FRIEDRICH GERSTÄCKER

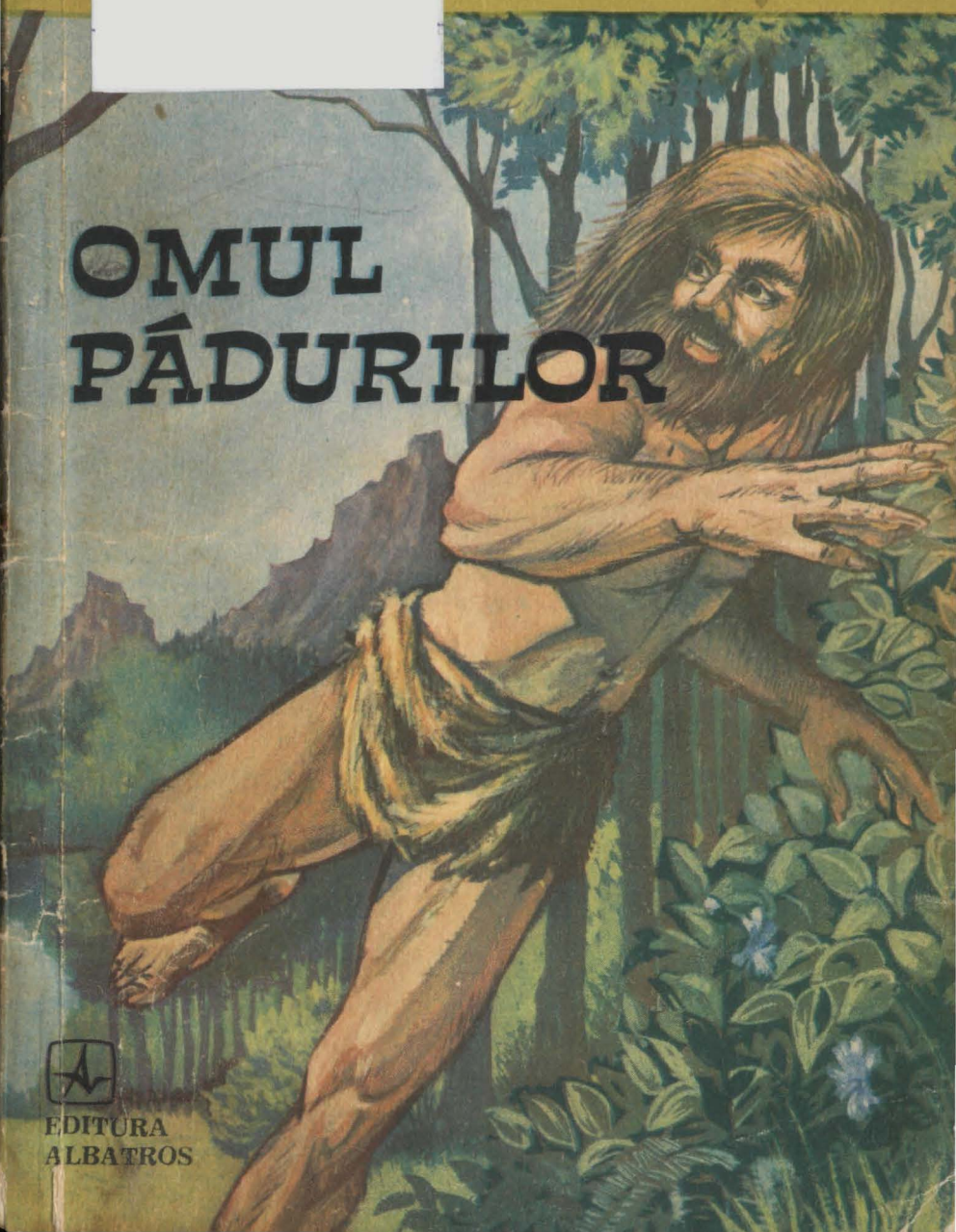

OMUL PĂDURILOR

EDITURA ALBATROS

Coperta de RADU DUMA

FRIEDRICH GERSTÄCKER

WILDE WELT

FRIEDRICH GERSTÄCKER

OMUL PĂDURILOR

în românește de AIDA CRISTIAN

EDITURA ALBATROS

2010

CUPRINS

OMUL PĂDURILOR 5
ÎN MANGLARI 25
BENJAMIN, SPAIMA LUPILOR 105
EPAVA 135

Lector: ALEXANDRINA ȚIMPĂU
Tehnoredactor: CORNEL CRISTESCU

Apărut: 1973 Comanda nr.: 478 Tiraj: 33 000
Coli de tipar: 11 C. Z. pentru bibliotecile mici.

Tiparul executat sub comanda nr. 383, la Intreprinderea poligrafică „Crișana", Oradea
Str. Moscovei nr. 5
Republica Socialistă România

Aproape în toate țările lumii unde mai există încă mari întinderi sălbatice apare din cînd în cînd zvonul despre omul pădurilor sau despre „omul sălbatic", care, chipurile, ar fi fost văzut ici sau colo prin pădure. Prin „oameni sălbatici" nu înțelegem însă în nici un caz indienii, care, chiar dacă trăiesc în sălbăticie, au totuși obiceiurile și datinile lor precise, ci niște oameni care, ca animalele sălbatice, trăiesc solitari în prăpăstii, peșteri sau scorburi de copac, și care, cînd văd venind un alt om sau îl simt doar, fug asemenea fiarelor sălbatice.

Zvonuri asemănătoare avem din Africa, unde, după o afirmație mai veche, ar exista oameni cu coadă, dar aceștia, ca o adevărată specie de oameni ai pădurilor, despre care se povestește din cînd în cînd în America de Nord, țin desigur, numai de basmele din domeniul istoriei naturale — dar toate au întotdeauna un sîmbure de adevăr la bază.

Este, astfel, fapt dovedit că în America au existat pe ici pe colo asemenea oameni sălbatici, care, umblînd fără haine, cu părul încîlcit și lung, cu unghiile crescute și hrănindu-se cu rădăcini, insecte sau cu ceea ce puteau găsi, sălășluiau în șesurile nesfîrșite, iar vînătorii care apucau vreodată să vadă o atare ființă, poate din întîmplare, depănau acasă cele mai înfiorătoare povești despre ei: cum că ar fi acoperiți cu păr lung și că ar avea puteri supranaturale, ba că ar avea dinți și gheare precum urșii și ochi ca de jeratic.

Nu încape îndoială că teama și surprinderea au contribuit ca vînătorii să exagereze înfățișarea unor asemenea făpturi nefericite, pe care le întîlniseră în pădure. Mulți însă știu foarte bine să explice de unde vin asemenea oameni ai pădurilor: e vorba de ființe care s-au sălbăticit, dar care au fost mai înainte oameni ca ei înșiși. Nimeni însă n-a întîlnit vreodată doi asemenea oameni ai pădurilor hălăduind laolaltă. Ei apar întotdeauna numai izolați și se și prăpădesc, de cele mai multe ori, în pădure. De unde vin, este ușor de explicat. Aproape că nu există ceva mai îngrozitor pentru un om decît să se rătăcească. Aici, la noi, bineînțeles, așa ceva nu pare cine știe ce mare lucru; căci, dacă un om se rătăcește într-o pădure, astfel încît să fie silit să petreacă o noapte sub cerul liber, el știe foarte bine că în jurul lui locuiesc alți oameni, iar dacă urmărește cursul celui mai apropiat pîrîu și coboară pe malul lui, trebuie să ajungă pînă la urmă din nou în vecinătatea caselor, la o moară sau într-un loc unde găsește pe cineva care să-l îndrumeze. Cu totul altfel se petrec lucrurile în acele uriașe ținuturi sălbatice ale Americii, în care, doar ici-colo, se înalță, răzlețe, locuințe omenești; și, mai ales, în cîmpiile nesfîrșite, unde mlaștini întinse taie calea călătorului și-i pun în primejdie viața. Într-adevăr, cine se rătăcește într-un astfel de loc mai că este osîndit la pieire, iar spaima că-l așteaptă o asemenea soartă îl cuprinde de obicei pe nefericit atît de năprasnic, încît își pierde cu desăvîrșire prezența de spirit, atît de necesară în atare situație. Îndată ce crede că s-a rătăcit, începe să fugă de colo pînă colo pentru a ieși din pădure, iar frica de moarte la gîndul că se află singur acolo îl copleșește cu desăvîrșire din prima clipă.

Pare a fi fapt dovedit că cei mai mulți dintre cei ce se rătăcesc sînt cuprinși încă din prima zi de un fel de nebunie. Poate că au în fața ochilor moartea prin înfometare, iar frica îi tulbură în asemenea măsură, încît în cele din urmă înnebunesc de-a binelea. Pînă într-atît își pierd mințile, încît atunci cînd întîlnesc în sfîrșit un om, fug din fața lui, la fel cum la început l-ar fi căutat. După cîtva timp, cînd sînt într-adevăr în stare să se mențină în viață, hrănindu-se cu rădăcini, cu fructe sălbatice sau chiar cu scoarță de copaci, hainele lor rămîn, bucată cu

bucată, agățate în spini, iar noaptea ei se adăpostesc în scorburile copacilor sau în desișuri, sau, dacă se află în regiuni muntoase, în vreo peșteră, întocmai ca sălbăticiunile.

Pe vremea cînd vînam în Arkansas, am auzit multe asemenea „legende", pe care atunci le priveam ca atare, căci nimeni n-a putut să-mi spună ceva precis. Unul sau altul ar fi văzut, chipurile, un „om al pădurilor" în desiș și l-ar fi urmărit, fără a-l mai reîntîlni însă, și începusem să iau aceste relatări drept basme, pînă cînd m-am întîlnit odată cu un vînător bătrîn, care, firește, nu numai că mi-a confirmat, potrivit întîmplărilor trăite chiar de el, existența acelor ființe ciudate, dar mi-a și explicat apariția lor.

Aici în Arkansas — mi-a povestit bătrînul — care pe-atunci încă nu constituia un stat al Uniunii, ci doar un așa-numit teritoriu, fiind o regiune foarte sălbatică, trăia un om numit Brady, împreună cu familia sa, în mijlocul unuia din acele șesuri imense, în așa-numitele *swamps* sau mlaștini, de pe Mississippi. Se stabilise în acea regiune, pentru că acolo exista foarte mult vînat și pentru că îi plăcea să trăiască mai degrabă de pe urma vînatului decît de pe urma plugăritului istovitor. Mulți americani făceau în acel timp acest lucru, iar unii îl mai fac și astăzi.

Brady era un adevărat pădurean, adică era întru totul familiarizat cu pădurea și se simțea în stare să facă față îndeletnicirii pe care și-o alesese. Trăgea fără greș, știa să prelucreze blănurile și pieile animalelor vînate și se descurca destul de bine în nesfîrșitele ținuturi sălbatice. Pentru a reuși să se călăuzească, vînătorul trebuie să se orienteze după soare sau, cînd astrul nu strălucește, după mușchiul copacilor, care în cîmpie se așază cel mai adesea pe partea dinspre miazănoapte-apus a trunchiului. Cînd se ducea la vînătoare, nu-și făcea griji că s-ar putea rătăci și se afunda întotdeauna în cele mai încîlcite desișuri, unde spera să găsească vînat; de obicei se întorcea seara la coliba sa, aducînd o pradă bogată. Numai cînd vîna prea departe de casă pentru a se mai putea întoarce la căderea serii, rămînea în pădure, sub cerul liber, își aprindea un foc și dormea pînă în zori.

Odată, toamna tîrziu, a plecat ca de obicei să vîneze un cerb sau un urs. Vremea începuse să se răcească, așa că Brady nu dibui vînatul. De aceea se îndepărtă tot mai mult de locuința sa, și cînd se întunecă, se adăposti sub cerul liber. Peste noapte însă începu să cearnă o ploaie măruntă, iar cînd Brady se trezi în zorii zilei următoare, pădurea toată plutea într-o ceață deasă, neplăcută.

Nu avea la el decît o pătură de lînă, pe care o întinse pentru a se apăra de ploaie. Dar era obișnuit cu un asemenea culcuș și nu-și făcu griji; îndată ce se mai lumină, se gîndi să se întoarcă acasă. Stoarse bine pătura de apă, o legă, și-o atîrnă la spate, luă pușca pe umăr și purcese la drum. Între timp însă, ceața se îndesise, astfel că Brady nu vedea nici copacul cel mai apropiat. Cu toate acestea, în loc să se culce și să aștepte ca vremea să se îndrepte, se îndepărtă din ce în ce mai mult, tot mai mult, pînă ajunse într-o regiune pe care nu o cunoștea de loc.

Atunci, pentru prima dată îl cuprinse teama că, pesemne, s-a rătăcit, închipuindu-și chiar că a trecut de casa lui și că trebuie să se întoarcă. Se întoarse deci și o rupse la fugă de-i sfîrîiau călcîile pentru a ajunge din nou la căminul său, dar în zadar. Spaima punea din ce în ce stăpînire pe el, tremura din tot trupul, îl treceau sudori reci și aproape că își ieși din fire. Spinii îi zgîriară fața și mîinile pînă la sînge; o viță sălbatică îi smulse pușca din mînă fără ca el să bage de seamă; goni ca un nebun și ca un orb mai departe, tot mai departe în interiorul pădurii, pînă cînd se prăbuși la pămînt, leșinat și cu desăvîrșire istovit. Zăcu așa, fără să știe, o bucată de vreme. Cînd își veni în fire, era noapte, dar el își adună puterile și o rupse din nou la fugă, alergînd cît îl țineau picioarele.

În prima noapte, văzînd că Brady nu se întoarce, soția lui nu se neliniști prea tare, căci el făcuse deseori acest lucru. Cînd însă nu sosi acasă nici în a doua noapte, femeia fu cuprinsă de griji și, după ce se lăsă întunericul, trase un foc cu o pușcă ce se afla în casă și suflă într-un corn mare de tablă, care nu lipsește aproape din nici o colibă de vînători, pentru a-i da astfel un semn bărbatului său, dacă s-ar afla cumva prin apropiere. Dar el nu-l auzi. Nenorocitul fugea cît îl țineau picioarele tot

mai departe de căminul său; mai tîrziu, cînd veniră alți vînători la el acasă și femeia îi rugă să-l caute, aceștia cercetară în zadar întreaga pădure.

Ce-i drept, nu prea departe de casă găsiră puşca, acoperită de rugină, dar nici o altă urmă; socotiră că Brady se rătăcise și că, copleșit de deznădejde și de frică oarbă, trecuse foarte aproape de propria-i casă, fără a mai recunoaște locurile.

Toată iarna nu se mai auzi nimic despre omul care, așa cum erau acum încredințați cu toții, se prăpădise, iar femeia, deoarece nu putea trăi singură în sălbăticie, plecă împreună cu copiii, înapoi peste Mississippi, la rudele ei. Trecu astfel o bună bucată de vreme — mai bine de doi ani — cînd deodată prinse să circule un zvon, cum că un vînător ar fi văzut în mlaștini un om al pădurilor. La început, oamenii nu-i dădură crezare. „Vînătorul era însă un bun prieten de-al meu — mă încredință bătrînul — și știam că nu m-ar fi mințit. Îmi mărturisi că ar fi vînat la marginea unui mic lac și acolo ar fi descoperit deodată urme de pași omenești în noroiul moale, și anume urme de picioare desculțe, care nu puteau fi ale unui indian".

În prima clipă, vînătorul își zise că poate s-a ascuns acolo un negru evadat de pe undeva, chiar dacă urmele nu arătau a fi ale unui negru. Se hotărî să meargă în orice caz după aceste urme pentru a vedea unde îl vor duce. Cercetă deci cu atenție pămîntul moale, pregătit în orice clipă să tragă dacă ar fi fost atacat. Urmele înconjurau aproape tot lacul, iar ici și colo se vedeau întipărite în mîl amprentele genunchilor goi și ale mîinilor, acolo unde omul scormonise pesemne după raci sau după alte animale de apă sau scoici. În sfîrșit, se lăsă seara și vînătorul se pîndi să renunțe la urmărire și să-și caute un loc uscat pentru a-și înjgheba un culcuș.

Un copac, prăvălit acolo de pe malul ceva mai înalt, zăcea cu vîrful coroanei în apă. Vînătorul se strecură spre arborele doborît, vrînd să se cațăre pe trunchi, ca să iasă mai repede din desișul înconjurat de apa mlaștinii. Dar îndată ce puse piciorul pe trunchi pentru a cerceta astfel, în condiții mai bune, tufișurile, descoperi, nu de-

parte de el, o mogîldeață chircită, negricioasă, cu păr ciufulit și lung, care, întoarsă cu spatele, stătea sub un copac, părînd că mănîncă ceva.

Nu era nici negru, nici indian; de lucrul acesta se încredință de la prima vedere. Căci părul încîlcit care-i atîrna pe umeri era blond. Negrii și mulatrii au părul negru, lînos, iar al indienilor este negru și cu firul drept. Cine să fie oare omul pe care-l vedea în fața lui? Nu-și putea da seama și, la început, nici nu se gîndi la un om al pădurilor, despre care auzise totuși adeseori mai înainte. În orice caz, se hotărî să se furișeze lîngă străin. După aceea putea să-l silească, cu ajutorul armei, să stea locului și să-i răspundă la întrebări.

Atent, ca să nu facă prea mult zgomot, alunecă jos de pe trunchiul copacului și, chiar dacă nu-l mai vedea pe străin, aflîndu-se din nou în desiș, își întipărise bine în minte copacul sub care stătea chircit necunoscutul. Ferindu-se cu grijă să calce pe vreo creangă uscată, se strecură hoțește prin tufișuri. Și astfel ajunse la micul luminiș unde, în mijloc, se înălța un stejar semeț, cu crengi groase, găsindu-se la cîțiva zeci de pași în spatele mogîldeței despuiate, care continua să stea în aceeași poziție sub copac. Vînătorul se ridică încet, își mai privi o dată puşca pentru a vedea dacă este în ordine și alunecă repede înainte, vrînd să se apropie cît mai mult de ciudatul om, care habar n-avea de nimic. Dar, cu ochii ațintiți asupra necunoscutului, uită să fie prevăzător și să se uite unde pune piciorul. Din nebăgare de seamă, călcă pe o ramură uscată; îndată ce creanga trosni, omul gol țîșni ca un fulger de la locul său și se întoarse.

Arăta îngrozitor. Fața de-abia dacă i se mai deslușea din noianul încîlcit al bărbii și al părului lung și ciufulit ce-i atîrna sălbatic pe frunte și în jurul tîmplelor. Ochii îi scăpărau însă ca jarul, iar degetele aveau adevărate gheare.

„Stai că trag!“ strigă vînătorul și se avîntă spre el; însă omul pădurilor, îndată ce zări silueta dinaintea sa, fără a lua în seamă avertismentul, slobozi un țipăt ascuțit, strecurîndu-se ca un șarpe în cel mai apropiat tufiș.

Vînătorul vru să-l urmărească, dar își dădu seama că este cu neputință. Și-apoi se lăsa noaptea, și cum vecinătatea unei făpturi atît de ciudate nu-i era de loc plăcută, căută să iasă cît mai repede din desiș, în pădurea rară, aflată mai sus. Numai locul unde stătuse chircit omul pădurilor — căci nu se îndoia cîtuși de puțin că așa ceva fusese — îl cercetă din nou în amănunțime și găsi acolo o broască țestoasă, pe jumătate mîncată, cu carapacea moale, din cele ce se găseau în număr mare în acea regiune și pe care nefericitul o prinsese, desigur, cu cîteva clipe înainte pe malul apei mlăștinoase.

După cum am mai spus, la început nimeni n-a vrut să-l creadă. Cînd se oferi însă să ne conducă la mlaștină pentru a ne arăta urmele cît și locul unde îl surprinsese pe necunoscut, chiar și cei mai neîncrezători șovăiră, și curînd ne convinse să organizăm într-acolo o adevărată vînătoare. De altfel, locul se afla la o distanță de cel puțin douăzeci de mile engleze de primele așezări ca lumea și de punctul unde ne întîlnise pe noi. N-aveam nevoie deci să facem pregătiri, căci eram cu toții echipați de vînătoare, așa că, după ce am înfășurat doar cîteva alimente în păturile noastre, ne-am urcat pe cai și am pornit în trap întins în direcția indicată de Boyd — așa se numea vînătorul care îl întîlnise pentru prima dată pe omul pădurilor.

O dată cu lăsarea întunericului, am ajuns la mai puțin de o jumătate de oră de micul lac și am poposit acolo. Eram hotărîți să nu-i facem nici un rău omului pădurii — în afară de cazul cînd am fi fost nevoiți să ne apărăm — ci să-l prindem viu și să-l luăm în colonia noastră. De altfel, aveam cu noi un minunat cîine de vînătoare, cu ajutorul căruia speram să-l găsim, după ce vom fi descoperit din nou urmele sale recente.

Noaptea se scurse făcînd planuri: cum să-l prindem mai ușor? Însă Boyd ni-l zugrăvi ca pe un om uriaș înfiorător, care nu putea fi biruit prea lesne. De altfel, noi eram patru flăcăi tineri și zdraveni, care, chiar singuri fiind, nu ne temeam nici de cel mai puternic urs sau de cea mai sprintenă panteră, așa că puteam înfrunta și o

asemenea făptură despuiată cum era omul pădurilor. În orice caz, hotărîrăm să încercăm, și dacă într-adevăr s-ar fi dovedit foarte sălbatic și nu s-ar fi lăsat prins, atunci, neavînd încotro, puteam să-l împușcăm sau să-l facem într-un fel oarecare inofensiv.

De-abia spre dimineață adormirăm, însă prima rază de soare ne găsi din nou în picioare. Caii, care peste noapte ajunseseră într-un stufăriș des cu hrană îmbelșugată, fură înșeuați și-l urmarăm pe conducătorul nostru, care curînd ne duse la locul semnalat. Acolo, urmele de tălpi desculțe erau, într-adevăr, încă proaspete și adînci, după cum ni le descrisese, căci în tot acest răstimp nu plouase, iar ceva mai departe găsirăm și rămășițele broaștei țestoase. În orice caz, omul pădurilor se întorsese la prada sa, de unde fusese izgonit în ajun seara de către Boyd, așa că speram să-l mai găsim prin apropiere.

Boyd descălecă, își luă calul de dîrlogi și continuă să cerceteze cu atenție urmele, care, de data aceasta, nu mai duceau spre lac, ci drept în desiș, unde avurăm mult de furcă pentru a putea pătrunde cu caii. De fiecare dată el puse cîinele pe urme, pînă cînd animalul își dădu în sfîrșit seama pe cine căutam și preluă el însuși urma. Norocul ne zîmbea.

Cîinele era de o rasă excepțională, unul din așa-numiții „căutători înceți", care se mai întîlnesc din cînd în cînd, dar foarte rar, în America. Dacă vînatul nu fugea din fața lui, el nu-l hăituia, ci adulmeca încet urma găsită, astfel încît un om îl putea urma lesne pe jos. Prin stufăriș însă, lucrurile nu mai fură așa de simple, iar omul pădurilor se tîrîse pe acolo — după cum am constatat cu precizie, pe pămîntul moale — deseori în patru labe. Urmele unghiilor sale lungi puteau fi limpede recunoscute în anumite locuri. Într-un tîrziu ieșirăm din nou pe teren descoperit și situat mai sus, unde creșteau stejari și *hickorys*[1]; întrucît necunoscutul gol evitase micile desișuri pline de spini, îl puteam urmări acum mult mai repede și mai ușor.

[1] Hickory — nuc american. (n.t.)

Fără cîine, lucrul acesta ar fi fost, bineînțeles, la fel de dificil chiar și aici, pe solul mai tare, căci forma tălpii desculțe devenise în unele locuri cu totul invizibilă. Inteligentul animal rămase însă cu nasul în pămînt, mergînd într-una mai departe, tot mai departe, pe urma pe care bărbații ce-l însoțeau o puteau recunoaște din nou cu claritate în clipa cînd se aflau din nou pe pămînt moale sau afînat.

Deodată, cîinele se opri sub un copac, mîrîind încet. Nu era însă decît un stejar bătrîn, scorburos, pe jumătate încovoiat de furtuni și de povara anilor și, oricum, îndeajuns de gros pentru a oferi în interiorul său adăpost unui urs sau unui om. Dar, după cum se putea lesne constata, urmele se îndepărtau din nou de copac, și chiar dacă omul pădurilor dormise peste noapte acolo, în orice caz el plecase mai departe, poate pentru a-și căuta prînzul.

Curînd, cîinele descoperi urma proaspătă și vru s-o pornească la drum. Boyd însă, un pădurar neîntrecut cînd era vorba de găsit și de adus un vînat, îl chemă înapoi și ne expuse planul său. El nu credea că omul pădurilor se va îndepărta prea mult de culcușul său obișnuit, și faptul că-i dibuisem adăpostul în scorbura acestui copac era mai presus de orice îndoială. Dacă deci cîinele îl întîlnea nu prea departe, cu siguranță că individul va fugi înapoi la copac... și mai scoate-l de-acolo dacă poți! Ce-i drept, ar fi cu putință să-l alungi din scorbură cu fum, ca pe urs; atunci însă omul s-ar cățăra sus pe crengi și n-ar mai exista altă soluție decît să-l omori sau să-l lași să moară de foame. Noi n-aveam de unde să știm ce va face necunoscutul, mînat de disperare; doream în mod deosebit să-l capturăm viu. Boyd propuse deci ca doi dintre noi să se ascundă în tufișurile de la rădăcina copacului și să aștepte sosirea lui. Dacă omul se întorcea, nu rămînea numai cîinele, ci și ceilalți doi, foarte aproape în urma lui, iar cei tupilați acolo ar fi putut să-l împiedice să se strecoare în scorbură, sau poate chiar să-l prindă și să-l facă inofensiv dacă ar fi vrut să se cațăre în copac.

Planul era destul de bine chibzuit și curînd am căzut de acord să-l urmăm. Eu și un vecin al meu, unul Johns, fiind cei mai voinici, am fost desemnați să rămînem la pîndă lîngă copac, iar Boyd cu Adams, cel de-al patrulea vînător, călare pe cai, preluară din nou urma. Noi doi am ascuns animalele într-un desiș de sasafras din apropierea noastră, apoi ne-am așternut pe jos păturile, puștile și gențile cu gloanțe pentru a ne putea mișca în voie, după care ne-am cuibărit cît mai bine în spatele puieților de stejar, destul de deși, din vecinătate.

Cei doi tovarăși ai noștri dispăruseră de mult în pădure. Am rămas așa în așteptare cam vreo trei sferturi de oră, cînd deodată am auzit strigătul de vînătoare al lui Boyd. Boyd se pricepea să strige la fel ca un indian, și strigătul lui răsună prin pădure pînă hăt-departe. Am tresărit, ca loviți de trăsnet, căci știam nu numai că-l găsise pe omul pădurilor, dar și că acesta fugea, așa cum prevăzusem, drept spre noi. Nu ne-am mișcat însă; am rămas la pîndă, neclintiți, ca niște stane de piatră.

Timp de zece minute nu se mai auzi nimic, deoarece cîinele urmărea vînatul fără a scoate un sunet. Deodată ceva foșni în tufișuri — de altfel, destul de încet, întocmai ca saltul unei pantere prin frunzișul galben — și imediat am văzut silueta sălbatică, înfiorătoare îndreptîndu-se în salturi lungi drept spre noi.

Nu sînt prea fricos de felul meu — continuă vînătorul, după o scurtă pauză, privind tăcut înainte — cînd însă am văzut ființa aceea îngrozitoare, cu înfățișare de om, dar și de fiară sălbatică, năpustindu-se asupra noastră, inima începu să-mi bată mai tare. Dar n-a durat decît o clipă, căci noi doi, care stăteam la pîndă, știam prea bine că totul depinde numai de calmul și de sîngele nostru rece.

Ciudat se comportă în acest timp cîinele, după cum am putut vedea destul de bine din tufișuri: îl urmărea pe omul pădurilor îndeaproape, neîndrăznind totuși să-l atace. Nu era însă nici teamă din partea lui, căci pe cel mai puternic urs care a lăsat vreodată urme în aceste păduri l-ar fi doborît pe loc, sau, în orice caz, l-ar fi ata-

cat fără șovăire. Despre această făptură însă, nu știa ce să creadă. Nu era nici indian, nici un negru, la fel de puțin un animal sălbatic, iar un om alb nu urmărise pînă atunci. De aceea nici nu-și înfigea colții în el, căci cu ușurință l-ar fi putut ajunge din urmă, ci se ținea aproape de călcîiele lui, ca și cum ar fi fost el însuși curios să vadă ce va face această făptură ciudată.

Între timp, cei doi călăreți se străduiseră din răsputeri să ajungă cît mai aproape de omul pădurilor, care ieșise dintr-un tufiș, însă acesta, cunoscînd foarte bine toate coclaurile din regiune, ba sărea peste triunchiul unui copac doborît, ba se strecura pe dedesubtul lui, astfel că în curînd ajunse la luminișul unde se afla copacul său scorburos. Era singurul refugiu pe care-l avea. Se apropia în salturi lungi, neavînd habar că acolo îl așteaptă o cursă. Și, într-adevăr, așa cum venea gonind nebunește, arăta înfiorător, întorcîndu-se cînd și cînd spre cîine și, pe jumătate furios, pe jumătate speriat, privindu-l cu ochii săi injectați.

Noi doi însă — bine înarmați pentru a ne apăra pielea în caz de primejdie — eram, de asemenea, ferm hotărîți să ne luptăm cu înfiorătoarea făptură omenească. Și astfel, în clipa cînd trecu printre noi și, foarte aproape în spatele nostru, apucă cu degetele-i prevăzute cu gheare trunchiul gros al stejarului, am sărit în picioare. O clipă, necunoscutul rămase în această poziție, pesemne înlemnit de groaza pricinuită de cei doi noi atacatori. Însă, îndată ce simți mîinile noastre pe umerii săi, se întoarse, într-adevăr ca un animal sălbatic, căutîndu-mi gîtul cu dinții. Atunci nici n-am simțit ghearele sale ascuțite pătrunzînd în corpul meu; am văzut numai cum încerca să mă muște cu dinții săi albi, i-am văzut doar ochii ieșindu-i cu furie sălbatică din orbite și ațintiți asupra mea, și am fost nevoit să-mi întrebuințez toate forțele pentru a menține la distanță capul înfiorătoarei făpturi, ca să nu mă sfîșie.

Știu că am urlat din răsputeri de groază, căci una este să lupți cu un om, și alta cu o asemenea arătare, iar în acele clipe n-am mai știut de nimic, am uitat chiar și

faptul că nu mă aflu singur și fără ajutor. Dar nici eu nu eram dintre cei mai slabi și, în încăierarea cu omul pădurilor, împingîndu-i cu o mînă fruntea pentru a ține la distanță dinții care-i clănțăneau, iar cu celălalt braț cuprinzîndu-i mijlocul, l-am trîntit jos. Bineînțeles, n-aș fi putut rezista multă vreme forței uriașe a îngrozitoarei făpturi. Și nu numai tovarășul meu mi-a sărit în ajutor, ci și cîinele, care, văzîndu-l cum se luptă cu noi, îl înhață de umăr și-l trase îndărăt.

Tot atunci am auzit strigătul călăreților care veneau în galop. Sălbaticul însă nu-i luă în seamă, cum nu luă nici colții cîinelui, care-l țineau, ca într-o menghină, de umăr, fără însă a-l putea îndepărta de mine. Ochii necunoscutului erau ațintiți numai asupra mea, numai pe mine voia să mă nimicească. Eu fusesem primul care-l atacasem și-l amenințasem, de aceea toată lăcomia dinților lui rînjiți păreau că se îndreaptă doar asupra mea. Peste umerii lui, vedeam cum cîinele și tovarășul meu se străduiau să-l îndepărteze de mine și să mă scape, dar în zadar. Parcă mă cuprinsese în niște gheare de fier. Simțeam cum brațul meu, care încă îl mai ținea la distanță, amorțea din ce în ce, vedeam cum dinții săi ascuțiți se apropiau tot mai mult de beregata mea... încă un minut... și deodată ceva se interpuse între noi — ce anume, nu mi-am putut da seama — dar am simțit că îndîrjirea dușmanului slăbește... încă o clipă, și trupul său greu ca de plumb zăcea peste mine, dar inofensiv, fiind acum ușor îndepărtat de tovarășii mei.

Cel care-mi sărise la timp în ajutor fusese Boyd. Venind în galopul calului, îndată ce ne văzu încăierați și zăcînd cu toții de-a valma pe pămînt ca un ghem, își și răsuci arma, avîntîndu-se din șa, și-l lovi cu patul în așa hal în creștet pe omul pădurilor, încît acesta se prăbuși fără simțire.

Acum treaba era ușoară. Frînghii și curele aveam la noi și, mai înainte de toate, îl legarăm pe prizonier de mîini și de picioare pentru a fi absolut siguri; de-abia după aceea îi cercetarăm rănile.

În orice caz, cîinele îi sfîșiase umărul foarte rău atunci cînd îl înhățase, iar sîngele curgea șiroaie și din lo-

cul unde îl lovise Boyd cu patul puștii. Însă, în urma unei examinări mai temeinice, am ajuns la concluzia că nici una din răni nu era primejdioasă și că, după oarecare îngrijiri, se vor vindeca repede — bineînțeles dacă făptura sălbatică se va lăsa îngrijită. În primul rînd însă hotărîrăm să-l ducem la lac pentru a-l spăla bine. Lucea de murdărie și sînge și oferea o imagine hidoasă pe care nu o voi uita în viața mea.

Omul nu schiță nici cea mai mică împotrivire, cu toate că mișcările pieptului dovedeau că-și revenise. Zăcea ca mort între noi, așa că tuspatru îl ridicarăm de jos, ceea ce nu era de loc ușor, și-o pornirăm, prin desiș, la lac. De cîteva ori am fost nevoiți să-l lăsăm din nou jos, ca să ne croim mai întîi drum cu cuțitele prin mărăcinișuri și plante cățărătoare pentru a putea astfel înainta. În sfîrșit, am ajuns la un mic ochi de apă limpede, legat de lacul situat la nici cincizeci de pași depărtare. Am coborît pe un banc de nisip destul de solid, l-am culcat pe pămînt, i-am spălat fruntea și tîmplele cu apă, i-am curățat părul și barba, precum și tot trupul, de sînge și de murdărie — într-adevăr, o treabă de loc ușoară.

Încă nu isprăvisem, iar cel lipsit de cunoștință respira tot mai puternic, fără însă a deschide o singură dată ochii. Boyd tocmai se aplecase asupra lui pentru a-i mai spăla cîteva pete de sînge de pe piept, cînd, deodată sări în sus, speriat de-a binelea și arătînd o cicatrice dublă, lată, care străbătea de-a curmezișul pieptul omului pădurii.

„Pe toți dracii! strigă el. Cicatricea! Un semn la fel ca ăsta avea un bărbat cu care am vînat în munții Ozark și care mi-a salvat viața pe cînd un urs se și năpustise asupra mea. În clipa cînd i-am înfipt cuțitul în coaste, namila s-a întors spre el și i-a sfîșiat pieptul întocmai așa, iar bărbatul este Brady, cel care s-a rătăcit!"

„Brady!" am strigat toți trei, mirați, și o dată cu rostirea numelui, omul pădurilor deschise ochii și se holbă îndelung la noi — dar mai puțin feroce ca înainte. Apoi îi închise din nou și rămase întins, liniștit, fără să mai miște.

Cît timp stătuse cu ochii deschişi, nici unul dintre noi nu îndrăzni să scoată vreun cuvînt. De-abia după ce îi închise iar, am prins din nou glas, şi eu însumi, care-l cunoscusem odinioară pe Brady, am strigat speriat: „Păi atunci omul ăsta trebuie să fie Brady. Este un om, oricît de sălbăticit ar arăta; unghiile şi părul i-au crescut din cale afară, iar pielea, bătută în aceşti ani îndelungaţi de vînturi şi expusă întemperiilor, a căpătat culoarea pielii tăbăcite".

Pe măsură ce-l priveam, mă încredinţam tot mai mult că nu este cu adevărat un om al pădurilor — aşa cum îl zugrăveau basmele din vest — ci doar un om care se sălbăticise, iar cicatricea pe care o cunoştea atît de bine Boyd, căci o pansase pe vremuri şi o văzuse după aceea de nenumărate ori, nu mai lăsa loc nici unei îndoieli că cel pe care-l aveam în faţa noastră era cu adevărat nefericitul Brady — mai ales că, în cele din urmă, am descoperit că şi seamănă.

Că se rătăcise cu ani în urmă, ştiam cu toţii, şi poate că-n tot acest timp trăise în pădure, deşi nu ne dădeam seama cum de putuse răzbi iarna, ba încă fără foc şi îmbrăcăminte. Faptul că aceşti nefericiţi sînt cuprinşi în cele din urmă de o nebunie formală şi că fug la apropierea unei făpturi omeneşti era, de asemenea, un lucru destul de cunoscut în pădure. Dar mai putea fi oare vindecat? Oare mintea lui nu fusese tulburată pentru totdeauna, ca să mai nădăjduim a-l reda vreodată vieţii? Aceasta rămînea, desigur, o întrebare la care numai viitorul putea răspunde. În orice caz, voiam să facem tot ce ne stătea în putinţă pentru a-l salva, şi întrucît îl ştiam pentru moment inofensiv, chiar dacă ar mai fi avut o criză de furie, hotărîrăm să-l luăm cu noi pînă la cea mai apropiată aşezare omenească.

Era însă mai uşor de hotărît decît de înfăptuit; căci a purta un bărbat voinic, greu, mai ales dacă se mai şi împotriveşte, printr-o asemenea pădure şi pe o distanţă atît de mare, nu e de loc un fleac. Boyd propuse să-l ducem mai întîi la rîuleţul cel mai apropiat, aflat la o depărtare de aproximativ cinci mile, şi acolo să cioplim o canoe, cu

care l-am fi transportat mult mai uşor. Bineînţeles, aveam cu toţii la noi micile noastre securi de pădure, aşanumitele *tomahawk*-uri, iar planul se dovedea, în orice caz, cu putinţă de dus la îndeplinire.

Totul depindea de felul cum avea să se comporte prizonierul, căci ce era în stare să facă dacă îşi încorda puterile ne dovedise cu prisosinţă.

Adams fu de părere că l-am putea transporta aşezîndu-l pe un cal: fără a-i dezlega mîinile şi ţinînd în acest timp animalul de căpăstru; în orice caz, pentru noi ar fi fost cel mai simplu mijloc — dar se va supune el unei asemenea intenţii? Prima încercare pe care o făcurăm nu fu foarte încurajatoare; căci, de-abia îl apucarăm pentru a-l urca încet, cînd începu să se zbată din răsputeri, încercînd să-şi elibereze mîinile şi picioarele şi căutînd să muşte ca o fiară sălbatică.

„Brady! Brady!“ strigă Boyd, cu voce puternică, rugătoare, şi strigătul avu asupra lui efectul unui cuvînt vrăjit: necunoscutul rămase nemişcat, stînd în capul oaselor şi uitîndu-se ţintă, pe rînd, la fiecare dintre noi; apoi închise din nou ochii şi se lăsă încet pe nisip. Datorită sforţărilor i se deschisese iar rana de la cap, care începu să sîngereze, aşa că furăm nevoiţi să-l pansăm. De data aceasta se lăsă, liniştit, în voia noastră, ba chiar deschise de cîteva ori ochii între timp, fără să se mişte sau să opună cea mai mică rezistenţă. Dar nu îndrăzneam să încercăm a-l sui pe cal, de aceea am înjghebat din crăci şi ramuri o targă, pe care am aşternut păturile noastre şi l-am culcat pe ea. Era însă o muncă îngrozitor de istovitoare. Cu toate că-l duceam cîte doi, schimbîndu-ne din cînd în cînd, în timp ce ceilalţi doi mînau caii, povara rămînea la fel de grea; în sfîrşit, ne-am hotărît să încercăm din nou a-l sui pe cal.

„Ce zici, Brady, poţi călări?“ îl întrebă Boyd. Omul nu scoase nici un sunet, dar auzîndu-şi rostit numele, îşi înălţă din nou privirea. „Nu mă mai cunoşti?“ continuă să i se adreseze vînătorul, făcînd o nouă încercare de a-i trezi capacităţile spirituale; zadarnic însă. Omul nu dădea semne că ar fi înţeles măcar o silabă din cu-

vintele ce i se adresau, dimpotrivă, se uită de cîteva ori speriat în jurul său, căutînd parcă o cale liberă pe unde s-o rupă la fugă. Cu toate acestea am adus un cal, cel mai blînd dintre toți — căci cu targa ar fi fost nevoie de o săptămînă încheiată pentru a-l purta pînă la cea mai apropiată așezare omenească — iar apoi, cu băgare de seamă, am început să-i dezlegăm picioarele. Mîinile îi rămaseră legate la spate, iar Adams stătea pregătit cu o pătură, gata să i-o arunce în cap în clipa cînd ar fi încercat să se folosească de dinți.

Dar, lucru foarte ciudat, el se arătă cu desăvîrșire supus. L-am ridicat încet și cu atenție pe cal pentru a nu-i pricinui dureri, după care ne-am așezat cîte doi de fiecare parte spre a-i menține echilibrul și, în același timp, a-l avea în puterea noastră. De cîteva ori s-ar fi zis că-l apucă iar acele crize, căci încerca să-și elibereze mîinile. Dar, îndată ce Boyd îi vorbea, se liniștea și se lăsa călăuzit. Erau, de altfel, singurele semne din care am putut deduce că le înțelegea.

Ar dura mult prea mult dacă aș încerca să povestesc tot ce am întreprins ulterior cu el pentru a-l face să devină din nou el însuși. În seara aceea, de bună seamă că nu am mai putut ajunge la colonie, de aceea am poposit într-un loc potrivit, stînd de veghe cu rîndul. Prizonierul refuză și mîncarea, și băutura pe care i-o dădurăm.

A doua zi am sosit la coliba lui Boyd, unde locuia numai el singur cu un negru. Acolo am construit o căsuță special pentru el, cu o ușă puternică ce se închidea pe dinafară, și ne-am instalat și noi în căsuță, în timp ce Adams plecă s-o caute pe soția lui Brady, dincolo de Mississippi, și să-i aducă la cunoștință descoperirea noastră.

Sărmanul om părea să-și vină din ce în ce mai mult în fire. Ce-i drept, nu rostea încă nici o vorbă, însă se arătă atît de cuminte, încît îi dezlegarăm mîinile, fără a-l lăsa, bineînțeles, nici o clipă nesupravegheat. Totuși răbdă de foame patru zile încheiate, pînă cînd primi foarte puțină hrană, iar primul lucru de care se atinse fu un pahar cu apă ce-i fusese pus dinainte și din care bău fără a-l lua în mînă. Poate că mai degrabă ar fi mîncat carne crudă, dar nu voiam să-i dăm, pentru a-l ajuta să uite

cît mai repede cu putință starea sa anterioară. În sfîrșit, în a patra zi luă turta de mălai ce-i fusese întinsă, din care mai întîi gustă, prevăzător, ca și cum ar fi fost ceva cu desăvîrșire necunoscut, pentru ca apoi s-o înghită cu lăcomie.

Boyd, de obicei un om destul de aspru, care nu se sinchisea prea mult de vecinii săi, părea foarte schimbat și-l trată pe nefericit ca pe propriul său copil. Aproape că nu se dezlipea de el și, curînd, fu singurul care putea să obțină ceva de la el. La început, Brady — căci acum nu se mai îndoia nimeni că el este, într-adevăr — nu voia să se lase îmbrăcat și doar noaptea se înfășura în pătura ce-i fusese dată. În cele din urmă însă, Boyd îl convinse să facă acest lucru și, odată îmbrăcat în haine, s-ar fi zis că nenorocitul începe să-și reamintească viața lui dinainte. Din clipa aceasta se comportă omenește, ba chiar îi îngădui lui Boyd să-i taie unghiile și părul — dar tot nu vorbea nimic. Numai odată, cînd Boyd îl întrebă dacă are nevoie de ceva, clătină din cap: era primul semn care dovedea că înțelege ce i se spune.

După cinci săptămîni, neobositul Boyd îl făcu, în sfîrșit, să vorbească — la început, desigur, în silabe fără legătură între ele, aproape ca un copil care abia învață să vorbească, pe urmă însă, cînd limba i se dezlegă din ce în ce mai mult, cînd începu din nou să gîndească, rosti și cuvinte legate între ele. Ciudat rămînea faptul că se obișnuise cu Boyd și era cît se poate de nefericit și de neliniștit cînd acesta îl părăsea. Sălbăticia îi pieri cu desăvîrșire, ba mai mult, devenise atît de sperios și de blînd, pe cît de neîmblînzit se arătase înainte. Boyd se încumetă odată să-l ia cu el în pădure, bineînțeles nu mai înainte de a se asigura că noi toți, împreună cu caii noștri, sîntem în apropiere. Brady însă nu făcu nici cea mai mică încercare de a fugi. Ba cînd Boyd se îndreptă împreună cu el spre pădure, nenorocitul îl apucă speriat de poalele hainei și-i șopti: „Nu, nu acolo înăuntru, nu în mlaștină".

Între timp venise nevasta lui, pe care Adams, în sfîrșit, cu mare osteneală, după îndelungi căutări, o găsise,

iar prima revedere dintre cei doi soți ne aduse tuturor lacrimi în ochi. La început, el nu o recunoscu și ascultă doar timbrul vocii ei; în cele din urmă, amintirea vieții sale anterioare deveni din ce în ce mai puternică și, mai înainte de a trece patru săptămîni, am putut considera că este complet vindecat. Vorbea chiar despre viața lui sălbatică, amintindu-și cum se rătăcise și cum crezuse că s-a prefăcut într-o fiară sălbatică: în urs.

În pădure însă nu se mai duse niciodată. Noi am crezut că va vrea să se mute din nou în vechea-i cabană și ne-am oferit să-l ajutăm la amenajarea ei, dar niciodată, nici chiar însoțit de noi, nu l-am putut convinge să părăsească măcar pentru o clipă drumul bătătorit. Se temea în așa hal să nu se rătăcească, încît nu merita să mai insistăm. De aceea, soției lui nu-i fu de loc greu să-l convingă să se mute împreună cu ea dincolo de Mississippi, în regiuni dens populate. Ba chiar el stărui să plece din pădure și nu se liniști pînă cînd nu-și părăsi vechiul ținut de baștină din sălbăticie.

Trei ani mai tîrziu, Boyd fu nevoit să treacă dincolo, pe celălalt mal al lui Mississippi, din cauza unei moșteniri, în urma decesului socrilor săi. Îl vizită pe Brady și nu se mai sătura să povestească despre viața de fermier iscusit pe care acesta o ducea acum. Dar bietul om nu se mai încumeta să se aventureze dincolo de hotarele proprietății sale pentru a vîna ratoni, veverițe sau vreun curcan sălbatic. Nu se îndepărta niciodată de casă pînă într-atît încît să nu o mai poată vedea, într-un cuvînt îi era atît de frică să nu se rătăcească din nou, încît renunță să se și plimbe, fie și pe drumuri bătătorite.

Iată ce-mi povesti vînătorul. Eu însumi am mai auzit pe ici pe colo de alți oameni ai pădurilor. Astfel, unul ar fi hălăduit în mlaștinile Cash, dar murise într-o iarnă deosebit de aspră, căci nu s-a mai auzit niciodată nimic despre el. În orice caz, toți aceștia au fost niște oameni nenorociți, care s-au rătăcit prin pădure și care și-au pierdut mințile gîndindu-se cu groază că-i așteaptă moartea. Trăiau în pădure asemenea animalelor sălbatice atîta timp cît puteau să se mențină în viață. Hainele li se

rupeau, sfîșiate de spini, în schimb pielea li se tăbăcea; pînă într-o zi cînd căzeau răpuși de lipsuri, istoviți de viața pe care o duceau.

Aceștia sînt oamenii pădurilor din America, iar ceea ce se povestește în popor despre colți monstruoși, gheare de urs și ochi aprinși, scînteietori, este doar o superstiție și ține, după cum am mai spus, de basmele din domeniul istoriei naturale, basme care, din păcate, sînt destul de multe.

1

În nordul statului Ecuador, la circa un grad latitudine nordică, deci aproape exact pe linia ecuatorului, trăiesc indienii cayapa, o seminție umană atît de frumoasă, de minunată, cum rar se găsește în lume.

Aceștia sînt oamenii care infirmă legenda potrivit căreia un trib al lui Izrael ar fi emigrat în Africa, unde s-a înnegrit la soare. Patria lor se află în imediata apropiere a ecuatorului și se întinde în jos pînă la țărmul neted al oceanului, și totuși pielea lor este mult mai albă decît a unui țăran german ars de soare. De-abia dacă s-ar putea spune că sînt ușor bronzați, și numai părul lung, negru și aspru, caracteristic tuturor indienilor americani, îi deosebește de locuitorii frumoaselor insule ale Oceanului Pacific, Tahiti și Eimeo. Comun cu aceștia din urmă au însă statura zveltă și trăsăturile nobile, tipic caucaziene.

Îmbrăcămintea lor este destul de simplă: bărbații poartă doar pantaloni scurți, care de-abia le ajung pînă la genunchi, încinși la mijloc cu o sfoară, și numai femeile au o îmbrăcăminte pestriță, din bumbac, pe care îl cultivă ele însele, îl torc după metoda veche germană cu fusul și apoi îl țes, sau folosesc pînzeturile primite de la albi în schimbul muncii lor sau a pulberii de aur.

În afară de aceasta, indienii cayapa s-au dovedit cei mai iscusiți cioplitori în lemn de pe întreg litoralul vestic al Americii. Canoele lor, minunat scobite, se bucură de faimă pretutindeni și sînt scump plătite. Ei însă nu făuresc numai canoe, ci și chitare, dintr-o singură bucată

de lemn, pe care le vînd ecuadorienilor. Chitarele lor sînt atît de îngrijit lucrate, atît de ușoare și de gingașe, încît îți desfată privirea. De asemenea, indienii cayapa sînt și pescari îndrăzneți, căci ei se încumetă să iasă departe în larg cu bărcile lor ușoare pentru a răpune, cu harponul și cu lancea, peștele-spadă și peștele-ferăstrău. Ce-i drept, la această latitudine n-au a se teme de furtuni adevărate, căci la ecuator vîntul nu atinge niciodată intensitatea unui uragan.

Teritoriul lor principal se întinde de-a lungul lui Rio Cayapas, care se varsă în Santiago, și împreună cu acesta, prin așa-numita gură Tola, în Oceanul Pacific. Acolo, pe dealuri și munți, se află locuințele lor și, în anumite anotimpuri, chiar și muntenii coboară pe țărmul Tolei ca să pescuiască sau să culeagă stridii, pe care apoi le sărează. Acolo unde cayapas se așază și se îndeletnicesc cu aceste treburi, fie chiar și pentru scurtă vreme, pe mal se înalță mormane întregi de cochilii de stridii.

După cum am mai spus, ei călătoresc departe cu canoele lor, nu numai pe apele liniștite de la gurile Tolei, care ajung, prin brațul Taja, pînă sus la Pailón și în apropierea rîului Mira, ci se avîntă cu îndrăzneală în largul oceanului, către miazănoapte, la Tumaco, și către miazăzi, la Rio Fuerde, Esmeraldas, ba chiar și sus, la Guayaquil, pentru a-și vinde produsele: pături confecționate din plante, țesături, obiecte din lemn, pește uscat, boabe de cacao și chiar aur, și cumpărînd în schimb diferite mărfuri și podoabe. Femeile lor vîslesc în timp ce stăpînul indian stă rezemat în voie, la pupa, lîngă cîrmă, hotărînd direcția. Mai mult: cînd acostează undeva, femeile nu au voie să părăsească barca. Ele rămîn de pază în vreme ce indianul cayapa se duce în oraș sau în sat, încheie tîrgul și se înapoiază cu mărfurile cumpărate pentru a se îmbarca din nou.

Pe Esmaraldas, în sus, vîslea astăzi din nou o canoe mare, burtoasă, vopsită în roșu și albastru, purtînd o familie de cayapas: un indian, nevastă-sa și două fete tinere, surorile lui, care mînuiau vîslele, și nu era de loc ușor să depășească bancul de nisip de la gura foarte largă a fluviului, acum cînd apele scăzuseră și tocmai începea fluxul. Nu erau valuri mari, dar se înțepenise acolo atîta

puzderie de lemn cioturos și noduros, încît nici măcar o goeletă nu s-ar fi putut apropia de orașul așezat ceva mai sus, pe malul fluviului; chiar și bărcile și canoele trebuiau să fie conduse cu prudență prin vălmășagul de crengi și crăci rupte, pe jumătate îngropate în nisip.

Dar acestea, bineînțeles, nu cășunau nici un fel de neajunsuri canoei indianului. De bună seamă, indianul cunoștea dinainte trecerea îngustă pe unde se putea strecura și, curînd, zvelta barcă alunecă din nou pe apele mai adînci și mai liniștite, o dată cu fluxul, îndreptîndu-se spre malul stîng, înalt și lutos, al fluviului, unde indianul acostă, cu prova înainte, între o sumedenie de baleniere, luntre și alte ambarcațiuni asemănătoare, destul de grosolan cioplite. Indianul nu le dădu nici o atenție, luă cîteva pachete mici, care stătuseră la prova, și urcă încet pe mal, în timp ce femeile se apucară să aprindă un mic foc, chiar acolo unde acostaseră, ca să-și prăjească vreo cîțiva pești și cîteva banane verzi, încă necoapte, numite *plátanos*.

Esmeraldas — așa se numește orașul nou, pentru că cel vechi este așezat pe același mal, ceva mai sus, și poate fi numit cel mult sat, cu toate că este locuit de albi încă din vechea epocă spaniolă — poartă, de asemenea, numai numele de oraș, după cum un pîrîu care conține douăsprezece găleți de apă s-ar putea numi fluviu.

Aproape de mal fusese desțelenit un luminiș, în pădurea virgină, care își reface însă repede, în spatele caselor, zidul său verde, jur împrejurul „așezării". Pe acest loc sînt amplasate cel mult șaizeci de case — toate pe piloți, așa cum este obiceiul pe aceste meleaguri — cu pereți ușori de bambus sau de trestie, și cu acoperișuri de frunze. De fapt, de ce ar fi nevoie de mai mult material de construcție pentru a clădi o locuință? Totul e să te aperi de ploile torențiale și de soarele arzător. Pereții laterali, în schimb, trebuiau să lase să pătrundă briza răcoroasă a oceanului, de aceea atît albii cît și metișii indigeni își construiesc casele în același fel.

Numai negustorii își clădeau prăvăliile direct pe pămînt, avînd în vedere accesul comod al cumpărătorilor, iar depozitele lor de mărfuri aveau, de asemenea, ziduri solide de chirpici, evident datorită mediului înconjurător.

De altfel, toate erau așezate pe mal, cu fațada orientată spre fluviul lat, deoarece aici se desfășura întreaga circulație a orașului.

La drept vorbind, așezarea nu avea în nici un fel caracter tropical, căci nu vedeai un singur palmier, cu toate că tocmai aici le-ar fi priit de minune. Nici un bananier nu fremăta cu frunzele sale late în vînt, nu era plantat nici un chirimoyo sau măcar un papayo, care, de fapt, se înmulțește ca buruienile. Plantațiile se găseau toate mai în interiorul pădurii sau în susul fluviului. Aici, în oraș, nimeni nu se gîndise că este necesar ca locuința lui să aibă un aspect mai primitor, plantînd în jurul casei pomi dătători de fructe și umbră. Șiruri de goelete încărcate cu asemenea fructe, care aici și-ar fi găsit cel mai prielnic sol, erau aduse de pe insula învecinată Tumaco, fiind plătite scump; cu toate acestea, leneșii locuitori din Esmeraldas nu mișcau un deget.

La urma urmei, ce le trebuia acestor locuitori de la ecuator pentru traiul lor zilnic? Albii zăceau toată ziua în hamacele lor din prăvălii și abia dacă se osteneau să se scoale cînd intra un cumpărător; băștinașii, o rasă corcită din indieni, negri și albi, își cultivau o plantație — o mică parcelă de pămînt pe care sădeau bananieri, iar bananele împreună cu cîțiva pești pe care îi prindeau ocazional le asigurau în suficientă măsură existența — și de mai mult n-aveau nevoie.

Indianul cayapa urcă încet strada, strecurîndu-se printre diferite prăvălii. Îl cunoștea toată lumea aici; în cele din urmă, intră într-o clădire scundă, lungă și albă, ce părea să adăpostească mostrele mai tuturor obiectelor ce pot fi închipuite pe acest pămînt și care ar putea fi folosite de un om oarecare într-un scop oarecare.

Pe suporturi joase din lemn, care împiedicau contactul cu pămîntul și accesul diferitelor gîngănii tîrîtoare, erau așezați saci pe jumătate deschiși, cu boabe de cacao, porumb, orez, cafea, făină și altele; alături se aflau lingouri de plumb și cîțiva saci cu alice, apoi se găseau stivuiți bulgări și role de cauciuc, înfășurate în pînză aspră, așa cum le aduceau spre vînzare băștinașii din interiorul țării. Lîngă acestea se înalța un maldăr de material pentru așa-numitele pălării de Panama, iar pe pereți atîrnau lan-

țuri, parîme, butuci etc., adică tot ce ar putea sluji pentru navigație; chiar și cîteva ancore mici și cîteva vechi tunuri de corăbii zăceau într-un colț. Dar cele mai pestrițe mărfuri ticseau rafturile: cămăși marinărești și obișnuite, stambe multicolore, material pentru plase de țînțari, laolaltă cu lăzi de țigări, foi de tutun, șuruburi, lacăte, cuțite și furculițe, pălării de pai, genți de piele, oale de tablă și fier, mărgele de sticlă, bijuterii false, ață, panglici, rachiu, vin, pantofi și cizme, bere englezească *ale* și *porter* în sticle, pe scurt: un asemenea amestec pestriț de obiecte, cum numai o dugheană de peste mări poate aduna.

Proprietarul stătea culcat, sau, mai bine zis, ședea în hamacul său, pentru că în Ecuador aceste hamacuri se suspendă în așa fel, încît cele două capete se apropie destul de mult, formînd mai degrabă un șezlong decît un pat. Nici noaptea nu doarme nimeni în ele, toată lumea folosind în acest scop paturi fixe.

În prăvălie se mai aflau alți doi oameni: un tînăr italian și un medic francez. Ambii vorbeau spaniola și, în acel moment, jucau domino pe cîteva lăzi de săpun puse una lîngă alta. Aproape că nici nu se uitară la indian cînd acesta intră, doar negustorul, care îl cunoștea, dădu din cap, spunînd pe un ton prietenos:

— A, cayapa, ai venit iar în Esmeraldas? Ce-ai adus?

— *Quien sabè!* răspunse bărbatul în felul ciudat de a vorbi al celor de pe întreaga coastă vestică. Cine mai știe! Cîte puțin din toate: cauciuc, boabe de cacao, pături din scoarță de copac, pai de pălării...

— Așa... Aur n-ai adus? Doar acolo, sus în munții voștri, se găsește peste tot...

— *Si, poquito* — încuviință indianul — puțintel, nu se găsește chiar atît cît crede lumea și trebuie să muncești din greu dacă vrei să te-alegi cu ceva.

— Da — spuse rîzînd ecuadorianul, ridicîndu-se din hamacul său — așa ziceți voi întotdeauna, vicleniilor, ca să nu vă dea nimeni de urmă; dar ia să vedem ce-ai adus! Hai arată, omule!

Aurul, bineînțeles, era lucrul pe care negustorii îl cumpărau cu cea mai mare plăcere de la indieni, deoarece le aducea profituri deosebit de însemnate. În pri-

mul rînd, că plăteau pentru o uncie doar șaisprezece, ba cîteodată și cincisprezece dolari ecuadorieni, care aveau cam aceeași valoare cu talerul prusian, apoi mai foloseau în acest scop — și nu prea rar — greutăți speciale, de pe urma cărora rezulta un cîștig dublu. Se împăcau ușor cu ideea de a înșela un biet sărăntoc, totul era să nu fie prinși asupra faptului.

— Hai mai întîi să încheiem celălalt tîrg — spuse calm indianul, care-și cunoștea omul și avusese de multe ori prilejul să învețe pe propria-i piele că celălalt negoț nu-i mai interesa pe albi dacă puneau mîna pe aur. Dacă lucrurile acestea nu vă fac trebuință, mă duc mai bine în altă parte. *Señor Basque*, de alături, este un om prietenos.

— Te sfătuiesc să n-ai de-a face cu ăsta, măi cayapa — rosti încet negustorul către indian, fiindcă nu voia ca doctorul, concetățean cu acel negustor francez Basque, să audă. Acolo te-nșală și te vinde, ăla-i un venetic venit aici la noi numai ca s-adune cît mai mulți bani și pe urmă să se îmbarce pe un vapor și să plece, știe Domnul unde! Băștinașii sînt cei mai de încredere.

— *Quien sabè?* ... zise rîzînd cu bunăvoință indianul. Așadar, vreți lucrurile?

— Hai, adu-le... *caramba!* exclamă ecuadorianul. Doar am încheiat noi și alte afaceri împreună, așa că ne-om înțelege și de astă dată.

Indianul cayapa încuviință din cap și o porni îndărăt, îndreptîndu-se spre malul fluviului; merse pînă cînd se putu face auzit de cei din barcă, apoi scoase un strigăt ciudat și prelung prin care poruncea femeilor să aducă mărfurile sus — o treabă cu care, vezi bine, el nu catadicsea să se ocupe.

Cele două tinere fete, deosebit de atrăgătoare, cu pielea aproape albă, dar cu ochi negri strălucitori, ca și părul, de altfel, sosiră curînd, gîfîind sub greutatea poverilor, și-l urmară pe cayapa, care le așteptase pe mal și care acum mergea încet înaintea lor, cu mîinile goale; cînd ajunseră la dugheana ecuadorianului, așezară jos poverile și, fără să arunce cuiva vreo privire, se întoarseră repede la canoe pentru a aduce al doilea transport.

— Mii de trăsnete! strigă tînărul italian, ridicîndu-se

de la masa unde juca domino. Păi astea-s niște fete al naibii de drăguțe! De unde vin, Saltando?

— De la cayapas — răspunse negustorul — dar mută-ți gîndul de la ele, cu fetele astea nu-i nimic de făcut, căci indienii, așa blajini și liniștiți cum îi vezi, sînt grozav de iuți la cuțit.

— *Caramba!* Ce față gingașă avea cea mică! spuse doctorul. Cu siguranță că nu-i indiană, *amigo!* Era cu desăvîrșire albă.

— Nu chiar întru totul — interveni ecuadorianul, clătinînd din cap. Întotdeauna este amestecat și puțin galben sau arămiu; dar, într-adevăr, au o culoare surprinzător de deschisă și obrajii foarte rumeni. Sînt însă tare timizi și e de ajuns să le spui o vorbă, că-și iau o mutră de parcă cine știe ce rău le-ai fi făcut.

— Și unde s-au dus acum?

— Să mai aducă mărfuri din canoe, însă curînd vor fi din nou aici.

Într-adevăr, nu trecu mult, și tinerele fete sosiră cu o nouă povară; de astă dată însă, nici nu intrară în încăperea unde-i văzuseră pe bărbații străini, ci așezară mărfurile în fața ușii și fugiră la canoe, ca două căprioare hăituite, pentru a aduce sus a treia și ultima încărcătură.

— Dac-ai fi cît de cît galant, Torquato — spuse rîzînd doctorul francez însoțitorului său — ai da tinerelor doamne o mînă de ajutor.

— Pe căldura asta? scînci italianul. Nu, mulțumesc; ca să ai din nou prilejul să te distrezi pe seama mea, nu-i așa? Nu, hai domnule doctor, cu fetele nu-i nimic de făcut, mai bine să isprăvim jocul, urmează partida decisivă. Saltando, între timp dă-ne o sticlă cu *ale;* doctorul, oricum, va trebui să plătească tot el.

— *Veremos, señor*[1] — zise acesta, așezîndu-se pe lada de săpun. Presimt că azi nu voi fi nevoit să-mi deschid punga.

Indianul cayapa începu să se tîrguiască cu ecuadorianul și nu se dovedi de loc neîndemînatic în socoteli, așa cum poate și-ar fi dorit albul; la prețurile foarte scăzute ale negustorului, reveni de cîteva ori amintind de

[1] Vom vedea, domnule! (în limba spaniolă în text). (n.t.)

señor Basque, care, chipurile, plătise întotdeauna prețuri mai ridicate, pînă cînd, în sfîrșit, afacerea fu încheiată, adică fu fixată o anumită sumă pentru care indianul lua, la rîndul lui, mărfuri pentru acasă, unde, pare-se, făcea și el un fel de negoț.

— Și acum aurul, cayapa! Cît ai adus de data asta? Ultima oară abia dacă a meritat osteneala și m-am ales și cu pagubă.

— Pagubă? zîmbi indianul în timp ce-și desfăcu o curea de la brîu. Ai tu grijă, *amigo*, să nu fi în pagubă... De data asta este mai mult. Tot satul nostru a contribuit, și de aceea trebuie să le-aduc tot soiul de mărfuri: sare, pîine, tutun, fir de undiță, perle și stofe. Trebuie să dai mult dacă vrei să capeți totul.

— *Caramba!* exclamă negustorul, el însuși surprins, cînd indianul își desfăcu de la șold o pungă lungă, subțire, de piele, în care se găseau aproape două livre de granule brute de aur. Acum cred că, într-adevăr, la voi aurul curge gîrlă pe uliță. Priviți, doctore, și dumneavoastră, don Torquato, priviți acest cuib de aur, pe care flăcăul ăsta îl poartă într-o pungă murdară și veche de piele!

— Doctorul plătește! strigă tînărul italian, rîzînd și sărind de la locul său. Hei, doctore, nu ți-am spus eu de la început?!

— *Caramba!* Am un ghinion îngrozitor! mormăi francezul, băgînd mîna în buzunar. De opt zile încoace, mereu aceeași poveste. Ce ai aici, Saltando?

— Ceea ce vă lipsește — spuse acesta rîzînd. *Oro*[1].

— Pe toți dracii! strigară ambii străini, surprinși, cînd văzură dinaintea lor comoara pe care negustorul o răsturnase pe o bucată de hîrtie. De unde atîta aur?

— De la Río Cayapas.

— L-a adus indianul?

Acesta dădu afirmativ din cap, fără însă a-l slăbi din ochi pe negustor, care frămînta aurul, lăsîndu-l să i se scurgă printre degete și turnînd apoi o parte pe cîntarul care nu era destul de mare pentru a cuprinde totul. Afacerea fu însă încheiată și indianul cayapa începu să-și

[1] Aur (în limba spaniolă în text). (n.t.)

aleagă mărfurile pe care voia să le ia sus în munți. Dar tîrguiala era mult prea plicticoasă, așa încît cei doi europeni nu se mai simțiră obligați să asiste. Își băuseră berea și acum mergeau agale pe partea umbrită a străzii. Erau așa de cufundați în propriile lor gînduri, încît se pare că nici nu observară că lăsaseră casele în urma lor, trezindu-se deodată, tot urmînd poteca în susul fluviului, în fața desișului alcătuit de frunzele și crengile junglei, fără a mai putea înainta.

Se cunoscuseră la Esmeraldas, sosind din direcții cu totul diferite: doctorul din San Francisco, iar italianul din Lima. Tînărul italian trăia numai pentru propria sa plăcere: părea să fie bine garnisit cu bani pe cînd doctorul francez făcea tot ce-i sta în putință pentru a-și asigura existența. Practica puțin, deoarece nu avea mulți pacienți, de aceea nici nu realiza un cîștig prea mare și părea că acordă mult mai mult timp pentru colecționarea unor piese de istorie naturală pe care spera să le valorifice mai tîrziu, întrucît aici nu putea, bineînțeles, să vîndă nimic din ele. În asemenea condiții, nu era deci de mirare că-i treceau prin cap fel și fel de idei legate de comoara de aur văzută; și cu toate că el însuși nu prea avusese noroc în această direcție în California, speranța nu moare niciodată în om, așa încît fantezia începu să creeze în mod mult prea ademenitor noi imagini de vrajă aurită.

Între timp, tînărul italian nutrise gînduri asemănătoare, chiar dacă nu datorită neapărat unui cîștig material oarecare, dar tinerele, preadrăgălașele indiene, poate și aurul, pe care acel cayapa părea să-l privească cu atîta indiferență, exercitau o atracție deosebită asupra lui.

— Trebuie să fie o țară minunată, acolo sus, în munți — spuse el deodată în timp ce se opriseră dinaintea desișului verde de nepătruns. Un popor atît de grozav și atît de mult aur, mai că mi-ar face plăcere să pornesc într-acolo într-o călătorie de agrement.

— Te cred — mormăi doctorul — și mie mi-ar face plăcere, și dac-aș avea atîția bani ca dumneata, n-aș mai sta o clipă pe gînduri.

— Și chiar ți-ar face plăcere să mergi, doctore? strigă vioiul italian, care își însușise într-o clipă ideea. Ce pierdem noi doi aici? Nimic, dimpotrivă, ne pierdem pre-

țiosul timp, stînd în bîrlogul ăsta ars de soare, fără să vedem măcar o palmă de pămînt mai mult din această frumoasă țară, și de lianele astea blestemate și desișuri încîlcite.

— Dac-aș spune că-mi place aici — replică doctorul — aș minți cu nerușinare, însă n-am încotro, căci trebuie să cîștig ceva bani mai înainte de a face o călătorie de agrement.

— Dar am eu bani, doctore — spuse italianul — și singur tot n-aș fi în stare să călătoresc. În afară de asta, echipamentul nostru nici nu costă prea scump și, odată ajunși în țara aurului, nu ne va împiedica nimeni să căutăm și noi puțin, atîta cît să ne-acoperim cheltuielile.

— Da, toate-s bune și frumoase — zise gînditor doctorul — dar, după cîte știu eu, indienii socotesc acel teren ca fiind proprietatea lor, și te pomenești că pînă la urmă n-or să îngăduie să căutăm aur.

— N-ar fi nici o nenorocire — răspunse binevoitor italianul. În cazul ăsta o să colecționăm piese de istorie naturală și cu siguranță că nu vor avea nimic de obiectat dacă luăm cîteva jivine de-ale lor. Nici distanța nu-i prea mare. Ce-ar fi să plecăm chiar acum? Poate ne ia cayapa ăsta în canoea lui? ...

— Dumnezeule! exclamă rîzînd doctorul. Pari foarte grăbit, dar nu se poate, nu isprăvim atît de repede, căci sînt totuși neapărat necesare cîteva pregătiri.

— Ce fel de pregătiri?

— Crezi că putem căuta aur scormonind cu mîinile? Nu, trebuie să luăm cu noi cîteva unelte: un tîrnăcop, o tavă și o cazma, poate chiar două; pe urmă ne trebuie medicamente, mai ales împotriva mușcăturilor de șarpe, căci se spune că-n interiorul țării ar exista șerpi foarte mulți. În afară de asta, trebuie să ne punem la punct armele și să cumpărăm muniții. Să nu ne pripim, căci altfel ne trezim într-o poieniță înmiresmată, dar legați cobză de mîini și de picioare.

— Păi nu mai găsim ușor un prilej atît de minunat; poate reușim să-l convingem pe indian să ne-aștepte pînă mîine dimineață.

— Numai să vrea să facă asta ...

— Ce ne costă o întrebare! ...

— Bine, să-ncercăm. Cu pregătirile, puține la număr, am isprăvi repede. Numai de ne-ar lua indianul cu el...

— Păi de ce nu ne-ar lua? întrebă italianul. Doar și-a descărcat mărfurile, iar canoele cayapașilor sînt așa de mari și de ușoare, încît suportă o încărcătură impresionantă. Haidem, doctore... să batem fierul cît e cald!

Fără a mai sta pe gînduri, cei doi se întoarseră la casa prietenului lor Saltando, unde îl găsiră pe indian, ocupat cu alegerea unui număr destul de important de mărfuri, pentru care se tîrguia însă cu neasemuită încăpățînare, neavînd într-adevăr de gînd să-i dea negustorului nici un gologan mai mult decît i se cuvenea.

Doctorul, care-i cam cunoștea pe acești oameni, încercă mai întîi să-i cîștige prietenia. Nu voia să forțeze lucrurile, de aceea, cînd intră în prăvălie, exclamă:

— *Caramba, señores!* Prea este uscat tîrgul pe care-l încheiați! Saltando, dă-ne cîteva pahare din faimosul dumitale lichior de anason... hei, ce zici, cayapa, bei și tu cu noi un păhărel?

— *Cómo no*[1]*?!* răspunse indianul, zîmbind. Anasonul este foarte bun, și femeile îl beau cu mare plăcere.

— Dar unde sînt femeile tale? Adu-le și pe ele să bea un pahar! adăugă doctorul.

Indianul clătină liniștit din cap:

— Femeile trebuie să stea în canoe, și nu pe pămînt între bărbați străini — răspunse el. Dacă vrei să le dai ceva, *señor*, îmi vei turna într-o sticluță, pe care o iau după aceea cu mine.

— Sigur că da! strigă Saltando, foarte grijuliu cînd era vorba de cîștigul lui. Uite aici o sticluță, doctore, în ea încap cîteva pahare. Cîte femei sînt, cayapa?

— Trei.

— Bine, atunci turnăm trei pahare... sau chiar patru; se descurcă ele, n-aveți grijă.

— Foarte bine — zise doctorul, nu prea încîntat însă de serviabilitatea lui Saltando, căci pentru acele cîteva pahare de anason trebuia să plătească un dolar întreg. Dar ia spune-mi, cayapa, eu și prietenul meu am dori să

[1] De ce nu?! (în limba spaniolă în text.) (n.t.)

mergem odată pînă la gura Tolei... acolo, în apropiere, pare-mi-se că se află şi noua colonie engleză. N-ai putea oare să ne iei cu barca ta?

Indianul tocmai îşi băuse paharul şi-l privi surprins pe cel ce i se adresase.

— La Tola? întrebă el, în sfîrşit.

— Sau pînă la vărsarea fluviului vostru — adăugă doctorul.

— Aşa-a... — zise indianul, lungind cuvîntul. Şi ce vreţi să faceţi acolo?

— Să vedem şi noi ţara.

— Hm, altceva nimic?

— Şi poate să vînăm.

— Hm! mormăi din nou indianul, dînd din cap. Îmi pare foarte rău, nu mai am loc în canoe; toate astea trebuie încărcate şi multe altele le-am şi dus jos; or să vină îndată femeile să ia ce-a mai rămas.

— Vă plătim transportul — spuse italianul.

— Adevărat? întrebă indianul. Degeaba însă, nu mai am loc, *señores,* şi începe şi vîntul să bată mai tare. Cînd marea-i agitată, n-am voie să întrec măsura, încărcînd prea mult barca, altfel ne scufundăm cu toţii.

— Dar nu-i chiar aşa departe pînă la gura Tolei — spuse doctorul. După cîte am auzit, distanţa poate fi parcursă într-o zi.

— Mîine dimineaţă sînt acolo — răspunse indianul cayapa.

— Mîine dimineaţă?! Vrei să mergi noaptea?

— De bună seamă, un cayapa navighează întotdeauna noaptea — rosti zîmbind indianul. Dar uite că vin femeile, *adios señores!* Luaţi astea! se adresă el tinerelor fete, care veniseră după marfă, şi de data asta înşfăcă şi el un balot mare de stambă (părea că nu-i face plăcere conversaţia cu albii). Trebuie s-ajungem pe mare, curînd începe refluxul.

— Mai ai o oră, cayapa — se amestecă negustorul. Fluxul s-a produs abia acum cinci ceasuri.

— N-avem ce pierde — răspunse indianul. Ajung eu şi aşa. *Adios!*

Apucînd balotul, urmă femeile, care ieşiseră afară cu poverile lor, îndreptîndu-se spre canoe; acolo rînduiră

istfel lucrurile, încît să nu le împiedice la vîslit sau la ninuirea pînzelor, şi în mai puţin de o jumătate de oră, anoea aluneca împotriva fluxului, ce se simţea slab, că- re vărsarea fluviului; curînd, barca se legăna pe undele argi şi leneşe ale oceanului, cu prova îndreptată spre ord, deci spre casă, tocmai cînd soarele se scufunda în pe.

2

— Iar acum, ia spune-mi, doctore, ce v-a apucat? trigă Saltando, după ce indianul părăsise încăperea. Vreţi ă mergeţi în sus pe rîul Cayapas, la pieile-roşii, la *mos- quitos*, şerpi, aligatori, tigri, porci mistreţi şi cine ştie ce ncă? Aţi înnebunit? Cu ce aveţi de gînd să vă petreceţi impul acolo sus? Cu partide de domino?

— Vezi, Saltando — răspunse doctorul, calm — asta, le fapt, încă nu se poate şti cu precizie, dar nici aici în raşul vostru Esmeraldas, părăsit de Dumnezeu, unde ţi e tocesc dinţii de plictiseală, nu mai am ce căuta. Ce ni e oferă aici, găsim şi acolo.

— Să vă spun eu ce căutaţi acolo, doctore?

— Ce? Aş fi curios.

— Aur — spuse calm negustorul.

— Ei, dacă n-aş da peste ceva şi mai rău, s-ar pu- tea... — zîmbi francezul.

— Uite, vezi, tocmai asta-i nenorocirea; o să daţi peste ceva şi mai rău — replică negustorul. Credeţi oare că indienii or să îngăduie vreunui străin să caute aur în munţii lor? Şi credeţi că dintre ai noştri de aici nu s-ar fi dus nimeni acolo dacă s-ar fi putut culege aurul aşa, din pom?

— Oricum — răspunse doctorul — ţara aparţine gu- vernului ecuadorian, şi atîta timp cît mă aflu sub protec- ţia acestuia, pot face tot ceea ce doresc, cu condiţia să nu contravină legilor ţării.

— Bineînţeles, *señor* — încuviinţă Saltando — este

adevărat şi foarte logic gîndit: atîta timp cît vă găsiţi s
protecţia acestuia. Din clipa în care vă găsiţi însă prin
ei, nu mai sînteţi sub protecţia guvernului; în afară
aceasta, ar fi bine dacă am şti cine este de fapt guvern
pentru că, în prezent, primim adeseori, cu aceeaşi poş
de la Quito şi de la Guayaquil, ordine contradictorii.

— Şi ce ne pot face indienii? întrebă tînărul italia
care urmărise în tăcere, dar cu cel mai viu interes, co
versaţia.

— Ce vă pot face? Vai! exclamă ecuadorianul. Nc
timă întrebare! Nimica toată, doar să vă taie beregata
undeva prin munţi, şi cine i-ar pedepsi după aceea? I
mai mult: cine ar sufla măcar o vorbuliţă? Poate tot
dacă ar veni aici şi ar povesti.

— Da' de unde, prostii! replică doctorul. S-a dus vr
mea aceea cînd în Ecuador putea să-ţi taie cineva cap
fără a fi pedepsit. Vasele noastre de război ar face u
tărăboi de toată frumuseţea . . .

— Dacă lucrul acesta vă poate linişti cît de cît
zise ecuadorianul, ridicînd din umeri — atunci bineî
ţeles că riscul nu-i prea mare. Eu, în locul dumneavoa
tră, aş prefera totuşi să scutesc vasele de război de ace
efort.

— Trebuie să fie grozav de mult aur acolo sus
spuse doctorul, gînditor — dacă un singur sălbatic zdre
ţăros poate să aducă un sac plin.

— Nu vă contrazic — încuviinţă Saltando — şi
l-aş cumpăra cu mare plăcere, dar să mă duc eu însum
să-l caut, nu, mulţumesc . . . chiar de-aş găsi baniţe în
tregi, tot aş şti că n-am voie să-l iau cu mine!

— Asta să fie paguba! strigă doctorul. Numai să
găsim . . . cu adusul nu mi-aş face griji. Aşadar, sînte
de părere că se găseşte mult aur acolo sus, în munţi?

— De nu s-ar găsi, de unde l-ar avea indianul? re
plică negustorul. Oameni ca ei nu-şi părăsesc meleagu
rile de baştină, dar totodată au grijă să nu pună nimen
piciorul acolo, şi dacă vreţi să-mi ascultaţi sfatul, renun
ţaţi la acest proiect.

— Păi n-ai spus chiar dumneata mai înainte că ce
din tribul cayapa sînt oameni paşnici şi blînzi?!

— Chiar aşa şi sînt — se grăbi să încuviinţeze Sal

ando — nu poartă nici un fel de arme și nu supără pe imeni, în schimb cer să fie lăsați în pace, și pînă acum guvernul ecuadorian a respectat cu sfințenie acest lucru.

— Atunci o să ne înțelegem și noi cu ei! strigă doctorul, care, după tot ce auzise, devenise și mai avid după aur — iar dacă o să ne cățărăm nițeluș pe munții lor, cu siguranță că nu le pricinuim nici o pagubă.

— Ce-i drept, lor nu — zise ecuadorianul — dar dumneavoastră amîndurora, fără doar și poate, dacă nu vreți să fiți înțelepți. „Cine nu vrea să audă o să simtă", glăsuiește un vechi proverb. Încercați, mai mult nu vă pot spune.

— Și credeți că am putea găsi o ocazie ca să ajungem acolo? întrebă italianul, pe care, de asemenea, posibilitatea unei primejdii extrem de vagi nu-l speria de fel.

— Asta-i cel mai ușor lucru — fu de părere negustorul — căci bărci care merg într-acolo sînt destule și poate găsiți și cîțiva oameni care să vîslească pînă acolo.

— Și cît este de mers?

— A, distanța n-are importanță; cu vîntul de sud, care bate necontenit, în zece sau douăsprezece ore sînteți la gura Tolei, iar de acolo călătoriți pe o apă liniștită. Dacă nu mă-nșel, chiar acum a sosit o barcă din Tola: urma să încarce țigări de foi și rachiu. Doctore, concetățeanul dumitale, francezul, are mereu de-a face cu acești oameni, așa că vă poate da cele mai bune informații.

Cît ai clipi, doctorul ieși pe ușă pentru a se informa pe loc, fără a mai pierde în zadar timpul. Spusele negustorului se confirmară. Era, într-adevăr, o barcă din Tola, și anume de la Posa, așa cum se numea un loc de la mijlocul confluenței. Conducătorul bărcii se oferi să-i ducă cel puțin pînă la gura Tolei, de unde puteau apoi să închirieze ușor o canoe sau poate chiar s-o cumpere pentru a ajunge sus, pînă la rîul Cayapas. Canoele se vindeau acolo destul de ieftin și nici distanța ce mai rămînea de parcurs nu era mare. Barca pleca însă de-abia a doua zi după-amiază, deoarece trebuia să mai aștepte niște mărfuri. În orice caz, prima noapte urmau s-o petreacă la Rio Fuerde, o mică așezare de pe Rîul Verde,

și, dacă plecau dimineața, o dată cu refluxul, puteau s ajungă a doua zi, devreme, la Tola.

Cei doi tovarăși căzură de acord, încheind repede tîr gul cu omul — un metis care cerea un preț destul de mo derat pentru transport. Le mai rămînea astfel timp ș pentru a-și pregăti marșul lor destul de aventuros î munți.

Și cîte nu aflară ei despre ținutul acela sălbatic, în dată ce dădură în vileag intenția de a merge în munți S-ar fi zis că fiecare știa o întîmplare cumplită, iar toat fiarele sălbaitce, toate jivinele care existau pe lum populau pădurea. Șerpi? Nu puteai face un pas fără a f expus pericolului de a călca pe unul dintre aceș monștri veninoși, și se povesteau adevărate întîmplăr de groază despre oameni care, fiind mușcați de șerpi, s înnegriseră din creștet pînă-n tălpi și se umflaseră, pînă cînd moartea îi izbăvise de înspăimîntătoarele lor chi nuri.

Pentru a preîntîmpina aceste primejdii, își cumpărar jambiere lungi de piele, groase și foarte comode; dar ast nu era încă nimic, pentru că în pădure, se spunea, hăl duiesc atît de mulți tigri, încît indienii nu se încume tau niciodată să plece singuri la drum. După spusele lo cuitorilor din Esmeraldas, un anume soi de porci săl batici, așa-numiți seynos, erau atît de primejdioși, încî trebuia să te ferești să le ieși în cale, deoarece atacau fără zăbavă un om și-l sfîșiau în bucăți, în timp ce în fața unei turme nu mai aveai nici un fel de scăpare. Ș chiar dacă scăpai de aceste pericole, tot nu te puteai so coti salvat, deoarece te mîncau de viu mosquitos, care roiau cu milioanele prin pădure. Doctorul ripostă, arătînd că indienii umblă aproape goi, iar femeile poartă doar niște cîrpe subțiri din stambă; dar i se răspunse că aces tor mici monștri, setoși de sînge, nu le este pe plac sîn gele indienilor, în schimb atacă europenii cu un sadism ucigător.

Ce-i drept, veștile acestea aveau darul să te ducă la deznădejde, și dacă hotărîrea celor doi aventurieri n-ar fi fost așa de fermă, ei s-ar fi descurajat și ar fi fost cuprinși de spaimă, ascultîndu-le. Doctorul însă cumpără

o sumedenie de medicamente împotriva muşcăturilor de şarpe, şi amoniac împotriva împunsăturilor de mosquitos, apoi făcură un pachet cu unelte în aşa fel, încît să nu se ghicească ce conţine; se mai aprovizionară şi cu muniţia trebuincioasă, mai cumpărară cîteva alimente, o oală de gătit de tuci şi o tigaie, şi, plini de nerăbdare, aşteptau să înceapă expediţia şi să-şi atingă ţinta visurilor lor.

Aur — aurul indianului îl obseda necontenit pe doctor, în timp ce tînărul italian se bucura dinainte, gîndindu-se la vînătoarea din munţi şi la popasurile din aşezările indienilor.

În sfîrşit, sosi şi ora plecării. Călătoria în sine nu oferi nimic ieşit din comun. Oceanul era calm, cum este de obicei la această latitudine; noaptea acostară la Rîul Verde, unde fură cazaţi într-o colibă lacustră mizerabilă şi primiră o cină şi mai mizerabilă, alcătuită din banane necoapte prăjite, care căzură greu la stomac, de parc-ar fi mîncat plumb. A doua zi dis-de-dimineaţă porniră din nou pe ocean pentru a ajunge cît mai repede la gura Tolei. Barca plutea destul de aproape de ţărm, aşa de aproape, încît vedeau deslușit coasta cu pădurea-i deasă, şi nimeriră destul de bine, intrînd, o dată cu fluxul, în braţul format de apele oceanului, care ducea printre malurile înţesate de manglari[1], spre micul sat ce purta acelaşi nume. Acolo acostară şi, într-adevăr, izbutiră, fără cea mai mică dificultate, să cumpere o canoe, deoarece indienii cayapas circulă necontenit în susul şi în josul rîului, aceste mici ambarcaţiuni fiind unul din articolele de bază cu care fac comerţ.

Astfel, într-o canoe proprie scăpau de orice supraveghere; puteau acosta oriunde şi, la fel de bine, puteau să plece după poftă. Alimentele, adică peştii uscaţi, nu erau nici ele scumpe aici; şi ciocolata o cumpărară ieftin, cu toate că îşi procuraseră o mică rezervă încă din Esmeraldas. După ce prînziră destul de bine: orez, stridii, peşte şi lapte de cocos, către ora patru după-amiază se îmbarcară, o dată cu fluxul, fiind mîndri că posedă o

[1] Păduri de mangrove, copaci şi tufe, care cresc pe rădăcini aeriene, în mîl şi nămol. (n.a.)

barcă proprie în scopul de a atinge cît mai repede o putință ținta călătoriei lor: rîul Cayapas.

Se izbiră însă de mai multe greutăți decît își închipuiseră, deoarece o sumedenie de ramificații ale brațului de mare îi puse de cîteva ori în încărcătură, nemaiștiind încotro s-o apuce, încît fură bucuroși cînd, o dată cu lăsarea nopții, găsiră o mică plantație pe care se afla la cuința unei familii de negri.

Fură nevoiți să înnopteze acolo și să mai și răspundă la nenumărate întrebări: de unde vin, încotro vor să se ducă, ce au de gînd să facă, dacă sînt negustori etc., etc. Doctorul însă se strecură ca un țipar prin păienjenișul de întrebări și reuși într-adevăr să-i facă pe acești oameni să creadă că ar fi niște *naturalistas*, plecați să colecționeze plante și animale și să vîneze în munți. Într-un tîrziu, negrii se liniștiră. Mai văzuseră ei deseori pe acolo astfel de oameni ciudați, care cutreierau fără scop lumea — și aceștia erau la fel, deci trebuia să-i lași să-și vadă de drum, că tot nu se cumințeau altfel decît încercînd totul pe propria lor piele. A doua zi cînd întrebară pe ce drum să apuce ca să nu intre pe o ramificație greșită, primiră un răspuns așa de încîlcit — ba că trebuie s-o ia încolo, ba încoace, ba să cotească la dreapta, ba la stînga — încît, disperați, renunțară, hotărîndu-se să urmeze o direcție proprie. Mulțumiră și celui-de-sus, cînd reușiră, în sfîrșit, să li se dea drept călăuză un băiat de vreo opt ani, gol-goluț și negru ca smoala, care n-avea nici un fel de bagaj asupra lui, nici măcar o batistă sau o periuță de dinți, și care sări atît de bucuros în canoea lor, de parc-ar fi trebuit doar să-i treacă de pe un mal pe celălalt.

— Și ce-o să se întîmple cu el acolo sus?

— O, păi în fiece săptămînă vin de două sau de trei ori canoe cu cayapas, și cu una dintr-acestea poate să se-ntoarcă și el — zise maică-sa.

Și-apoi, primea pentru serviciile sale de călăuză un dolar de argint, care aici, jos, nu se cîștiga prea ușor.

De altfel, băiețașul cunoștea minunat de bine tot ce se vedea pe mal — nu era luminiș pe care să nu-l știe și despre care să nu poată spune cine l-a desțelenit și cine locuiește acum acolo; nu era intrînd, oricît de neînsem-

hat, sau golfuleț căruia să nu-i cunoască originea. Din cînd în cînd, povestea el, se dusese sus la cayapas sau la rudele care locuiau prin apropiere. Ce făcuse acolo? O, hoinărise prin pădure... Cum, în această „îmbrăcăminte", cum se exprima doctorul, și cu picioarele goale, unde erau atîția șerpi? Șerpi? Băiatul rîse cu poftă.

— Și ce rău fac șerpii? exclamă el. Uitați-vă, acolo înoată unul... vîsliți repede, *señores,* trebuie să-l prindem, ăsta-i un șarpe rău!

Spunînd acestea, apucă prăjina aflată la prova și se postă pe botul bărcii, curajos și gata să lovească.

Urcau acum pe sub un mal, ceva mai înalt și lutos, pe care era o plantație; puteai vedea peste tot frunzele verzi, late ale bananierilor, în timp ce printre ei creșteau tufe mari de bumbac, ale căror capsule coapte, plesnite atîrnau mult deasupra fluviului. Șarpele, o reptilă gălbui-aurie, cu inele și pete cafenii minunate pe întreaga spinare, voia, după cum părea, să înoate de-a curmezișul brațului Tola, cînd canoea îi tăie calea; animalul se opri o clipă locului, parcă nehotărît, și ridică furios capul cu limba despicată, ca și cum nu i-ar fi displăcut să se așeze în poziție de apărare. Îndată ce canoea își îndreptă prova spre el, se răsuci într-o parte, vrînd s-o ia din nou spre mal. Canoea era însă prea aproape; ținînd prăjina cu ambele mîini, băiețașul lovi din răsputeri reptila, care se roti fulgerător în direcția loviturii, rămînînd însă apoi moartă sau numai amețită și plutind în apa care o purta încet mai departe.

— Bravo, flăcăule! strigă doctorul. A fost o lovitură de maestru! Ei, drăcie, de-am putea jupui șarpele, Torquato!

— Pentru numele lui Dumnezeu, doar n-o să zăboviți din pricina acestui monstru! zise Torquato. Asta ar mai lipsi acum: să începem să jupuim toți șerpii din Ecuador! Dar ce face băiatul?

Fără a se mai sinchisi de șarpe, copilul cercetă cu atenție prăjina și, după ce luă o așchie de bambus din barcă, o trecu ușor și cu luare-aminte pe suprafața acesteia. Deodată se opri, ridică prăjina și, arătînd locul unde așchia întîmpinase rezistență, strigă:

— Mi-am închipuit eu... uite-l aici... putea să n se întîmple la fel ca fratelui meu!

— Dar ce este, ce ai acolo?

— Nimic altceva — răspunse piciul — decît că î clipa loviturii, şarpele s-a întors şi a muşcat prăjina, ia unul din dinţii lui răi a rămas înfipt aici, iar dacă ci neva ar fi atins cu mîna locul şi s-ar fi rănit în dintel ascuţit, ar fi fost la fel de rău ca însăşi muşcătura. Fra tele meu aşa a murit.

— Pe toţi dracii! strigă italianul, speriat. Atunci ma bine aruncă în apă prăjina asta blestemată!

— Nu mai este nevoie — rîse băiatul, aplecînd cu grijă deasupra apei prăjina cu dintele înfipt în lemn ş scoţîndu-l cu aşchia. Uite că am scăpat de el şi nu n mai poate face nici un rău.

— Sînt mulţi şerpi ca ăsta aici în pădure? întreb doctorul, nu prea încîntat de această întîlnire.

— Destul de mulţi — răspunse micul negru, nepă sător — dar sînt laşi şi fug îndată ce aud că se apropi un om. În pădure nu mi-e frică de ei.

— Păi atunci, doctore, am fi putut renunţa la jam bierele astea blestemat de grele — spuse italianul. Oh ce căldură! De pe acum sînt leoarcă de năduşeală ş soarele nici măcar nu ne usucă.

Datorită fluxului care îi favoriza, nu mai fură, de alt fel, nevoiţi să se ostenească prea mult, deoarece acest îi purta el singur înspre ţinta dorită. Jur împrejur li s înfăţişa un decor minunat, pe care pînă atunci abia dacă îl luaseră în seamă, cu toate că nu se schimbase decît cu mici întreruperi, începînd de la locul de vărsare a flu viului în ocean. Acolo unde malul era mai înalt, găsiră peste tot aşezări omeneşti, terenurile fiind folosite pentru plantaţiile de bananieri, deoarece oamenii puteau să-şi ia uşor fructele cu canoele lor. Acolo însă unde malul era atît de scund — şi, de cele mai multe ori, aceasta era situaţia — încît fluxul îl inunda pe distanţe lungi, nu creşteau decît manglari sau mangrove — singurul co pac care creşte în apă sărată, mai bine zis, căruia nu-i priieşte decît apa sărată. Manglarii alcătuiau desişuri atît de compacte, încît ramurile lor atîrnau în apă cînd flu xul era mare şi atunci formau un zid verde de frunziş,

prin care privirea încerca în zadar să străbată. Doar dacă îndepărtai crengile și pătrundeai printre ele, ochiului i se înfățișa o priveliște sălbatică atît de fantastică de crengi și ramuri, de trunchiuri susținute în aer de rădăcini elastice, de vlăstare care se îndreptau mai întîi în jos, apoi se înălțau în văzduh, încît aveai impresia, reală, de altfel, că dinaintea ta defilează vedeniile fantasmagorice ale unui pictor peisagist care și-a pierdut mințile. Nicăieri nu se zărea pămîntul, pe care creșteau manglarii, și numai în perioada de reflux, cînd apa scădea pînă la șase-șapte picioare, ieșeau la iveală bancuri de nămol întesate de rădăcinile ce alcătuiau adevărate bolți, unde însă nu se vedea nici o vietate, în afară de nenumărați crabi multicolori alergînd în sus și în jos printre vlăstarele elastice sau scormonind nămolul pentru a-și înjgheba culcușul.

Instalați comod în canoe, cei doi europeni nu prea luau în seamă manglarii pe lîngă care treceau; doar o singură dată, cînd îi învălui un curent de aer cald venind dintr-acolo, doctorul ridică privirea și spuse:

— Ciudat, Torquato, nu simți nimic?

— Un miros pătrunzător de mosc — răspunse italianul, după ce i se atrase atenția. Ciudat, de unde ar putea veni?

— Oare mangrovele să miroasă astfel? întrebă doctorul. În orice caz, acest lucru ar fi demn de cercetat.

Micul negru, care se chircise la prova, începu să rîdă, privindu-i cu ochii lui mari și negri.

— Hei, ștrengarule, ce-ai găsit de rîs aici? i se adresă doctorul. Știi cumva de unde vine mirosul?

— De la ăla de colo — răspunse băiatul, dînd din cap și arătînd cu mîna spre apă, unde însă cei doi străini nu observau nimic deosebit.

— De la ăla de colo? De la care? zise italianul. Nu văd pe nimeni...

— Nu vedeți marele aligator care înoată colo în apă? întrebă micul negru. Doar privește cu tot capul scos din apă și cu o parte din gît afară... Ăsta miroase așa.

— Aligatorul? Care? Vrei să spui că bucata aia de lemn ars de colo?...

— Ei, da, bucata aia de lemn ars — rîse negrul. Ăla

este un găligan de toată frumusețea, aproape la fel de lung ca și barca... ia uitați-vă ce frunte lată are!...

Doctorul, care ședea la pupa, folosind vîsla sa scurtă și drept cîrmă, se îndreptă spre acel obiect.

— Nu chiar așa de-a dreptul — îl sfătui negrul — că se scufundă imediat. Trebuie să mergeți în așa fel, ca și cum ați vrea să treceți pe lîngă el ușor...

— Dumnezeule! strigă tînărul italian, apucînd arma. Este într-adevăr un aligator! Încep să-i recunosc ochiul care sclipește perfid.

—Trage-i un glonț în cocoașă, Torquato! rînji doctorul. Doamne, ce pute bestia asta a mosc și, pe deasupra, pare că puțin îi pasă de noi!

Barca trecu cam la vreo cincisprezece pași de aligatorul care se lăsa purtat în voie de flux; cu toate că rămase în aceeași poziție, ochii mici nu slăbeau barca și poate că se simțea în siguranță tocmai pentru că-i stătea în putință să se cufunde și să dispară în orice clipă. Ce știa aligatorul din Tola despre armele de foc?! Acum se afla perpendicular față de poziția bărcii, și tînărul italian, un trăgător destul de bun, ochi cu grijă. O dată cu pocnetul armei, se dovedi că, în orice caz, monstrul fusese lovit, deoarece biciui brusc și cu atare furie și forță apa, încît trăgătorul se sperie de-a binelea. În clipa următoare însă, numai valurile stîrnite și băsicile de aer mai indicau locul unde plutise monstrul: aligatorul dispăruse sub apă, mort sau rănit, nu se putea ști. Cînd se îndreptară însă spre acel loc, găsiră apa cristalină colorată cu pete mari, cafenii, de sînge, iar micul negru începu să rîdă, ținîndu-se de burtă, pentru că „i-au venit de hac hrăpărețului de hoțoman".

— Există mulți monștri dintr-ăștia în apă? întrebă doctorul.

— Oho, foarte mulți — zise băiatul. Îs mulți și răi și au niște dinți tare lungi: pe cine-l înhață, îl ține ca-n clește, nu-i mai dă drumul, chiar de-ar fi să-l despici în două. Dar nu-s numai ăștia, mai sînt și mulți tiburoni pe-aici, care vin o dată cu fluxul și se întorc din nou cu refluxul.

— Tiburoni? repetă doctorul, care nu cunoștea acest cuvînt. Ce-i asta?

— Nu știți ce-s tiburonii? rîse negrul. Așteptați puțin, măcar unul tot vedem noi, o să mă uit cu luare-aminte...

Din nou lunecară în tăcere, o dată cu fluxul, în susul apei; malul începea să fie ceva mai înalt; vegetația, în cea mai mare parte, o alcătuiau tot manglorii, dar în spatele lor puteai recunoaște o altă vegetație, mai închisă la culoare, care trăda faptul că fluxul nu ajungea pînă acolo sus. Pădure de foioase, cu copaci minunați, ce-și înălțau spre cer trunchiurile uriașe, zvelte, iar coroanele fin brodate ale palmierului regal și ale altor specii foarte gingașe umpleau spațiul dintre ele.

— Uite, uite! strigă deodată negrul, arătînd cu mîna drept înainte. Acolo înoată un tiburon, îi vedeți aripioara?

— Un rechin! strigă doctorul îndată ce își ațintì privirea într-acolo. Dumnezeule, un rechin! Dar avem cea mai plăcută companie aici pe apă: șerpi, crocodili și rechini; dac-am cădea peste bord, am fi pierduți.

— Da, numai că noi nu cădem peste bord — rîse micul negru. Ho-ho, uite-l că se face nevăzut, nu încape îndoială că a întîlnit un pește.

Avea dreptate; aripioara dorsală, mare și ascuțită, care se vede întotdeauna foarte bine cînd rechinul înoată liniștit la suprafață, tăie brusc cu o viteză fulgerătoare oglinda apei și dispăru, iar în adîncuri se desfășură drama, cînd „hiena mărilor" se aruncă probabil asupra unei victime nefericite și o ucide, victimă care, pînă nu demult, se zbenguise în deplină libertate, „sănătoasă ca un pește". Dar nici un semn, nici o unduire la suprafață nu trădau lupta înverșunată din străfunduri, spasmele morții celui prins, rapidele, îngrozitoarele mișcări ale rechinului: marea nu-și dezvăluie tainele și nici întîmplările din adîncuri sau patimile care o răscolesc; fața ei rămîne calmă și nemișcată.

— Vedeți acolo, *señores*, unde intră din dreapta rîul? strigă negrul, arătînd cu capul în acea direcție. Acesta este Rio Cayapas și de aici nu vă mai puteți rătăci. Ceva mai departe începe apa dulce.

— Și unde acostăm acum?

— Numaidecît la stînga, unde malul este înalt: acolo

stă un unchi de-al meu, la care ar fi foarte bine să rămîneți peste noapte. El cunoaște rîul de la un capăt la altul și vă va spune tot ce vreți să știți.

— Să-i urmăm sfatul? îl întrebă doctorul pe însoțitorul său, în limba franceză însă.

— Cred, într-adevăr, că ar fi cel mai bun lucru — fu acesta de părere — dacă nu vrem mai tîrziu să ne folosim de răcoarea serii. În orice caz, să vedem mai întîi cum arată locul, iar pe urmă o să facem cum vom socoti că-i mai bine.

Doctorul încuviință din cap și, îndreptînd canoea spre locuința ce-i fusese indicată, acostară, după nici un sfert de oră, pe un banc roșu de lut, unde fusese săpată o potecă sau un fel de scară pentru a putea urca lesne pe mal. Acolo, micul negru, care se simțea ca la el acasă, legă canoea de o liană lungă, plantată în acest scop, astfel încît să se poată ridica și coborî în voie la flux și la reflux, sări pe trepte și se grăbi să-i anunțe pe cei ce-i fuseseră dați în grijă.

3

Señor Tronco, care locuia aici cu familia, era un negru care se eliberase în Ecuador și care își înălțase, prin hărnicie și economii, o foarte frumoasă proprietate. Acum se plimba de colo-colo prin propria-i casă, îmbrăcat într-o cămașă albă și fără nici un fel de pantalon. Costumul în care își întîmpină oaspeții era deosebit de primitiv, și Torquato, mai ales, se sili din răsputeri să nu izbucnească în rîs. Fără doar și poate că acest lucru l-ar fi jignit pe om, un bărbat foarte serios și chiar prea grav, care-i conduse în casă pe oaspeții săi albi, cu o asemenea importanță și după toate rigorile etichetei, încît nu se putea reproșa nimic ospitalității sale. La aceasta fu sprijinit cu cea mai mare vioiciune de către soția lui, o doamnă demnă, care, în orice caz, dispunea de o

greutate corporală de două ori cît a soțului. *Señor* Tronco vorbea cu cel mai scăzut timbru de bas — toți acești negri, cu toată libertatea și independența în care trăiesc acum, se simt flatați să primească oaspeți albi și caută să-i onoreze așa cum se cuvine.

O pereche de domnișoare — una poate de paisprezece, cealaltă de șaisprezece ani — înfloritoare ca doi trandafiri, însă de culoare închisă, și acoperite cu veșminte numai atît cît era neapărat necesar să le înfășoare decent trupurile zvelte, fură imediat însărcinate să pregătească cina. După ce bătrînul *señor* negru oferi oaspeților, pentru odihnă, o saltea iscusit împletită, începu să se întrețină cu ei, căutînd să afle, în primul rînd, ce-i adusese acolo și încotro voiau să meargă, drept care doctorul trebui să-și dea toată osteneala pentru a născoci fel și fel de pretexte. Numai cuvîntul „*naturalistas*" îl ajută și de data aceasta. *Señor* Tronco cunoscuse personal asemenea oameni.

Odată fusese la el un englez, care pierduse în zadar două luni, încercînd să prindă un exemplar din „peștele cîntător", și care apoi plecase în același scop, dar fără mai mult noroc, la Pailón. De asemenea, un german, care culesese și uscase tot soiul de buruieni, precum și un francez, care împușca păsări și le împăia, ba prindea și fluturi — pe scurt, fuseseră la el oameni de toate naționalitățile, de aceea le propuse străinilor să rămînă la el, de unde să pornească în excursii. Susținea că e un loc excelent și că dumnealor nu și-ar putea dori altul mai bun.

Tînărul italian se învoi pe dată, căci cele două fete atrăgătoare îi plăceau nespus de mult, iar pentru a căuta aur, gîndea el, mai aveau destulă vreme. Din cînd în cînd puteau să plece în munți și să adune aur, iar bătrînul nu trebuia să știe în ce scop se duceau acolo. Doctorul însă nici nu vru să audă de așa ceva, căci mai înainte de toate dorea să-și atingă scopul, rămînîndu-le destul timp pentru plăceri. Insistă să plece chiar în seara aceea și fu nevoie de întreaga putere de convingere a bătrînei doamne demne pentru a-l determina să rămînă măcar peste noapte acolo. Într-adevăr, de ce s-ar grăbi, la urma urmei? Și poate că *señor* Tronco le-ar furniza

cîteva sfaturi utile pentru aducerea la îndeplinire a planurilor lor viitoare.

Bineînțeles, acest lucru trebuia făcut cu cea mai mare precauție, căci în nici un caz negrul nu trebuia să bănuiască adevăratul lor scop. De aceea, după cină, doctorul aduse cu multă abilitate vorba despre indienii cayapa, despre negoțul lor cît și despre viața și îndeletnicirile acestora, iar bătrînul negru le dădu prețioase informații, deoarece se afla permanent în relații cu ei.

Erau, după cum spunea el, oameni destoinici și blînzi, harnici și cumpătați — nu erau subjugați rachiului, iar între ei se arătau prietenoși și ospitalieri. Judecînd după aparențe, cei mai mulți adoptaseră religia creștină, cel puțin se declarau a fi creștini; în taină însă, păreau să-și fi păstrat încă foarte multe din obiceiurile păgîne. Dar străinilor nu le divulgau nimic și, în general, erau sfioși și evitau orice legături cu cei ce nu făceau parte din tribul lor.

— Și din ce trăiesc?

— Din vînătoare și pescuit; femeile lucrează cu multă hărnicie saltele din scoarță de copac, plase și hamace, bărbații cioplesc canoe, care este un articol de negoț foarte important pe toată coasta ecuadoriană, ba și mai departe, pînă în Noua Granadă[1].

— Și cu altceva nu mai fac negoț?

— Ba da, strîng cauciuc în pădure.

— Și ce primesc pentru toate astea? întrebă doctorul. Probabil că preferă aurul, căci am văzut în Esmeraldas pe unul care avea asupra lui un săculeț cu praf de aur.

— O, aurul și-l caută singuri — strigă bătrîna doamnă. În munții lor există aur.

— Probabil că nu-i chiar așa de mult, altminteri s-ar fi auzit despre asta — observă cu indiferență doctorul.

— Dar nu e nici puțin — replică *señor* Tronco — însă, așa cum păstrează taina în toate privințele, la fel de rezervați sînt și în privința aurului.

— Și la ce i-ar ajuta? zise italianul. Căci, dacă ar fi într-adevăr belșug de aur în munți, l-ar fi găsit de mult și alții.

---

[1] Numele vechi al Columbiei. (n.t.)

— Dacă li s-ar fi îngăduit să-l caute — rîse bătrîna doamnă. N-aș sfătui pe nimeni să se ducă să scotocească în munții unde locuiesc ei și care le aparțin: ar fi curînd un om pierdut. Ți-amintești, *señor* Tronco, de marinarul american care s-a cățărat în munți cu unelte și cu centura plină de pistoale? Nimeni n-a mai auzit vreodată ceva despre el.

Señor Tronco, soțul doamnei, ridică din umeri:

— Ce-i drept, avem legi care garantează siguranța în țară, dar cine să le aplice aici în munți, cînd portul și capitala Guayaquil se află în mîinile unui președinte care dă acolo peste cap toate legile? Dacă aici omul nu-și poartă singur de grijă, alții cu siguranță că nu-i vor purta, iar indienii cayapa sînt, oricum, stăpîni peste avutul lor. Chiar pămîntul acesta al meu am fost nevoit să-l cumpăr de la ei, căci nici un fel de oficialități n-au vrut să se amestece. Și, pe urmă, cine sapă aici să găsească aur? Este o muncă grea, istovitoare, și nu merită nici pe jumătate osteneala, ca agricultura de pildă: aceasta este mina noastră de aur, *señores*, și de aici scoatem noi la lumina zilei aurul, nu în munți.

— Așadar, ziceai că nimeni n-a mai auzit vreodată ceva despre american? reluă doctorul, căruia nu-i plăcea povestea. Poate că s-a dus mai departe în munți, poate chiar pînă la Quito?

— Americanul n-a văzut niciodată Quito — spuse negrul — asta-i sigur, și ce s-a întîmplat cu el, știu cel mai bine indienii cayapa, dar ei n-au suflat o vorbă și nici nu i-a întrebat nimeni. Și de ce i-ar fi întrebat? Tot nu s-ar fi aflat nimic, pentru că nici unul nu-l trădează pe celălalt.

— Hm, foarte plăcut, n-am ce zice! mormăi tînărul italian. Ce părere ai, doctore, dacă dispărem și noi la fel?

— Nici o grijă — se amestecă bătrîna negresă — *señorilor* nu le face nimeni nimic, chiar de-ar trăi printre ei zece ani. Dumneavoastră doar nu vreți să săpați ca să găsiți aur.

— Nu, în orice caz, nu — rîse doctorul, cam încurcat —

ar fi o idee proastă, și doar n-o să le pese prea mult de păsări și fluturi.

— Puteți să luați cît poftiți — zise bătrînul — jivine sînt destule în pădure, Dumnezeu știe asta, și ar fi o binecuvîntare dac-am putea scăpa de toate, dar, din păcate, sînt puține speranțe.

Conversația se abătu apoi asupra altor subiecte și se făcuse foarte tîrziu cînd cei doi străini se duseră la culcare. Cele auzite îi frămîntau însă, căci nu sunau prea încurajator, și chiar dacă totul lăsa să se întrevadă că meleagurile indienilor erau și mai bogate în aur decît se bănuia, primejdia la care se expuneau singuri nu compensa în nici un caz cîștigul posibil.

— Auzi, doctore — zise în șoaptă italianul cînd se aflară laolaltă culcați pe saltelele de pe veranda răcoroasă a casei — mi se pare că sîntem pe drumul cel mai bun pentru a călca într-un cuib de viespi, căci dacă-i așa cum povestește bărbatul acesta demn în cămașă, și nu există nici un motiv de îndoială, am putea face ceva mai bun decît să-i deranjăm pe indienii cayapa. Ce-ar fi dacă ne-am încerca norocul la Pailón?

— Ei — mormăi doctorul — nu crede chiar tot ce spune norodul. Sînt tot felul de povești cu șerpi. Ce înfiorător ne-au fost zugrăvite în Esmeraldas pădurile, și uite, aici oamenii umblă pe jumătate goi prin ele și nu li se întîmplă nimic. Astfel de povestiri, romantice și periculoase totodată, seamănă grozav de bine cu un curcubeu: nu-l vezi decît în depărtare și, cu cît mergi în direcția lui, cu atît mai repede se retrage.

— Naiba știe!

— Crede-mă, Torquato, vom merge împreună în munți și nu vom fi deranjați de nici un suflet de om. Nu trebuie să uiți nici o clipă că sîntem *naturalistas*, și dacă din cînd în cînd scormonim puțin pămîntul, proștii ăștia nu trebuie să afle niciodată că noi căutăm aur. Roci rare, lavă, iată ce căutăm noi; printre altele, am auzit, că aici sînt îngropate din timpuri străvechi multe antichități lipsite azi de valoare: vase de lut, de pildă, arme vechi din piatră și altele, care pentru indieni nu prezintă nici cel mai mic interes. Asta căutăm noi; acestea

sînt comorile pe care le urmărim și vei vedea că indienii cayapa nu se vor opune cîtuși de puțin.

— Măcar de-ar fi așa — suspină italianul, doar pe jumătate liniștit. Singura mea consolare este că am luat cu noi puștile, cu care, în cel mai rău caz, putem să-i ținem la distanța sau cel puțin la respect, dar și mai bine ar fi dacă n-am fi siliți niciodată să recurgem la ele.

Conversația se întrerupse aici, pentru că începu una din acele ploi tropicale, care, la această latitudine, în anotimpul ploios, nu lipsesc decît rar, pentru o zi-două. Și cum mai turna! Nu cu picături, ci parcă se rostogoleau pietricele pe acoperiș, de unde apa se scurgea șiroaie.

Poc, poc, poc! se auzea bocănind într-una și foarte repede sus pe casă.

— Ce naiba! izbucni tînărul italian într-un tîrziu, după ce ascultase o bucată de vreme zgomotul. Ce se întîmplă de fapt acolo sus? Dumnezeule, ce mai toarnă! Pe vremea asta, doar nu poate ciocăni nimeni pe acoperiș!

— În orice caz, trebuie să fie o pasăre — spuse doctorul, care de asemenea ciulise îndelung urechea. Dacă noaptea n-ar fi așa de neagră și n-ar turna așa, poate c-am fi reușit s-o împușcăm.

— Da, și să dăm foc acoperișului — mormăi Torquato, căruia începu să i se facă somn. Dihania asta blestemată n-ar putea ciocăni în altă parte? Poc, poc, poc! Poc, poc, poc! Lua-te-ar dracu!

De altfel, zgomotul era prea monoton pentru a-i ține multă vreme treji — vuietul vîntului și răpăielile invariabile se contopiră pînă la urmă într-un singur sunet nedefinit, și ei adormiră lin, continuîndu-și somnul liniștiți pînă a doua zi dimineața.

Chiar înainte de-a se lumina de ziuă, Torquato sări ca ars, scoțînd un strigăt pe jumătate înăbușit; doctorul se trezi.

— Ce este?

— La naiba! exclamă italianul, zăpăcit. M-a mușcat ceva de degetul mare de la picior... cu siguranță vreun șobolan.

— De degetul de la picior? întrebă repede doctorul.

Dragul meu prieten, n-a fost un şobolan, am citit mult despre astfel de lucruri; în orice caz a fost un vampir, un soi de liliac mai mare. Fă-mi, te rog, plăcerea şi culcă-te din nou, poate vine înapoi şi reuşesc să-l prind.

— Ei, da — rîse italianul — asta îmi mai lipsea: să fiu acum şi momeală pentru vampiri! De ce nu-ţi întinzi dumneata unul din membrele inferioare, dacă te interesează atîta bestiile astea; eu le retrag pe-ale mele, poţi fi sigur de asta.

Doctorul rămase treaz şi aşteptă reîntoarcerea acelui animal ciudat care are îndrăzneala să se apropie cîteodată noaptea de cel ce doarme, încercînd, printr-o muşcătură foarte lentă şi aproape imperceptibilă la unul din degetele de la picior, să sugă sînge. Însă, speriat, animalul nu se mai întoarse, şi curînd, printre norii de ploaie, începură să mijească zorile zilei în care voiau să-şi înceapă călătoria în munţi.

Spre dimineaţă stătu şi ploaia; chiar dacă n-ar fi stat, cei doi, cu greu s-ar fi răzgîndit, căci ploaia, la această latitudine, este ceva cotidian, iar clima e prea caldă pentru a te teme de ploaie sau pentru a o evita. Totuşi bătrînul negru, care purta acelaşi costum din ajun, nu le îngădui să plece înainte de micul dejun, iar doctorul se interesă ce fel de pasăre ciudată fusese aceea care ciocănise toată noaptea pe acoperiş; poc, poc, poc!

— Ave Maria! exclamă bătrînul, rîzînd. Sînteţi un *naturalista, señor*, şi luaţi o broască drept pasăre!

— O broască? Dar asta n-a fost o broască!

— Ba da, *amigo*, o broască mare, albă, cu picioare lungi, respingătoare. Veţi mai face adeseori cunoştinţă cu ea.

— Şi albă?

— Sînt aici de toate culorile — continuă negrul — roşii ca focul, cenuşii, verzi, albe, cafenii, albastre, numai negre n-am văzut încă... dar e gata ciocolata, *señores*; dacă vreţi într-adevăr să plecaţi, atunci beţi cel puţin o ceaşcă de ciocolată caldă şi mîncaţi şi cîteva banane, ca să puteţi rezista pînă la prînz. În pădure găsiţi şi ceva vînat: maimuţe, *seynos, pavas, pauhis* şi multe alte păsări. N-o să duceţi lipsă de nimic; indienii cayapa cultivă şi orez şi au plantaţii mari şi, în general, sînt oa-

meni buni și pașnici, dacă nu-i supără nimeni, altfel se înfierbîntă repede, devenind de-a dreptul sălbatici, și atunci cel mai bun lucru este să dispari cît mai repede cu putință din calea lor.

Micul dejun se sfîrșise și cum bătrînul negru nu vru în ruptul capului să primească bani pentru găzduire, străinii dăruiră celor două fete cîteva șiraguri de mărgele roșii de sticlă, care le pricinuiră o mare bucurie. Iar băiatului, care-i călăuzise pînă acolo, îi mai făcură cîteva daruri, și întrucît fluxul le era încă favorabil, începură să vîslească de zor, cu sufletul împăcat, spre gura rîului Cayapas, destul de lat aici.

Trecură curînd de un mic sat de indieni. Torquato, italianul, ar fi dorit să acosteze pentru a cunoaște în primul rînd obiceiurile și datinile acestor triburi, dar doctorul nu fu de loc de acord și stărui într-atît pe lîngă prietenul său, pînă ce acesta renunță. Nu fuseseră observați de indieni, pretindea doctorul, cînd plutiseră prin dreptul satului, așa că aveau cel mai bun și poate unicul prilej de a acosta într-un loc ascuns, de unde să-și înceapă ascensiunea. Oricum, indienii nu plecau din acel loc; puteau să se întoarcă la ei oricînd pofteau. Iar aur vor găsi fără doar și poate, căci dacă exista cu adevărat, de bună seamă că nu zăcea numai într-un singur loc, ci risipit pretutindeni în munți. Dacă găseau un asemenea loc, puteau să-l exploateze și mai tîrziu după pofta inimii și în toată liniștea, căci, neavînd legături cu indenii, nu le vor atrage atenția asupra lor.

În cele din urmă Torquato se lăsă convins; de fapt, el dorea, în primul rînd, să cunoască această ciudată țară: îi era indiferent cum anume realizau acest lucru.

Între timp, rîul deveni destul de animat. La intervale scurte întîlniră trei canoe cu indieni cayapa care, probabil, îi luară drept negustori pentru că-i salutară fără să se sinchisească de ei. Mai sus, întîlniră alți cîțiva care se îndeletniceau cu prinderea peștilor, dar nici aceștia nu s-ar fi zis că-i bagă în seamă; astfel că doctorul păru să aibă dreptate cînd spunea că oamenii din Esmeraldas sînt înclinați să vadă peste tot numai primejdii, unde acestea de fapt nici nu există.

— Ei, vezi? rîse el, după ce trecură de pescari, fără

ca aceştia să le adreseze vreun cuvînt de salut. Ce ţi-am spus eu? A întors vreun indian măcar capul după noi? L-a ferit sfîntul! De bună seamă că vin destui străini pe aici; după cum ai auzit aseară, mulţi naturalişti au fost prin aceste locuri, fără să fie deranjaţi în vreun fel; atunci de ce ne-am teme, dacă am rămîne o bucată de vreme în munţi? Eu mă gîndesc chiar să acostăm la una din case, în paza căreia putem lăsa canoea, şi să urcăm după aceea fără frică în munţi.

— Şi uneltele?

— Ei, le lăsăm aşa împachetate cum sînt şi le iau eu la spinare: sînt instrumente pentru a cerceta natura, indienii habar n-au de ce este nevoie pentru aşa ceva. Lasă pe seama mea totul. Lucrul cel mai important este să nu arătăm nici cea mai mică nelinişte sau nesiguranţă şi să mergem cu îndrăzneală şi încrezători pe drumul ales. Cel ce are încredere în sine inspiră încredere şi altora. Iar după aceea, dacă rămînem o lună de zile în ţara asta întinsă şi sălbatică, undeva într-o crăpătură de stîncă sau într-o prăpastie, cine o să ne mai găsească? Nici un suflet de om!

— Şi cum cărăm aurul?

— Scumpul meu Torquato, nu-ţi face griji din pricina asta — zise doctorul — ştii doar că, de fapt, eu am venit în Ecuador pentru a colecţiona piese de istorie naturală şi, firește, nu voi pierde din vedere acest scop: tot ce este necesar pentru asta am asupra mea. Ceea ce găsim vom pune în piei de păsări sau în blănuri de animale mai mari, există doar mii de mijloace şi căi pentru a le transporta, şi înşişi indienii ne vor da o mînă de ajutor... lasă-mă pe mine să aranjez totul; principalul este acum să găsim locul potrivit, ceea ce nu mi se pare a fi prea uşor; căci aici încep dealurile şi va fi o pură chestiune de noroc unde vom nimeri. Ce crezi, să ne îndreptăm spre dreapta sau spre stînga?

În direcţia în care curge rîul — spuse italianul — mi se pare că dealurile coboară spre dreapta prea domol către mare; cred că ar fi mai bine s-o luăm spre stînga.

— Cred că ai dreptate — încuviinţă doctorul — spre stînga munţii sînt mai înalţi şi par a fi mai abrupţi şi

mai stîncoși; acolo trebuie să fie Cordilierii. De altfel, prea înaintăm al naibii de încet aici... doar nu poate fi refluxul?

— Aici nu mai avem nici flux, nici reflux — zise italianul. Nu vezi că lipsesc manglarii de pe mal? Pe cinstea mea, apa este cu desăvîrșire dulce și poate fi băută. Trebuie să vîslim voinicește dacă vrem să mai înaintăm.

— Cu atît mai ușor va fi la vale — răspunse doctorul, opintindu-se din răsputeri în vîslă. Înainte, *amigo*, înainte, gîndește-te mereu la desfătarea ce ne-așteaptă după ce vom nimeri într-un cuib plin cu aur și vom scoate cu lingura nobilul metal din rocă. Mă și furnică palmele și de-abia aștept să începem munca.

Cei doi prieteni vîsliră, într-adevăr, cu toate forțele, pînă către prînz cînd ajunseră la un torent; aici trebuiră să coboare și să tragă canoea după ei peste pietre. Ici și colo mai văzură case și așezări omenești pe mal, nu se opriră însă nicăieri, și de-abia după-amiază poposiră într-un loc destul de pustiu și nelocuit, unde traseră mica ambarcațiune în tufișuri și aprinseră un foc în pădure. Hotărîră să lase la voia întîmplării alegerea punctului de plecare în munți. În acest scop, după o oră se gîndiră să pornească din nou la drum și să vîslească pînă cînd vor ajunge la o casă de om. Voiau să-și lase acolo canoea și să-și continue marșul a doua zi dimineața.

Nu găsiră însă un asemenea loc; vîsliră în susul rîului pînă tîrziu noaptea, fără a mai zări vreo locuință pe mal. Într-un tîrziu fură nevoiți să se oprească, deoarece în apele rîului erau prea multe pietre și crengi rupte, pe care nu le puteau ocoli în beznă. După ce se împotmoliră de cîteva ori și canoea se umplu cu apă, se hotărîră, în sfîrșit, să acosteze și să petreacă noaptea în pădure, urmînd să vadă a doua zi dimineață dacă pot lăsa mica ambarcațiune acolo sau dacă trebuie să găsească un loc mai bun. Din fericire, ploaia contenise și, cu armele încărcate alături — pentru că pădurea se însufleți de cele mai diferite sunete îndată ce se întunecă de-a binelea — cei doi călători se prăbușiră pe mușchiul umed, dar cald, și dormiră buștean pînă dimineața, cu toate zgomotele ciudate nemaiauzite pînă atunci.

Ţinură un consiliu de război. Ce-i drept, pe mal găsiră, foarte aproape, un loc unde putură să tragă canoea pe uscat şi s-o ascundă în tufişuri. Şi-apoi, locul putea fi foarte lesne regăsit, căci taman acolo se vărsa un pîrîu, coborînd printre dealuri, şi dacă urmau cursul acestuia, nici un om de pe rîul Cayapas n-ar fi putut bănui unde au rămas sau în ce direcţie apucaseră. Se înţeleseră repede să adopte acest plan; traseră canoea pe mal şi o ascunseră pentru a nu fi descoperită întîmplător de vreo barcă ce-ar fi coborît pe rîu. Aşadar, după ce o adăpostiră într-un loc ferit, aprinseră mai înlăuntrul pădurii un foc mic, îşi fierseră ciocolata pentru micul dejun, apoi îşi aşezară pe umeri povara nu tocmai uşoară şi porniră să urce în munţi, voioşi şi cu sentimentul deplinei siguranţe.

4

Urcuşul pe aceste dealuri se dovedi a fi mult mai anevoios decît crezuseră la început; pentru nişte europeni neobişnuiţi cu vegetaţia de-acolo, nu era de loc un fleac să răzbaţi. Bagajele se agăţau cînd ici, cînd colo, ba un copac răsturnat le tăia calea şi ei se vedeau nevoiţi să-şi croiască drum cu ajutorul cuţitelor. Şi-apoi pretutindeni numai ţepi şi spini! Doctorul se înţepase la mînă într-o specie de palmier în aşa hal, încît nu se mai putea abţine şi ocăra într-una, iar italianul, chiar de la început, îşi prinse piciorul într-o liană şi căzu aşa de rău, încît îşi răni toată faţa. Dar nu aveau ce face, trebuia depăşită, mai întîi, această dificultate a escaladării şi de-abia după aceea puteau spera să intre în pădurea mai puţin deasă şi să găsească astfel un drum mai lesnicios.

Începu din nou să plouă, dar lucrul acesta nu mai avea importanţă, căci picăturile de rouă şi de ploaie scăldau în permanenţă tufişurile prin care erau nevoiţi

să-și croiască drum, încît se udaseră pînă la piele. Nu mai conta acum o cantitate de apă în plus sau în minus.

Astfel urmară cursul pîriiașului, la a cărui vărsare își ascunseseră canoea, urcînd printre dealuri tot mai sus și mai sus; tînărul italian nu vedea de fel cum s-ar putea găsi acolo aur, cînd pămîntul era acoperit cu un strat gros de frunze putrezite, iar dedesubt era moale și în multe locuri de-a dreptul spongios. Cu cît înaintau, solul devenea tot mai stîncos. La ora zece dimineața poposiră, cu desăvîrșire istoviți de acest efort neobișnuit, pe un platou stîncos, unde țîșnea un izvor bogat care-și săpase o albie adîncă.

Desigur, se întremară cu hrană și băutură, pentru a cerceta apoi terenul, în speranța de a găsi, poate chiar acolo, aur. În timp ce Torquato luă o tavă și începu să spele nisipul la pîrîu, doctorul scobea printre stînci cu cuțitul pentru a descoperi urmele metalului dorit; nici unul, însă nu avu noroc căci nu aflară nici măcar un firicel de aur, cu toate că erau cantități însemnate de nisip negru, feruginos, în care se spune că deseori se găsește aur.

— Pe-aici nu-i nimic — spuse doctorul într-un tîrziu, după ce pierduseră vreo trei ceasuri tot căutînd. Trebuie să urcăm mai sus, Torquato, solul mi se pare aici prea moale și prea spălat de ape.

— Poate o fi la adîncime mai mare — fu de părere tînărul italian.

— În cazul ăsta ar trebui să găsim cel puțin o urmă — ripostă doctorul, clătinînd din cap. Nu, ne pierdem vremea de pomană. Hai! Și-n California aurul se găsește tot numai la înălțimi mari.

Cu acestea, încheiară cercetările și porniră din nou, urcînd pînă la căderea întunericului. Povîrnișurile însă nu mai erau abrupte, ci întregul ținut era acoperit de dealuri vălurite care, cu cît se apropiau mai mult de Cordilieri, se înălțau din ce în ce mai sus. Uneori ei mergeau ca pe un teren cu desăvîrșire neted și, deoarece pîriiașul pe care-l urmaseră pînă atunci se împărțea acolo în șase pînă la opt brațe, italianul începu să se

teamă că ar putea să se rătăcească. În schimb, doctorul susținea că, din această vale, puteau să urmeze oricare curs de apă pentru a ajunge neîndoielnic din nou la pîrîul pe malul căruia își ascunseseră canoea, și în această privință avea dreptate.

Nu se opriră înainte de a se întuneca de-a binelea, căci de pe la ora cinci după-amiază turna cu găleata și nici vorbă să aprindă un foc. În seara aceea, lucrul acesta nu mai era cu putință; în noaptea caldă, cei doi drumeți — de altfel, frînți de oboseală — nici nu se mai gîndiră la cină și se prăbușiră la adăpostul unui copac cu frunzișul des, pe pătura lor de lînă; în ciuda ploii dormiră buștean; a doua zi de dimineață însă, foamea fu cu atît mai aprigă, și puținele alimente ce le mai rămăseseră fură nevoiți să le mănînce reci.

Între timp întîlniseră și ceva vînat — *pavas,* o specie de curcani mai mici — maimuțe erau puzderie, dar le făceau greață și nici unul nu voia să mănînce așa ceva. Văzuseră chiar și un *pauhi* minunat, nu prea departe de rîu, dar atunci se feriseră să-l împuște, căci se temeau să nu atragă atenția indienilor. Acum însă se aflau la o distanță destul de mare de orice așezare omenească, drept care luară hotărîrea ca, înainte de a pleca mai departe, să cerceteze regiunea învecinată a pădurii în căutarea vînatului.

De altfel, amîndoi erau din cale afară de mirați că nu întîlniseră în tot ținutul acela sălbatic pe care-l străbătuseră nici măcar un singur șarpe. Cum rămînea cu povestirile care-i umpluseră de teamă în Esmeraldas și la ce foloseau jambierele groase și grele, de piele, care se înmuiaseră cu desăvîrșire?

La vînătoare avură însă mai mult noroc decît în căutarea aurului, căci dis-de-dimineață, după ce abia părăsiseră locul unde înnoptaseră, doctorul întîlni o mică turmă de *tatabras,* o specie de porci sălbatici, și împușcă unul. Acum aveau destulă carne, pe care nici măcar n-o puteau folosi toată, pentru că în această climă umedă și caldă s-ar fi alterat repede. Nu departe se ivi o nouă vale care cobora dinspre est și care avea solul mai stîncos și pantele mai sterpe. Partea dinspre culme era, ce-i drept, acoperită cu copaci semeți, de-a dreptul uriași, caracte-

ristici acestei regiuni: *biguarris, kendes, robles*, toți masivi și înalți, ce-și ridicau spre cer trunchiurile ca niște coloane, iar între ei se înghesuiau vreo zece-douăsprezece specii de palmieri dintre cei mai grațioși, care își împleteau astfel coroanele, încît formau desișuri prin care soarele cu greu își putea furișa ici colo cîte o rază pînă la pămînt.

Solul însuși părea să fie făcut pentru căutarea aurului, dacă într-adevăr acesta se găsea în munți. În plus, peste tot ieșea la suprafață cuarțul, care se întîlnește des în prezența aurului. Doctorul, care susținea că se pricepe la asemenea lucruri, spunea:

— Dacă nici aici nu găsim nimic, nu mai găsim nicăieri!

Și luară hotărîrea să ridice în acest loc o tabără fixă, ceea ce nu era de loc dificil în asemenea ținuturi ecuatoriale.

Condiția principală rămînea să găsească un loc uscat, unde să nu-i poată ajunge *puhoaiele*, căci de ploaie nu era prea greu să te aperi; așa că tăiară cîteva prăjini și alcătuiră un schelet. Cu toporișca pe care o purtau asupra lor, doborîră cîțiva palmieri viguroși, din ale căror frunze înjghebară acoperișul. În orice caz, nu fu o treabă ușoară, căci scoarța palmierului este tare ca piatra, așa încît fură nevoiți să trudească destul de mult. Într-o jumătate de oră doborîseră doi palmieri falnici, le desprinseseră frunzele uriașe și-i despicaseră de la vîrf în jos, astfel încît să formeze două jumătăți pentru un acoperiș care putea ține piept chiar și unei ploi ecuadoriene. Alte frunze de palmier slujiră la amenajarea unui culcuș moale și uscat și, cu mult înainte de a se însera, era gata nu numai noua lor locuință, ci înjghebară și un „șopron pentru bucătărie", strașnic împletit, sub care puteau vîrî cărbuni pentru a-i feri de ploaie.

Hotărîră să nu mai întreprindă nimic în seara aceea, și numai doctorul se mai îndeletnici cu prinderea unor fluturi și gîndaci minunați și cu conservarea acestora din urmă în spirt, în vreme ce Torquato se întinse în voie pe culcușul moale.

Cînd se întunecă de-a binelea, splendizi licurici zumzăiau în preajma lor. Exemplare superbe — și puteau fi

prinși foarte ușor, căci zburau după raza de lumină pe care o emanau. Adesea intrau chiar sub acoperișul colibei, astfel că italianul prinse doi cu mîna goală.

De altfel, în această primă noapte, lui Torquato îi fu frică de tigrii cu care fuseseră amenințați și care, chipurile, mișunau în pădure, dar nu se auzi nici măcar urletul unuia și nici nu descoperiseră pe undeva, pe pămîntul moale, urma lăsată de vreuna dintre primejdioasele animale de pradă. Li se întîmpla cu tigrii la fel ca și cu șerpii — dacă, într-adevăr, existau aceste două specii aici în sălbăticie, atunci păreau deosebit de rezervate și nu doreau de fel să aibă de-a face cu străinii. Noaptea fu atît de liniștită, de parc-ar fi dormit într-un oraș dens populat, sub ocrotirea deplină a tuturor organelor de siguranță.

Și cît de pitoresc era locul acela! Chiar deasupra micului lor *rancho* — cum se numește un asemenea adăpost — se înălțau doi palmieri minunați, iar în imediata lor apropiere se vedeau jur împrejur tufișuri atît de dese, încît alcătuiau în spate și în cele două părți laterale un adevărat zid. În față susura izvorul, iar de cealaltă parte a apei se ridica un perete de stîncă abrupt și înalt de vreo douăzeci de picioare, în timp ce frunzele verzi și ciudate ale unor plante atîrnau peste marginea lui, iar puieții subțiri de palmieri se ridicau în văzduh, scuturîndu-și panașul coroanelor în vînt.

Locul era parcă anume făcut pentru o ascunzătoare tainică, încît, care dintre indieni ar fi fost în stare să le dea de urmă sau să-i urmărească pînă în munți? Nu întîrziară nici ei cu începerea lucrului, căci alimente mai aveau pentru cîteva zile și, cu cît se încredințau mai repede de reușita întreprinderii lor curajoase, cu atît era mai bine.

De aceea, imediat după micul dejun, își luară la spinare uneltele, rînduite acum, și merseră nu prea mult în sus pe cursul apei, pînă ajunseră într-un loc care li se păru a arăta destul de potrivit și de promițător. Acolo cercetară mai întîi cu tava nisipul și pietrișul și nu se descurajară cînd nu găsiră nimic. Doctorul știa din experiența sa californiană că aurul se găsește mai întotdeauna

la adîncimi mai mari în pămînt, pe un strat de lut sau de stîncă, de aceea în primul rînd trebuie să sapi.

Așa că cei doi căutători de aur începură să sape o groapă largă și pătrată; din cînd în cînd spălau pămîntul ce se găsea mai la fund și nu lăsară lucrul nici după-amiază, cînd începu din nou să plouă cu găleata. Dar ce neajuns le mai putea pricinui ploaia? Că doar nu se uscaseră niciodată în tot acest răstimp. Se înțelege de la sine că în groapă se aduna apa și nu le rămînea altceva de făcut decît s-o scoată. Scormoniră tot mai adînc, și mai adînc în pămînt — cu toate acestea nu găsiră aur, iar noaptea îi surprinse în toiul lucrului.

În dimineața următoare, apa din groapă atingea un picior și trebuia mai întîi evacuată. După ce scoaseră apa, continuară să sape pînă cînd dădură peste un strat de rocă dură... dar aur nu găsiră. Doctorul descoperi numai cîteva grăunțe mici într-una din tăvi și, cu toate că Torquato își exprimă îndoiala, francezul fu cuprins de un nou avînt.

În ziua aceea goliră complet groapa, ba chiar sparseră cu tîrnăcopul stînca ce alcătuia fundul gropii — dar în zadar: acolo nu se găsea nimic și fură nevoiți să-și caute norocul într-altă parte.

— Ascultă, doctore — spuse italianul pe cînd zăceau seara, frînți de oboseală, pe patul lor de frunze — dacă am lucra jos la șes patru săptămîni în felul ăsta, am putea să cultivăm o plantație de cacao și am ști neîndoielnic că am avea un folos.

— Iubite prietene — răspunse doctorul — Roma n-a fost clădită într-o singură zi, și doar nu-ți vei pierde curajul după numai patruzeci și opt de ore? Dacă găsim un cuib, putem cîștiga într-un ceas mai mult decît cu plantația dumitale de cacao într-un an. Mîine cu siguranță c-o s-avem mai mult noroc.

Sosi și dimineața și, cu ea, o nouă zi de trudă pentru cei doi bărbați, de altfel de loc obișnuiți cu o asemenea îndeletnicire istovitoare. Și sparseră, săpară, vădind o rezistență într-adevăr remarcabilă, dar tot cu același rezultat. Scoaseră la iveală destul nisip negru și uneori și cîteva grăunțe de aur, dar, Dumnezeule! prea puțin pentru a le răsplăti strădania și pentru a le vîrî într-un să-

culeț din duzina pe care o luaseră cu ei — de-abia cît leafa unui ziler.

A cincea zi era, duminică, și Torquato, care avea cîteva bășici strașnice în palmă, o declară zi de sărbătoare. Trebuia să se odihnească dacă nu voia să se distrugă. Doctorul fu și el de acord cu propunerea prietenului, și amîndoi se hotărîră să meargă la vînătoare, deoarece proviziile scădeau simțitor; vînat era din belșug, iar Torquato împușcă un *pauhi* zdravăn — o pasăre mare cît un cocoș de munte, însă cu carne delicioasă ca a fazanului — iar doctorul un *seyno* și două *pavas*.

Aveau din nou cu ce trăi și, după ce-și căutară, încă înainte de asfințitul soarelui, un alt loc de muncă, a doua zi dimineața se apucară să-l exploateze cu toate forțele.

În zadar lucrară aici trei săptămîni ca niște sclavi; hainele de pe ei începură să putrezească în acea umiditate veșnică, armele se acoperiseră cu rugină roșie, și italianul ar fi renunțat de mult să mai caute aur, dar doctorul îl consola mereu, dîndu-i noi speranțe. În acest răstimp își mutară și tabăra, însă tot fără rezultat. Dacă într-adevăr exista aur în munții Cayapas, cu siguranță că nu în acest loc. Chiar și doctorul se văzu silit să recunoască în cele din urmă, și acum singurul lucru de care se temeau era întoarcerea lor la Esmeraldas, unde, nu încape îndoială, ar fi fost luați în derîdere dacă s-ar fi înapoiat cu mîna goală.

În această situație, doctorul făcu o ultimă propunere disperată. Mult timp nu mai puteau rezista acolo, era limpede; ciocolată nu mai aveau de patru zile, praful de pușcă de-abia dacă le-ar mai fi ajuns pentru o săptămînă, dar mai rău era faptul că începea să le lipsească sarea, deoarece în umiditatea veșnică din acea regiune nu putea fi menținută uscată și se topea prefăcîndu-se într-un fel de terci. Cu toate acestea, trebuiau să mai facă o încercare. Scormoniseră peste tot, în susul și în josul taberei, chiar și într-o altă vale, numai în locul unde se găsea *rancho*-ul lor, nu. Dar poate chiar sub peretele de stîncă din imediata apropiere se putea întinde filonul de aur, așa cum era adesea cazul cu aurul aluvio-

nal — acolo fusese, în orice caz, albia micului pîrîu și doctorul nu se dumerea cum de nu se gîndise la asta pînă atunci.

Torquato nu părea să împărtășească această idee, căci credința sa în bogăția de aur a munților Cayapas se spulberase aproape cu desăvîrșire. Ridică doar din umeri.

— Și ce facem dacă nu găsim nici acolo nimic?

— Atunci ne întoarcem la canoea noastră, mergem în următoarea așezare omenească... eu zic chiar la bătrînul negru, la gura rîului, și acolo adunăm cu sîrg. În paisprezece zile sau în trei săptămîni o s-adunăm destul spre a avea o scuză pentru lipsa noastră îndelungată din Esmeraldas, iar de-acolo ne putem continua peregrinările în alte direcții.

— Eu aș prefera să plecăm imediat — zise cu un oftat Torquato. M-am săturat pînă-n gît să tot sap după aur. Hainele mi-s ferfeniță și atîrnă pe mine, căci ce n-au rupt spinii, a putrezit de umezeală, nici măcar dinaintea negrului nu ne putem arăta într-o ținută atît de puțin decentă.

— Numai groapa asta — se rugă doctorul — altfel mă îmbolnăvesc de nervi dacă plec de-aici cu gîndul că săptămîni întregi am poposit în imediata apropiere a celui mai bogat izvor de aur, fără să fi dat o dată cu cazmaua tocmai acolo.

— Bine, din partea mea, fie — strigă italianul — îți fac pe plac, dar jur pe cel-de-sus că după aceea nu mai ridic o piatră de jos.

— Nu-ți fie teamă; dacă nici acolo nu găsim nimic, atunci sînt și eu cu sufletul împăcat — răspunse doctorul și, luîndu-și uneltele, cei doi prieteni se apucară, cu un avînt de-a dreptul înfocat, să scormonească locul pentru a se încredința dacă doctorul nu se înșelase și de data aceasta sau dacă, cine știe, găsesc cu adevărat unul din acele filoane bogate în aur, care, în toate ținuturile de acest fel, se întinde în albia pîrîului sau în imediata apropiere. Aici fundul era mult mai adînc decît în toate celelalte locuri unde săpaseră pînă atunci; stînca, propriu-zis, era înfiptă la cel puțin douăsprezece picioare sub pămînt, dar, cu cît săpau mai adînc, cu atît le creștea speranța, deoarece cu atît mai sigură le apărea izbînda.

În sfîrșit, a doua zi, către prînz, dădură pentru prima oară de o rocă dură — simți aceasta în clipa cînd izbești în rocă — dar nu era nimic; spălară și spălară, găsind, ce-i drept, aur, dar nici măcar atît cît să răsplătească a zecea parte din truda lor.

Doctorul tocmai spălase ultima tavă: pămînt dintr-o mică scobitură a stîncii, o adîncitură în care ar fi trebuit să se adune aurul, dac-ar fi fost adus de ape peste aceste straturi de rocă. Spălă cu sîrg, pînă nu mai rămase nimic în tavă; atunci zise resemnat:

— Tot nimic! Să-l ia dracu de aur!

În clipa aceea o piatră căzu lîngă el și, cînd francezul se uită surprins și speriat în sus — căci diavolul nu putea să-i îndeplinească dorința așa de repede — văzu la marginea peretelui de stîncă sub care lucrau din ajun, capul unui indian, care, de acolo, se uita în jos spre ei.

— Mii de trăsnete! strigă el, înspăimîntat, în timp ce Torquato tresări și, sărind înapoi, se îndreptă spre *rancho*, unde aveau armele.

Însă tot în aceeași clipă dispăru și indianul. Într-adevăr, cînd tînărul italian cu sînge fierbinte se căță sus, cu arma în mînă, pentru a vedea ce s-a întîmplat cu indianul care-i spionase, nu găsi nici un semn lăsat de acesta, în afară de urmele proaspete ale tălpilor pe stratul subțire de pietriș. Indianul cayapa dispăruse, mistuindu-se în desiș, unde ar fi fost curată nebunie să-l cauți.

— Poftim! zise Torquato, care, după urmărirea rămasă fără rezultat, sări de pe ultima stîncă, chiar lîngă groapa săpată. Acum nu ne mai lipsește decît să fim înțepați de săgețile otrăvite ale blestematelor de piei-roșii, care stau la pîndă, și asta numai din pricina bănuielii, cu totul neîntemeiate, că le-am fi furat aurul din munți.

— Ce-o fi căutat monstrul ăla acolo sus? strigă doctorul.

— În orice caz, mai mult decît noi aici jos — mormăi italianul. Știi ceva, doctore? Vreau să-ți spun că m-am săturat de toată povestea asta, și dacă-ți închipui că am să rămîn aici toată noaptea numai pentru a-l aștepta pe sălbaticul acela să vină cu banda lui, să știi că te-nșeli. În cel mult o jumătate de oră am și pornit la drum căci nu mai avem ce căuta aici.

— Cred c-am să te-nsoțesc — replică doctorul, sec — fiindcă și mie începe să nu-mi miroasă a bine toată povestea asta. Hai, Torquato, într-o jumătate de oră putem fi pe drum, și pînă se întoarce afurisitul de păgîn cu liota lui, plutim din nou pe apă, și atunci nu-i va mai da mîna să ne urmărească.

Torquato nu-și mai pierdu vremea să-i răspundă; aruncînd cazmaua, pe care o ținea în mînă — căci ce să mai facă acum cu blestematele astea de instrumente de tortură?! — dădu fuga la *rancho*, își legă bocceaua, împachetă puținele provizii rămase și, într-adevăr, după nici măcar un sfert de oră, era gata de plecare. Doctorul nu putu fi la fel de prompt, căci trebuia să se mai îngrijească și de împachetarea pieselor colecționate, însă nici el nu prea zăbovi, căci se grăbea, și, cu mult înainte de apusul soarelui, mergeau cu pași mari prin pădure, urmînd cursul apei, care trebuia să-i călăuzească la canoea lor.

Doctorul luase totuși uneltele. În primul rînd, nu trebuia să se observe că ar fi fugit în pripă, lăsîndu-și baltă lucrurile, iar în al doilea rînd, zicea el, nu știau dacă nu cumva vor mai avea nevoie de ele, la care însă, italianul îi răspunse că mai degrabă s-ar lăsa ars de viu decît să mai pună vreodată mîna pe cazma sau pe tîrnăcop. Așa că doctorul se văzu nevoit să care singur ustensilele, deși nu-i prea venea la socoteală.

Cînd întunericul se lăsă atît de des, că nu mai zăreai la un pas sub coroanele stufoase ale copacilor, cei doi se opriră chiar lîngă pîrîu și, cu toate că plouă toată noaptea, nu se sinchisiră aproape de loc; erau nevoiți să reziste. De altfel, ziua următoare avea să-i ducă din nou prin mărăcinișuri, așa că nu merita osteneala să se plîngă de această ultimă noapte. A doua zi în zori abia dacă îmbucară ceva — nu aveau nici un motiv să aprindă focul — și plecară numaidecît, coborînd mult mai repede decît urcaseră colina, care trebuia, oricum, să-i scoată pe malul rîului Cayapas. Ori de cîte ori trosnea undeva o creangă și cădea la pămînt, sau cînd o ceată de maimuțe se pornea pe gîlceavă în vîrful unui copac bătrîn, ei ciuleau urechea pentru a se convinge că nu sînt urmăriți, dar în spatele lor dăinuia liniștea și nu se ivi

nici o ființă omenească. Dacă indianul care-i spionase acolo sus în timp ce lucrau alergase, într-adevăr, pentru a aduce ajutoare, era aproape cu neputință să ajungă la ai lui, cu atît mai puțin deci i-ar fi putut urmări pînă aici. De altfel, aveau cu ei armele și, de bună voie, nu s-ar fi lăsat maltratați de o ceată de indieni.

Pe cît de încet urcaseră muntele, pe atît de repede îl coborau acum, și soarele era încă sus pe cer cînd ajunseră la rîul Cayapas, unde doctorul scoase un strigăt de bucurie, găsind canoea. Toate suferințele lor luau sfîrșit și puteau să fie siguri că vor ajunge în scurtă vreme la așezări omenești, unde își vor odihni ca lumea mădularele greu încercate în ultimele săptămîni. Să mai sape după aur? Nici unul dintre ei nu se mai gîndea la așa ceva, și chiar doctorului, care la început era trup și suflet pentru, părea să-i fi pierit cu desăvîrșire cheful.

Și, Doamne, cum arătau! Ultimul marș forțat prin mărăcinișuri și desișuri dăduse îmbrăcămintei lor lovitura de grație, iar ceea ce se mai ținuse pînă atunci pe trupurile lor, acum atîrna în chip de zdrențe ude.

Tînărul italian stătea pe mal oftînd și-și privea pantoful, ținînd piciorul întins în sus.

— Ia te uită, doctore, în ce hal am ajuns! strigă el. Să-i ia naiba de munți... la ăsta nu mai am talpă, iar prin celălalt mi-a și ieșit degetul.

— Ei și? rîse doctorul, bucuros că-și regăsiseră ambarcațiunea. În canoe nu mai avem nevoie de încălțăminte, și la negru nu-i imperios necesară toaleta, iar în Esmeraldas găsim, slavă Domnului, destule haine.

— În canoea asta îngustă nu ne putem încumeta să ieșim pe mare, noi nu sîntem indieni.

— Nici nu-i nevoie — îl asigură doctorul. Cît timp am stat la Esmeraldas, nu-mi amintesc de vreo săptămînă în care să nu fi venit trei sau chiar patru bărci de la Tola. Între aceste două puncte se circulă necontenit, și dacă nu-i nici o barcă gata de plecare, albii care locuiesc acolo au în permanență bărci de închiriat, cu oameni pentru vîslit; așa că nu trebuie să-ți faci griji. Dar mă gîndesc că poate mai colecționăm ceva piese naturale.

— Nu, îți mulțumesc — replică Torquato — în ce mă privește, deocamdată mi-ajunge, mai întîi vreau să îmbrac din nou haine uscate. În starea asta, pe cinstea mea că nu ne putem înfățișa dinaintea nici unui om!

— Te referi la cele două dudui? rîse doctorul. Nu te neliniști, n-ai văzut în ce costum umblă tăicutul lor toată ziulica? Dar, mă rog, cum vrei; poate că-i mai bine să ne refacem mai întîi. Deci, la drum, ca să trecem măcar de primul cot, dac-ar fi, într-adevăr, să ne urmărească indienii; după aceea ei nu mai au cum să știe dacă am apucat-o în susul sau în josul rîului, sau dacă nu cumva am trecut pe celălalt mal, așa că se vor lăsa păgubași.

— Lasă uneltele astea blestemate aici sau aruncă-le în rîu! Altfel, oricine își va da seama care ne-a fost scopul.

— Pentru asta mai avem destul timp pînă ajungem la Tola — răspunse doctorul. Cine știe! Poate or să ne fie de mare folos chiar în noaptea asta, și tîrnăcopul, și cazmaua, dacă o să fim nevoiți să înnoptăm sub cerul liber. Să n-arunci niciodată apa murdară înainte de-a avea din nou apă curată.

— Din partea mea, fie; dar pune-le atunci în sac. Ai ambele vîsle?

— Ambele, nu lipsește nimic; nici un om nu ne-a dibuit ascunzătoarea. Ești gata? Hai, sări în barcă și împinge-o de la mal, dar cu atenție, să nu ne răsturnăm.

Cîteva clipe mai tîrziu, canoea se legăna din nou pe apele limpezi ale rîului Cayapas, al cărui curent repede o purta destul de iute la vale, și după nici zece minute locul rămase gol și pustiu, de parcă niciodată n-ar fi călcat pe-acolo picior de om.

5

De altfel, cei doi vîslași nu poposiră nici în regiunea populată, căci nu știau dacă acel indian care-i descoperise nu dăduse alarma prin vecini. Indienii ar fi trecut repede cu canoele dintr-o parte într-alta. În afară de aceasta, cei doi prieteni mai aveau ceva vînat, jumătate

uscat, jumătate prăjit, așa încît cel puțin nu erau nevoiți să rabde de foame, drept care, de-abia cînd ar fi ajuns în apropierea gurii rîului Cayapas, puteau să înnopteze în siguranță. Doctorul propuse locuința bătrînului negru, pe care, oricum, îl cunoșteau. Torquato refuză însă cu hotărîre să calce pragul omului, în halul în care se găseau. Ce-ar fi crezut negrul despre ei, și cum ar fi rîs cele două preadrăguțe fete! Ba mai mult, bătrînul era, după cum știau din experiență, nespus de curios; nu încape îndoială că i-ar fi chinuit cu întrebările, punîndu-i în cea mai penibilă situație.

Doctorul fu nevoit să recunoască și el acest lucru; bătrînul negru fusese, într-adevăr, înspăimîntător cu întrebările sale; deci, puteau să încerce la unul din indienii cayapa, dar pe Torquato nu-l ispiti nici această propunere. Așa cum arăta, nu dorea să fie văzut de nici un om, cel puțin atîta vreme cît putea să evite. La Tola, da, acolo n-aveau încotro, acolo erau obligați să acosteze ca să închirieze o barcă pentru Esmeraldas, dar mai devreme nu. Dacă tot dormiseră atîtea nopți sub cerul liber, nu mai conta una în plus sau în minus. Pînă de curînd îl ascultase el pe doctor, acum să-l asculte și doctorul pe el.

Rămase deci hotărît; doctorul se învoi oftînd, căci se bucurase la gîndul că va bea în acea seară o ceașcă cu ciocolată. Fără să se oprească, vîsliră mai departe pînă cînd zăriră un sat de indieni cayapa, ale cărui case erau așezate foarte aproape de mal. Aici doctorul lăsă vîslele.

— Aș vrea să-ți spun ceva, Torquato — începu el. Dacă-i vorba să părăsim rîul Cayapas cît mai pe furiș cu putință, și prin Tola găsim de data asta drumul și fără călăuză, căci nu trebuie decît să ne lăsăm purtați de flux, cel mai bine este să ne oprim aici. Cred că ne aflăm în imediata apropiere a vărsării rîului Cayapas, îmi amintesc și de sat. Acum e cam cinci după-amiază, și după cum vezi, curentul nu numai că nu ne mai poartă cu el, ci dimpotrivă, se îndreaptă în contra cursului apei; mai încolo a început deci fluxul, chiar dacă încă nu prea simțim nimic aici, așa încît am înainta foarte greu. Prin urmare, ce-ar fi dacă am intra de îndată aici, la dreapta, în tufișuri, și am aștepta lăsarea serii și re-

fluxul. Ne-am istovi vîslind împotriva fluxului şi nu cred c-ar fi bine să ne îndreptăm spre micul sat de pe Tola, căci, după toate probabilităţile, oamenii nu aprind lumini în timpul nopţii. Şi-apoi, n-ar fi exclus să fim tîrîţi spre larg.

— Asta ne-ar mai lipsi în călătoria noastră de agrement! mormăi italianul. Dracu să-i ia pe indienii ăştia blestemaţi, căci acum trebuie să ne ferim şi din calea lor... ai dreptate, doctore, uite, aici, imediat în dreapta, este un mic golf, aici încep şi manglarii, am ajuns mai departe decît am crezut; o să stăm aici ca-n sînul lui Avram şi nici un suflet nu poate descoperi canoea noastră, chiar dac-ar trece pe lîngă ea.

— De altfel, aici jos nu putem rămîne — observă doctorul cînd simţi înţepăturile veninoase ale unor musculiţe minuscule, de-abia vizibile, dintr-o specie numită *jerjenes*. În manglari mişună bestiile astea mici, dar un pic mai sus nu le vom mai simţi de fel, şi-acolo dăm şi de pămînt uscat.

Italianul simţise şi el pişcăturile; se căţărară amîndoi pe malul destul de abrupt, pînă cînd ajunseră pe un mic platou, acoperit de copaci uriaşi, de unde zăreau foarte bine malul opus, însă fără ca ei să fie văzuţi.

Spre mirarea lor, vizavi, pe malul celălalt, descoperiră un mic luminiş, cu toate că nicăieri nu se vedea vreo casă sau locuinţă omenească — nici plantaţie de cacao sau de trestie de zahăr nu părea să fie — poate un petic de curînd defrişat; împotriva acestor ipoteze pledă însă existenţa unei împrejmuiri scunde din bolovani de piatră, care închidea întregul luminiş şi care nicăieri în Ecuador nu delimita ogorul vreunui alb sau indian. De altfel, oameni nu se vedeau dincolo, de aceea cei doi europeni nici nu-şi bătură capul să afle cu ce scop defrişaseră indienii cayapa pădurea de pe celălalt mal. Treaba lor! Iar cînd se întunecă şi începu refluxul, părăsiră locul acela, unde, probabil, n-aveau să mai calce niciodată.

Întîi şi-ntîi, îşi căutară un petic de pămînt pe care să poată petrece în voie cîteva ceasuri, şi Torquato descoperi un loc atrăgător — o platformă de piatră, acoperită cu muşchi şi ocrotită de un palmier evantai, astfel încît

stăteau acolo ca într-un pat cu baldachin. De altfel, nu puteau aprinde focul, căci fumul care s-ar fi înălțat i-ar fi trădat numaidecît; dar nici nu era nevoie; și, cu pipele scurte aprinse — cel puțin tutunul le ajunsese — stăteau întinși pe mușchi și priveau rîul și malul opus; dar malul începu să prindă viață.

Doctorul observase cel dintîi că acolo se mișcă ceva și, sărind în sus, scoase din buzunar un mic binoclu și privi.

— Ce naiba se întîmplă acolo? rosti el încet.

— Vezi ceva, doctore?

— O grămadă de oameni vin în luminiș.

— Uite că vin și două canoe din susul rîului — spuse tînărul italian — și colo încă două; vine o mică flotă. Ce-or fi avînd?

— Să-ți spun ce au? întrebă doctorul, care se uitase din nou cu luare-aminte în cealaltă parte. O înmormîntare...

— Pentru Dumnezeu, acolo-i cimitirul lor și-or să înmormînteze un om.

— Oare de-acolo ne pot vedea?

— Nici gînd! Sîntem ocrotiți pe de-a-ntregul de tufișuri. Dacă nu ieșim la margine, nu ne poate vedea nimeni.

Amuțiră, nu mai scoaseră nici un cuvînt; Torquato, care avea și el un binoclu, privi cu luare-aminte. Chiar dacă nu auzeau nimic din ce se vorbea dincolo, erau totuși martori atenți ai întregii ceremonii.

Cortegiul funebru venea, în orice caz, din satul de indieni aflat în imediata apropiere, în josul apei, și șase indieni cayapa purtau sicriul: o canoe tăiată cu ferăstrăul în jumătate, legată cu parîme sau frînghii, în timp ce canoele îi duceau numai pe cei în doliu, cărora le fusese probabil mai lesne să călătorească pe apă decît să facă drumul pe jos. Ceremonia dură foarte puțin; lungile cuvîntări funebre nu păreau să intre în obiceiul tribului. Stătură cîteva minute în jurul gropii săpate, pe urmă coborîră jumătatea de canoe, după care fură așezate deasupra — probabil de către rude — bucăți late de scoarță de copac, iar la urmă groapa fu astupată. Nu putea fi prea adîncă, deoarece totul dură cel mult o jumătate de oră,

în care timp femeile și fetele ce însoțiseră cortegiul scoteau bocete sălbatice. Îndată ce groapa fu astupată, bărbații părăsiră ogorul Domnului, urmați de femei; cei ce veniseră cu canoele se urcară din nou în ambarcațiunile lor și, în timp ce soarele poleia cu ultimele-i raze înălțimile, porniră în josul rîului, nemairămînînd acolo nici țipenie.

— Slavă Domnului! zise Torquato, după ce ultimii indieni părăsiseră locul. Începusem să mă tem că vor face o plictisitoare gardă funebră.

— Doamne ferește! răspunse doctorul. Acești indieni doar nu mai sînt păgîni, sau cel puțin de formă au devenit creștini, numai bocetele și tînguirile femeilor par să fie rămășițe ale vechilor ritualuri. Dar știi, *amigo*, că am sosit aici într-un moment minunat și că n-am vizitat chiar de pomană rîul Cayapas?

— Nu înțeleg ce vrei să spui, nu cumva faptul că am fost martori la această scurtă ceremonie? întrebă Torquato.

— Nu — spuse doctorul, vorbind în șoaptă, de parcă s-ar fi temut acolo, în mijlocul pădurii pustii, de vreo iscoadă. Aici, în fața noastră, zac, libere și nepăzite, comori, pentru care alți naturaliști s-au ostenit în zadar să le dobîndească.

— Tot nu pricep.

— Pricepi îngrozitor de greu, Torquato. Mă refer la scheletele indienilor cayapa, cu care nu se poate mîndri încă nici un muzeu, nici măcar cel londonez.

— Doar nu vrei să furi cadavrul abia îngropat? strigă tînărul italian, speriat de-a binelea.

— Nu — răspunse calm doctorul — nu ne putem ocupa de așa ceva; dar un schelet dintr-un mormînt vechi oarecare... poate cîteva, cel puțin cîteva capete, putem obține, și mi se pare că bunul Dumnezeu ne-a trimis tocmai pentru asta aici cu o canoe bine ascunsă și cu uneltele necesare.

— Doctore, ești cu desăvîrșire vîndut diavolului! se oțărî Torquato. Dacă ne-ar prinde indienii, ne-ar prăji de vii, și pe bună dreptate.

— Dragul meu Torquato — reluă doctorul, împăciuitor —nu mai emite asemenea nerozii. Mai întîi, este un

lucru arhicunoscut că nici un indian nu se duce noaptea într-un cimitir, căci se teme de spiritele morților, și-apoi, unde sîntem noi mîine dimineață? O dată cu răsăritul soarelui, putem fi la Tola, și mai înainte ca indienii să descopere furtul — dacă acest lucru s-ar întîmpla, căci foarte simplu putem să astupăm groapa — am ajuns de mult la Esmeraldas, unde am și predat prada noastră, bine împachetată, vaporului de Panamá.

— Ești un om disperat, doctore — zise Torquato, clătinînd din cap. Pentru numele lui Dumnezeu, nu mai poate fi vorba de o călătorie de agrement cînd scormonești noaptea, în primejdie de moarte, după un cadavru, ca o hienă, numai pentru a avea plăcerea să faci o plimbare în compania unui schelet.

— Gîndește-te la serviciile pe care le-aduci științei! strigă doctorul, în mintea căruia încolțise acest gînd. Numele noastre vor fi pomenite în toate ziarele, căci nimeni n-are de unde să știe cît de ușor și, de fapt, de la sine, ne-a picat în mînă ăst chilipir, iar la Esmeraldas probabil că nu vom mai fi luați peste picior, deoarece o asemenea cucerire face cît trei călătorii din acestea la un loc.

— Crezi, într-adevăr, în ceea ce spui? întrebă neîncrezător italianul.

— Păi, dragul meu Torquato, doar nu-i un lucru de glumă! Dumneata nici nu trebuie să ai de-a face cu această chestiune, numai să stai de pază, de rest mă îngrijesc eu. Mormintele de pe celălalt mal sînt adînci de cel mult două pînă la trei picioare, iar pămîntul reavăn îl sap în cel mult o jumătate de oră singur; sacul îl avem cu noi, căci în el se găsesc uneltele; din partea mea, tîrnăcopul și cazmaua le aruncăm, după aceea, în apă, iar la ora zece sau unsprezece sîntem de mult pe drum, atît de departe de aici, încît nici un indian nu va putea măcar să bănuiască încotro ne-am îndreptat.

Italianul mai vru să se împotrivească, întrucît, chiar dacă găsea realizarea planului, atît de tentant prezentat, ca fiind posibilă, nu prea avea chef să se expună, numai și numai de dragul științei, unui pericol ce nu era de loc neînsemnat. Doctorul însă nu cedă: atît de ispititor își zugrăvi triumful norocoasei întreprinderi și atît de eloc-

vent respinse toate temerile și obiecțiile tînărului său însoțitor, iar la urmă declară chiar că, dacă acesta, într-adevăr, nu are suficient curaj să-și asume cel puțin paza, va lua totul asupra sa și va face totul singur, încît Torquato începu să șovăie.

— Ei, aș! exclamă el, morocănos, într-un tîrziu. Dacă aș vedea necesitatea acestei întreprinderi, nu mi-ar lipsi curajul, dar... mă rog, fie! E ultima dată cînd îți mai fac pe plac, doctore, după aceea, pe cuvîntul meu de onoare, nu mai obții nimic de la mine. Nu ne mai oprim nicăieri, nici măcar un sfert de oră, chiar dacă pe drum am găsi cel mai de preț exemplar pentru nu știu ce muzeu din lume. Cu asta s-a terminat, ne întoarcem la Esmeraldas cît de iute ne-or duce vîslele.

— Să batem palma, Torquato! strigă bucuros doctorul, întinzîndu-i mîna dreaptă. Nici eu n-am chef să mai zăbovim, și cu cît plecăm mai repede de aici, cu atît mai bine.

— Și cînd trecem dincolo?

— Cum s-o întuneca de-a binelea și sîntem siguri că nu ne vede nimeni de nicăieri de pe mal. Mai avem o jumătate bună de oră; în afară de asta, se pare că și fluxul este încă puternic; canoele, așa cum mergeau adineauri, au trebuit să-i țină serios piept. Mai bine s-așteptăm să scadă nivelul apei, căci în cazul cînd s-ar întîmpla ceva, să nu ne împiedice nimic.

— Și ce crezi că s-ar putea întîmpla?

— O, de fapt nimic, dar, oricum, e mai bine să plutim fără zgomot pe rîu și pe lîngă satul indienilor, căci însuși clipocitul vîslelor se aude pînă departe în timpul nopții.

Italianul nu mai spuse nici un cuvînt. S-ar fi zis că toată povestea nu-i este cîtuși de puțin pe plac; doctorul însă era un individ voluntar și, pe deasupra, discutaseră și căzuseră de acord în cele din urmă. Se întinse din nou pe platforma acoperită de mușchi, suflînd calm fumul din pipa sa scurtă.

Între timp se întunecă de-a binelea, și doctorul coborî de cîteva ori pe mal, de unde, cu un băț, încerca să vadă dacă apa începe să scadă, dar apa se ridica necontenit: probabil fluxul începuse abia cu puțin înainte de a-și fi

găsit ei ascunzișul, și orele treceau una după alta.

În cele din urmă, Torquato deveni nerăbdător și, sărind din culcușul său, strigă:

— Doctore, vreau să-ți spun un lucru: nu mai pot îndura nesiguranța asta. Ori trecem *acum* dincolo, ori nu mai trecem.

— Și eu zic c-ar fi timpul — răspunse doctorul. Pînă isprăvim noi, e gata și fluxul și, în cel mai rău caz, mai rămînem o jumătate de oră aici în tufișuri, pregătiți de drum. Noaptea-i destul de lungă și-avem destul timp s-ajungem la Tola dis-de-dimineață. Vino, Torquato, vezi să n-aluneci, malul este al naibii de lunecos, coboară în urma mea și ai grijă cum ții arma, nu cumva să se descarce din greșeală, căci atunci ne trădăm singuri.

Ajunși cu bine jos, urcară amîndoi cu mare precauție în canoe, după ce o scoaseră cu destulă greutate din tufișuri, deoarece rîul crescuse mult între timp, datorită fluxului, înălțîndu-se cu vreo patru picioare; crengile mlădioase cedară însă, și curînd ajunseră în apa liniștită, de unde, cîteva lovituri de vîslă ale doctorului fură de ajuns pentru a-i duce pe malul opus. Doctorul se feri dinadins să acosteze în același loc unde acostaseră la asfințit canoele indienilor cayapa; în primul rînd, pentru că era prea descoperit, iar apoi n-avea de unde să știe dacă mai tîrziu nu va trece vreo ambarcațiune în susul sau în josul rîului. Oricum, voia să-și ia toate măsurile de prevedere pentru a fi sigur că nu vor fi descoperiți.

Luna mai strălucea încă — era aproape de primul pătrar — dar începuse să apună; în afară de asta, pe cer treceau fîșii albe de nori, printre ele strecurîndu-se doar o geană de lumină; însă pentru ceea ce urmau ei să facă era absolut suficientă, ba le oferea chiar mai multă siguranță. Doctorul se cățără fără să șovăie — cu toate că în piept inima-i bătea destul de tare — cu arma în mîna dreaptă și cu cazmaua în stînga, fiind urmat îndeaproape de Torquato, pe malul pe care-l văzuseră de dincolo și care alcătuia marginea cimitirului.

Acest lăcaș al morților era un loc sălbatic, înfricoșător, cu toate că fusese defrișat și ferit, pe cît era cu putință, de invazia plantelor. Viguroasa vegetație de pe această fîșie a globului nu poate fi însă prea ușor supri-

mată sau stîrpită. Pretutindeni se înghesuiau din pămînt mai ales palmieri tineri și plante cu frunza lată și tulpina groasă și zemoasă, de vreme ce nu aveau nevoie decît de una pînă la două săptămîni pentru a țîșni în înaltul cerului. Tot soiul de lujeri tineri creșteau ici și colo, iar liane țepoase atîrnau peste tot. Crengile ce se înălțau în văzduh aruncau umbre ciudate, mai cu seamă cînd luna străpungea norii, iar Torquato, care își purta arma, iar sub brațul stîng sacul, era stăpînit de sentimente cît se poate de neplăcute. Dar, ce folos, dacă ajunseseră aici, trebuiau să isprăvească ceea ce începuseră.

Doctorul nu avea timp pentru a se lăsa pradă unor asemenea simțăminte. De cum ajunseră în locul cu pricina, aruncă o privire în jur, iscodind dacă sînt în siguranță și dacă-și pot începe lucrul nestingheriți, pe urmă însă, neavînd de ce să se teamă, ochii săi se îndreptară spre pămînt pentru a găsi un mormînt vechi, mai lipsit de vegetație, a cărui profanare să rămînă tăinuită cît mai multă vreme cu putință. Pentru aceasta fu nevoit să aștepte ca luna să iasă din nori și, după oarecari căutări, găsi un loc ce părea să corespundă dorințelor sale.

— Aici, Torquato — șopti el — sînt două movilițe surpate. Ia seama, fii cu ochii în patru cît timp eu sap, nu va dura mult, îți promit, și-apoi sîntem aproape de canoe. Așa... acum luna, dinspre partea mea, poate să se ducă la culcare, nouă ne-a luminat destul.

Tot vorbind, își rezemă cu atenție arma de o cruce scundă din apropiere și se apucă să lucreze cu o rîvnă de-a dreptul înfocată. Pămîntul era moale; de cum străpunse iarba, aruncă repede țărîna afară, astfel încît doctorului începu să-i curgă șiroaie de năduşeală de pe frunte. Jur împrejur domnea o liniște mormîntală, și chiar și Torquato începu să se simtă ceva mai în siguranță.

— Doctore, lasă-mă și pe mine să sap — șopti el după un timp, căci doctorul începuse să sufle din greu. Merge mai repede dacă facem cu rîndul.

— Bravo! încuviință francezul. Nu mai e mult și vom fi în canoe; săpăm ca-n unt.

Luă arma lui Torquato și stătu de veghe pînă cînd acesta zise încet:

— Apare lemnul, l-am simțit cu cazmaua.

— Vezi — șopti doctorul — știam eu că nu trebuie să săpăm prea adînc. Ia-ți arma și lasă-mă pe mine să termin. Mă pricep mai bine la astfel de lucruri și m-am și odihnit de ajuns; rămîi însă cu ochii în patru!

Îndemnul francezului era de prisos, căci Torquato își aruncase fără întrerupere privirile de jur împrejur, cu îngrijorare, chiar și în timpul cît săpase, de parcă nu s-ar fi simțit în siguranță, în orice clipă unul din indienii cayapa putînd să sară de după un tufiș. Cu toate acestea începu să se simtă atras de munca lor, căci tot ce este legat de vreo primejdie oarecare, ne încordează cu forțe nebănuite întreaga noastră ființă.

— Uite coșciugul — șopti doctorul, îndepărtînd pămîntul de pe scîndurile așezate deasupra și ridicîndu-le după aceea. Sfinte Dumnezeule, Torquato, un schelet complet! N-am fi putut alege alt loc mai potrivit în întreg cimitirul! Unde-i sacul?

— Chiar lîngă dumneata — răspunse tînărul italian, dar o senzație ciudată, neplăcută puse stăpînire pe el: un schelet... doctorul vorbea cu atîta sînge rece despre asta, de parc-ar fi scos cartofi din pămînt. Era o ființă omenească a cărei odihnă veșnică o tulburau prin violență; deși italianul nu era prea superstițios, mai păstrase o sumedenie de impresii mai vechi care nu-l lăsau să privească problema chiar cu indiferență.

Între timp, tovarășul său procedă cu scheletul găsit în chip foarte simplu: trase gura sacului peste craniu și împinse pînă cînd vîrî și oasele umerilor, apoi, ținîndu-l strîns cu mîna stîngă, încercă să ridice cu dreapta sicriul de celălalt capăt, ceea ce însă nu fu prea lesne. Ori era prea greu, ori se lipise jos de pămîntul umed.

— Vino, Torquato, desprinde partea cealaltă a canoei și ridic-o în sus. Voi putea să țin mai bine sacul deschis.

Torquato tresări — i se păru că ar fi deslușit un zgomot în tufișuri — dar pe dată nu se mai auzi și nu se mai mișcă nimic.

— Vino odată, nu pot să ridic singur blestemata asta de canoe... ah, nu ne tulbură nimeni aici, nu-ți fie frică, în cinci minute sîntem gata.

Torquato se furişă repede într-o parte şi apucă de jos capătul tăiat al ambarcaţiunii ce servea drept coşciug, iar doctorul împinse cu uşurinţă scheletul în sac.

— Minunat! rîse el în timp ce scutura oasele în sac, pînă cînd intrară toate. Nici că puteam găsi ceva pe lume mai bun. Ştii ceva, Torquato, am să sap niţel şi la vecinul de alături, ca să mai facem rost de cel puţin un cap... va merge repede...

— Doctore — şopti Torquato, care stătea cu arma în poziţie de tragere, ascultînd zgomotele ce se înălţau deasupra cimitirului — ţi-am făcut pe plac, ai ce ţi-ai dorit şi totul a mers bine deocamdată, dar acum nu mai vreau să rămîn aici nici o clipă. Prin apropiere se mişcă ceva, nu ştiu ce-o fi, dar de zece minute aud zgomotul ăsta...

— Se mişcă ceva, zici?

— Să plecăm... se aude iarăşi... pentru Dumnezeu, uite colo a sărit chiar acum o umbră întunecată... colo... pe peticul acela golaş... Să plecăm, nu mai avem nici o clipă de pierdut!

Doctorul se ridicase şi el în picioare şi privea în direcţia arătată, şi chiar dacă nu zări nimic, i se făcu şi lui frică în urma temerilor prietenului său. Faptul că încălcaseră întru totul legea nu putea fi tăgăduit, şi dac-ar fi căzut în mîna indienilor în timpul acestei îndeletniciri, viaţa lor nu mai valora nici un dolar. Nici Torquato nu mai zăbovi; luă cazmaua şi se îndepărtă de locul profanat, iar doctorul strînse, aproape fără să vrea, gura sacului, îşi luă arma de jos şi o porni după cel ce-o luase înainte. Sacul era însă prea greu şi nu putu să-l ducă mai departe în felul acesta fără a-l fi legat la gură.

— La dracu! murmură el, atîrnîndu-şi puşca pe umăr, după care scoase o frînghie scurtă din buzunar. Tare se mai grăbeşte italianul ăsta; ce-a văzut el era numai în închipuirea lui. Nici nu-i cu putinţă... Deodată însă ciuli urechea, deoarece el însuşi desluşi trosnind un tufiş, ca şi cum ceva greu ar fi călcat peste el... ha! şi acolo... şi-l cuprinse şi pe el spaima. Ar fi putut să fie un animal fricos, care străbate pe furiş, noaptea, pădurile ecuatoriale, dar dacă totuşi este un indian... n-avea de gînd în nici un caz să aştepte şi, înhăţînd sacul, îl luă sub braţ şi alergă cît îl ţinură picioarele spre mal.

Torquato găsise acolo canoea și-l strigă încet, apucă apoi și sacul și, după nici două minute, se desprinseră de mal și ieșiră în largul rîului.

— Numai de s-ar fi isprăvit cu fluxul — suspină doctorul, privind înspăimîntat copacii întunecați de pe mal; dar canoea se lăsa purtată de curent — probabil că începuse refluxul, nu prea puternic, în orice caz însă nu mai erau nevoiți să vîslească împotriva curentului și, cu fiece minut, puteau să se aștepte la o deplasare din ce în ce mai rapidă. Fără să schimbe vreun cuvînt, doctorul conduse canoea pe partea opusă, în umbra manglarilor și, cu lovituri ușoare de vîslă, încercă să treacă în primul rînd de satul indienilor. O dată ce acesta rămînea în urmă, puteau să vîslească vîrtos, iar distanța pînă la gura Tolei nu era prea mare pentru a nu fi străbătută pînă în zori.

Torquato vru să vîslească și el, dar doctorul nu-i îngădui: singur putea să conducă mult mai în liniște ambarcațiunea și, favorizați de refluxul care începuse, alunecară relativ repede de-a lungul tufișurilor și ajunseră într-un timp destul de scurt la luminișul unde se găsea satul. Aici însă nu domnea liniștea la care se așteptaseră, căci ceva deosebit îi scosese pe locuitori afară din casele lor — sus pe mal fusese aprins chiar și un foc, astfel că cei doi putură vedea cum indienii aprindeau făclii de bambus. Să fie oare acest lucru în strînsă legătură cu înmormîntarea din ziua aceea? Să fie o serbare care urma înmormîntării? Nici unul din cei doi europeni nu scoase un cuvînt, iar doctorul nu se mai încumetă să vîslească pentru a nu se trăda prin cine știe ce zgomot întîmplător. Conduse canoea în umbra deasă a tufișurilor și de-abia cînd nu se mai zări nici o rază de lumină, se aplecă spre Torquato, vrînd să-i șoptească să-l ajute la vîslit pentru a înainta mai repede și a părăsi vecinătatea periculoasă a indienilor cayapa; în clipa aceea auzi plescăit de vîsle dintr-o canoe.

— Pe toți dracii! mormăi el, speriat. Doar n-au putut să ne zărească!

— Aud o barcă — șopti Torquato.

— Da, și eu — încuviință doctorul în timp ce în-

dreptă prova micii sale ambarcațiuni spre tufișuri. Dacă vin, trebuie să-i lăsăm să treacă pe lîngă noi — și zicînd acestea, alunecă printre crengile ce atîrnau și se prinse de ele pentru a nu se împotmoli pe undeva.

Auzeau limpede plescăitul vîslelor în apă, iar cei care le mînuiau părea a fi foarte grăbiți, dar zgomotul deveni din ce în ce mai slab.

— Merg împotriva curentului — șopti doctorul, după ce ascultase o bucată de vreme. Pentru Dumnezeu, merg împotriva curentului, asta înseamnă că avem cale liberă. Înainte, Torquato, dar vezi, cu băgare de seamă să n-atingi cu vîsla canoea, zgomotul se aude pînă departe, apasă însă cu forță, cît poți de tare: cu cît ne depărtăm mai repede, cu atît mai bine.

Tînărul italian nici nu mai avea nevoie de îndemnuri, astfel că, îndată după aceea, canoea țîșni, favorizată de refluxul puternic, în jos pe rîul Cayapas, ținînd mijlocul curentului, și luneca atît de repede, încît prova fu acoperită aproape în întregime de spumă.

6

Luna apusese, dar încă mai era destulă lumină pentru a recunoaște bine drumul pe care gonea ca o săgeată canoea condusă impetuos de cei doi vîslași și favorizată de ultimele minute ale refluxului. Doctorul își dădea seama că trebuiau să se țină în permanență aproape de malul stîng pentru a nu greși drumul intrînd pe alt canal. Mare primejdie n-ar fi fost, căci, oricum, curentul puternic îi purta repede tot în spre ocean, indiferent pe ce canal se aflau, dar ar fi făcut poate un ocol mai mare, pierzînd ce aveau acum mai scump: timpul.

De altfel, părăsiseră teritoriul indienilor cayapa — rîul Cayapas se afla în urma lor, căci apa pe care pluteau era limpede și sărată, apă de mare neamestecată — în felul acesta și primejdia rămînea din ce în ce mai în urmă. Doctorul însă, bucuros desigur cînd se gîndea

la comoara pe care o aveau în canoe şi pe care o cîştigase cu atîta trudă, îşi tot frămînta mintea, căutînd să descopere cauza neliniştii indienilor, deoarece era aproape imposibil ca aceştia să fi aflat de furtul scheletului.

— Ascultă, Torquato — rupse el tăcerea într-un tîrziu, dînd glas gîndurilor sale, căci aici, printre manglari, n-avea de ce să se teamă c-ar putea fi auziţi de pe mal — aş fi vrut să nu ne pripim şi să astupăm groapa, lăsînd mormîntul în ordine. Cine ştie dacă indienii ar fi observat vreodată ceva şi, cum cunoaştem locul, ar fi fost uşor să mai luăm cîteva asemenea exemplare.

— Iar te chinuie necuratul — zise italianul. Să ne gîndim la o nouă expediţie de jaf, cînd încă nici nu ne-am pus pielea la adăpost? Îmi vorbeşti despre o nouă asemenea călătorie; ei bine, mie mi-ajunge asta şi-am să-i mulţumesc lui Dumnezeu dac-o să pun din nou, teafăr, piciorul în Esmeraldas.

Nu-şi mai spuseră nimic; dar că doctorul îi împărtăşea părerea o dovedea rîvna cu care vîslea, căci aici, pe braţul deschis şi din ce în ce mai lat, nu înaintau nici pe departe după cum ar fi dorit, deoarece tocmai împotriva lor bătea o briză răcoroasă. În schimb, refluxul le mai era favorabil, însă scăzuse simţitor, căci, cu cît se apropiau de manglari, cu atît se deslușea mai bine bancul de nămol de sub ei.

Cerul se acoperise cu nori negri ce atîrnau parcă deasupra copacilor, iar înspre ziuă începu să plouă cu găleata — dar ce importanţă mai avea lucrul acesta? Doar se obişnuiseră în ultimele săptămîni să se ude şi să umble uzi. Aproape că nu se mai sinchiseau. Amîndoi însă tînjeau după lumina zilei căci, după socoteala lor, se aflau chiar în apropierea Tolei, şi pe întuneric se temeau să nu treacă dincolo de ea şi să intre în ocean.

În sfîrşit, se crăpă de ziuă — o zi tulbure şi cenuşie, astfel că orice posibilitate de a scruta zarea le era răpită. Vîsleau tot prin mijlocul canalului pe apa care curgea cam spre miazănoapte şi care acum părea să facă un cot către nord-vest, cînd ploaia se mai potoli — norii se împrăştiară şi pentru o clipă soarele străluci; deodată Torquato strigă bucuros, arătînd cu braţul întins înainte:

— Acolo, în față, este Tola, recunosc primele case. Slavă Domnului, ajungem din nou printre oameni!

— Ce lung e brațul! spuse doctorul, clătinînd din cap. Aș fi jurat că sîntem aproape de tot, și mai avem încă o jumătate de *legua*[1].

— O, pe-asta o facem repede!

— Da, dac-am mai avea reflux; dar nu vezi că apele s-au domolit de tot? Frunzele acelea galbene de manglari, care plutesc acolo, nu se mișcă de loc, și în zece minute vor porni înapoi; atunci vom avea fluxul împotriva noastră și, pînă la urmă, cred că va trebui să acostăm.

— Să acostăm? Doamne ferește! strigă italianul. De-ar fi să vîslesc pînă îmi va țîșni sîngele de sub unghii! Nici nu mă gîndesc să așteptăm aici în golf, ca să le vină indienilor cayapa cine știe ce idee și să ne urmărească. Nu, dragă doctore, noaptea trecută ți-am făcut pe plac, acum vreau să-mi faci dumneata mie pe plac, iar fluxul nu va fi chiar așa de puternic, încît să nu putem vîsli împotriva lui.

— Pentru numele lui Dumnezeu — zise doctorul — din toată inima sînt gata să-ți urmez sfatul, mi-era doar teamă să nu te obosești prea rău. În cazul acesta însă, trebuie să ne menținem mai aproape de malul stîng, pentru că, așa cum arată canalul, cred că fluxul va apăsa mai tare spre celălalt mal.

— Colo în față canalul se bifurcă. Pe unde trebuie s-o luăm?

— În orice caz pe cel din stînga, acolo trebuie să fie o insulă; de aici încolo nu mai putem greși; Tola se găsește doar în fața noastră. Uite că începe iar să plouă! Chiar că asta-i o țară uitată de Dumnezeu; americanul acela avea dreptate cînd spunea, nu demult, că aici n-ar exista decît copaci *India rubber*, care-și aduc pe lume propria lor manta de cauciuc; iată, începe și fluxul.

— Colo, în față, înoată un rechin! zise Torquato. Vezi aripioara aia?

---

[1] Legua — leghe (în limba spaniolă în text). (n.t.)

— Ce ne pasă nouă de dihania asta! mormăi doctorul, căruia, sub briza răcoroasă, începuse să-i fie frig. De fapt, de ce există pe lume asemenea monștri? Da, dacă i-am putea înhăma la canoea noastră, am merge pînă la Tola ca și cu o mașină cu aburi.

Vîsliră o bucată de drum în tăcere și de-abia atunci observară cu adevărat că aveau curentul împotriva lor, căci înaintau foarte încet, totuși înaintau și ajunseră așa de departe, încît, cu toată ploaia torențială, recunoscură casele din Tola. Doctorul întoarse deodată capul înapoi, de fapt doar ca să vadă cît se îndepărtaseră de ultima insulă pe lîngă care trecuseră — în orice caz, fără un țel precis.

— Pe toți dracii! strigă el, înspăimîntat, în aceeași clipă. Ce-i asta, Torquato? Privește înapoi! Uite, vin patru canoe!

— Asta ne mai lipsea! exclamă, la rîndul său, italianul, întorcîndu-se speriat. Da, iată întreaga liotă! Cum să ne ferim din calea lor? Indienii cayapa sînt renumiți pentru iuțeala cu care-și conduc canoele.

Doctorul nu răspunse. De cum îi zări pe primii indieni cayapa, prin ploaia ce cădea șuvoi, îndreptă canoea mai spre stînga, către mal — acolo unde acesta făcea un cot spre vest, astfel că cel puțin pentru moment ieșeau din raza vizuală a urmăritorilor.

Erau oare, într-adevăr, urmăritori? Indienii cayapa aveau aici artera lor principală și știau că ar putea să mai întîlnească și alți oameni, o dată cu fluxul. În orice caz doctorul, avînd cugetul încărcat, găsi de cuviință să se facă nevăzut din calea lor. Dacă indienii treceau de ei, era lucru sigur că nu știau nimic de cele întîmplate acolo sus.

Între timp, Torquato nu slăbise din ochi canoele, pînă cînd acestea fură ascunse de capătul de pămînt acoperit de manglari, dar constatase că în fiecare se aflau cinci sau șase indieni, care vîsleau din răsputeri.

— Să-ți dau un sfat bun, doctore? zise el în clipa cînd nu mai puteau fi văzuți de indieni, luînd tîrnăcopul și zvîrlindu-l peste bord. Fă același lucru cu scheletul

blestemat, numai așa scăpăm de spaime și ne putem vedea liniștiți de drum.

— Dar, iubitul meu Torquato — strigă doctorul, speriat — am răbdat oare în zadar frica și truda ca să ne furăm acum singuri roadele cîștigate, cînd încă nici nu știm dacă, de fapt, ne amenință vreo primejdie? După toate probabilitățile, acestea sînt canoe absolut inofensive, care habar n-au de noi, sau cărora nici nu le pasă de noi și care, la fel ca și noi, vîslesc împotriva curentului pentru a nu mai aștepta fluxul, de vreme ce-au ajuns aproape de Tola.

— Și dacă ne caută pe noi?

— Vom vedea imediat dacă-i așa — zise doctorul — dar asta nu înseamnă că vor izbuti să ne și găsească, pentru că foarte simplu intrăm în manglari și stăm liniștiți acolo pînă trec. De altfel, Tola este așa de aproape, că putem ajunge acolo pe jos în cel mult o jumătate de oră din clipa cînd acostăm. Deci nu-i vorba de nici un pericol, și poți să fii convins că acești indivizi goi nu au curajul să se apropie pe uscat de doi albi înarmați. Numai pe apă nu vreau să am de-a face cu ei.

În timp ce vorbea, conduse canoea drept spre mal. Această schimbare a direcției nu mai putea fi observată de ambarcațiunile din urmă. Într-o privință însă, tot se înșelase, căci a te ascunde sub manglari nu era prea ușor. Da, pe timpul fluxului era lesne de înfăptuit, deoarece atunci ramurile acestui copac de apă sărată atîrnă pînă pe suprafața undelor, și dacă te strecori printre ele, te poți într-adevăr ascunde ca după un zid verde. Acum însă era reflux, sau poate fluxul abia începea, deci apa era încă mică. De aceea, ramurile manglarilor nu se ridicau la mai mult de cinci picioare deasupra oglinzii apei, iar dedesubt se vedeau nenumărate bancuri de nămol, deschise la culoare și destul de netede, iar cel ce trecea prin apropiere putea imediat să vadă, profilat aproape ca pe un fond alb, orice obiect străin. Nu exista acolo nici cel mai mic cot, nici măcar vreun buștean răsturnat sau vreo rădăcină, în spatele căreia să se fi putut strecura.

— Și unde ne vom ascunde aici? întrebă Torquato cînd ajunseră destul de aproape pentru a îmbrățișa cu

privirea locul acela. Nici măcar un crab nu s-ar putea strecura neobservat peste nămol.

— Mii de trăsnete! izbucni doctorul încet. Uite că nu m-am gîndit la refluxul ăsta blestemat! Aici situaţia este proastă pentru noi... dar, la dracu, o să ne ducem liniştiţi sub tufişuri şi rămînem acolo. Şi dacă ne întreabă ce facem aici... aşteptăm fluxul... tot ce-i mai firesc pe lume.

— Şi dacă au descoperit furtul?

— Imposibil, Torquato! căută să-l liniştească doctorul. Chiar dacă am presupune că au vreo bănuială, ceea ce nu este probabil, tot n-ar fi în stare să găsească mormîntul cu pricina înainte de a se lumina bine de ziuă.

— Să presupunem că s-au dus aseară, cu făcliile pe care le aveau la ei.

— Făcliile... hm... ne facem griji în zadar... tot nu mai putem schimba cu nimic situaţia, şi după cum am spus, viaţa nu ne este de loc în pericol, chiar şi-n cel mai rău caz, şi anume cînd ai avea dreptate în toate privinţele. Manglarii nu se pot întinde aici pe o distanţă mai mare de douăzeci pînă la treizeci de paşi; imediat în apropiere, în aval, este Tola, şi dacă trebuie, sărim pe mal şi mergem pe jos pînă acolo. De altfel, plouă cu găleata, iar dacă indienii cayapa nu trec foarte aproape de mal şi plutesc doar un pic mai departe, n-au cum să ne vadă, cu tot refluxul, nici măcar pe sub copaci. În orice caz, să încercăm...

— Aruncă afurisitul acela de schelet peste bord: dacă ştim unde-l lăsăm, o să-l găsim mai tîrziu. Sacul îl menţine întreg şi oasele nu pornesc stinghere.

— S-ajungem sub copaci — răspunse doctorul, care se despărţea tare anevoie de prada sa — ca să putem face acolo un semn sigur.

— Şi cazmaua blestemată; e lîngă dumneata.

— Ea n-are decît să se ducă imediat la peşti — spuse doctorul, azvîrlind unealta în apă. Aşa... dacă scufundăm sacul sub tufişuri, aş vrea să-l văd pe cel care ne-ar putea acuza de vreo faptă nelegiuită...

— Aici apa e foarte mică — spuse Torquato — vîsla mea atinge nămolul.

— Probabil e doar un banc — fu de părere doctorul.

Hai înainte, ajungem îndată sub tufişuri, canoele trebuie să apară şi ele curînd.

Cei doi bărbaţi îndreptară canoea cît mai repede cu putinţă înspre manglarii din imediata lor apropiere, dar vîslele nu mai loveau apa, ci doar nămol îndărătnic, peste care făceau să lunece ambarcaţiunea uşoară, cu fundul neted. Acolo însă, aproape de mal, apa nu era adîncă, aşa cum crezuse doctorul, ci fundul rămase neschimbat: cel mult trei ţoli de apă îi mai despărţeau de manglari — destul pentru a împinge canoea, dar nicidecum pentru a scufunda sacul. Ar fi rămas în nămol cu mult deasupra apei.

— Uite pocinogul naibii! strigă Torquato. Santa Maria, abia acum am nimerit în capcană: pe un banc de nămol, ca pe o tavă, de unde nu mai avem scăpare nici la dreapta, nici la stînga... şi iată-i pe cayapas!

— Blestemată poveste! mormăi doctorul, căutînd strîmtorat o ieşire, dar nu exista nici una.

Canoele tocmai ţîşniră pe după cotul rîului, ţinînd mijlocul apei, în timp ce fugarii se găseau la adăpost, cel puţin pentru moment, ocrotiţi de manglari. Dacă într-adevăr îi urmăriseră pentru a pune mîna pe ei, nu le mai trebuia decît foarte puţin timp, deoarece acolo fugarii erau mult prea la vedere ca să nu fie zăriţi în clipa cînd indienii s-ar fi aflat în dreptul lor. Ce să facă? Le mai rămînea o slabă speranţă, şi anume că pînă la urmă cayapas vor trece liniştiţi mai departe — cine ştie dacă într-adevăr porniseră în urmărirea lor? Dar şi în această privinţă avea să li se spulbere curînd orice iluzie, căci comportamentul indienilor — pe care îi puteau vedea limpede printre tufişuri, chiar dacă ei înşişi nu fuseseră încă descoperiţi — dovedea mult prea clar că ei căutau ceva pe fluviu.

În clipa cînd trecură de cotul rîului şi nu zăriră nicăieri pe suprafaţa apei vreo canoe, se opriră deodată din vîslit, privind miraţi de jur împrejur. Cîţiva se ridicară în picioare, părînd să discute foarte aprins între ei.

Dincolo, mai aproape de celălalt mal al lagunei sau al braţului de mare se afla o mică insulă de manglari; două canoe începură brusc să vîslească din nou contra curentului, îndreptîndu-se într-acolo, pe cînd celelalte

două o porniră spre brațul principal, urmînd să treacă peste cîteva minute prin fața fugarilor.

— Iată dovada — șopti Torquato. Nu mai încape îndoială că pe noi ne caută, dar cum oare putem scăpa de ei?

— Ei, la dracu! izbucni doctorul, surescitat la rîndu-i de pericolul iminent. Dacă nu vor altfel, vor trebui să suporte și consecințele. N-au voie să se apropie, asta e sigur, altminteri, trimitem o încărcătură de alice în prima canoe în cazul că manifestă cea mai mică dușmănie. Blestemații, la ce bun să ne mai ferim?

— Îi îndîrjim și mai rău și atunci sîntem, fără doar și poate pierduți.

— Ba de loc — rîse francezul, cu încăpățînare. Ca ultim loc de refugiu ne mai rămîne totuși uscatul, de va fi nevoie, doar o oră sau o oră și jumătate de flux și avem din nou apă navigabilă, așa că, în ciuda bandei, ne croim drum chiar prin mijlocul lor. Cînd vom trage primul foc, să vezi cum or să ne respecte.

Torquato nu răspunse nimic, căci canoele se apropiaseră atît de mult și puteau fi văzute așa de bine, încît în clipa următoare trebuia să se decidă soarta lor. Ploaia care încă mai cădea în șuvoaie împiedica oarecum vizibilitatea, dar prea mari speranțe nu aveau. Cayapas se apropiau — oare își vor vedea de drum? Atunci toate grijile lor fuseseră în zadar. Deodată un țipăt puternic răsună dintr-o canoe și într-o clipă ambele prove se îndreptară spre ei — strigătul se repetă, probabil pentru ceilalți care o luaseră înainte, căci dintr-acolo li se răspunse în același fel. Acum nu mai exista nici o îndoială: întreaga flotilă fusese lansată pentru ei, pentru urmărirea lor. Era, oricum, de neînțeles cum de fusese posibil ca furtul săvîrșit de ei să fie așa de repede descoperit; singura explicație rămînea doar faptul că acel obiect închis la culoare pe care-l văzuseră în cimitir să nu fi fost un animal sălbatic, ci un indian care-i urmărise și dăduse alarma în tot satul. Acum, doctorul ar fi aruncat cu cea mai mare plăcere în valuri sacul cu prada sa, dar hotărîrea lui venea prea tîrziu. Nu mai era cu putință, căci nici măcar nu l-ar fi putut ascunde pe malul mîlos din

fața sa fără a fi observat, ba mai mult, urmele adînci ar fi trădat orice pas.

— Dacă nu vor altfel, n-au decît să răspundă de cele ce se vor întîmpla — scrîșni el printre dinți, apucînd arma. Să-i lăsăm să se apropie pe acești bandiți.

Indienii însă păreau că nu doresc așa ceva; oricum, așteptară mai întîi să se întoarcă celelalte două canoe, care se duseseră la insulă, dar care nu se găseau la o distanță prea mare. Una dintre ele fusese însă ceva mai sus și, înapoindu-se, trecuse chiar pe lîngă bancul de nămol, pe care îl atinse cu vîslele din stînga, părînd să cerceteze locul, în timp ce cealaltă își menținea direcția, cu ușoare lovituri de vîslă împotriva fluxului. Indienii nici nu se uitară la cei doi albi, cu toate că lunecară la o distanță mai mică de douăzeci de pași de ei.

Această situație nu dură însă mult, căci, îndată ce li se alăturaseră și celelalte două canoe, se îndreptară cu toatele, ținîndu-se aproape una de alta, exact spre locul unde barca se împotmolise în mîl. Avură și ele de luptat cu aceleași dificultăți, deoarece canoele lor erau mai mari decît ambarcațiunea celor doi europeni, drept care se scufundau ceva mai mult în apă; fluxul însă creștea cu fiece minut, și între timp sporise cu încă un țol.

Pînă atunci, cele două tabere vrăjmașe nu schimbară nici o vorbă între ele. Europenii urmăriseră în tăcere pregătirile de atac, în tăcere se apropiau indienii, pînă cînd doctorul găsi de cuviință să curme această situație. Căci indienii s-ar mai fi putut întoarce, iar o amenințare ar fi putut avea succes; dacă însă s-ar fi împotmolit și ei în nămol, orice posibilitate de retragere le-ar fi fost tăiată, iar furia și deznădejdea i-ar fi împins poate la un atac, care pentru cei doi albi ar fi fost fatal. Apucînd deci arma sa cu două țevi, o lipi de obraz țintind inamicul și strigînd cu îngîmfare:

— Ce căutați aici, cayapas? De ce ne înconjurați cu canoele voastre? Sînteți tîlhari? Pe Dumnezeul meu, primul dintre voi care-și coboară vîsla în apă va primi o încărcătură de plumb! Nu glumesc, luați seama!

Indienii șovăiră o clipă — pușca era prea amenințător îndreptată împotriva lor și cunoșteau destul de bine efectul ucigător al acestor arme; dar una dintre canoe

începu să se clatine — fluxul crescuse într-atîta, încît oferea posibilitatea unei înaintări. Unul dintre indieni părea să fie conducător — el le spuse ceva alor săi în limba lor și, întorcîndu-se spre albi, zise furios:

— Hoți de cadavre! Mai întrebați de ce vă urmărim? Dacă omoriți pe vreunul dintre tovarășii noștri, o să sfîrșiți groaznic, sufocați aici în nămol; predați-vă, căci sînteți pierduți! Înainte, flăcăi! și toți o dată apucară vîslele și împinseră canoele netede peste nămolul moale, pe jumătate lichid.

Doctorul nu suflă un cuvînt, întrucît tot nu-i mai ajuta la nimic și, fără să ezite, apăsă pe trăgaciul din dreapta, țintîndu-l pe conducător — pac! căzu trăgaciul pe capsa umezită — pac! al doilea.

— Trage, Torquato, altfel sîntem pierduți! strigă el, speriat italianului, scoțînd în grabă din buzunarul, de asemenea ud, alte capse.

Torquato, aproape fără să știe ce face, ridică arma și apăsă pe trăgaci, dar, la fel, nici una din țevi nu vru să funcționeze. Indienii scoaseră un strigăt de bucurie. Deși ei nu aveau arme, totuși cunoșteau destul de bine importanța sunetului mort — canoele lor se aflau la o distanță mai mică de doisprezece pași — și, chiuind, începură să vîslească de zor pentru a ajunge la dușmani.

Între timp, doctorul încărcase arma cu cartușe noi și încercă încă o dată să tragă — în zadar! Umezeala cumplită, ba chiar și aerul marin făcuseră ca armele lor să devină inutilizabile. Torquato însă nu părea cîtuși de puțin dispus să cadă în mîna sălbaticilor acolo, în nămol — amenințarea lor fusese prea îngrozitoare.

— Vino, doctore! îi strigă el. Numai pe uscat ne mai putem salva — și fără a mai aștepta răspuns, sări la prova canoei și, de aici, cu un salt disperat, încercă să ajungă cît mai departe pe bancul de nămol. Acolo se împotmoli, dar frica de moarte îi dădu puteri supraomenești. Ridicîndu-se din nou, se căzni din răsputeri, și cu mîinile și cu picioarele, să ajungă sus, iar cînd rămase agățat de rădăcinile țepene, arcuite și pline de nămol, se aruncă în grabă sălbatică, nebună, peste ele, tot în nămol, dar mereu mai departe. Scăpă pușca din mînă, însă nici nu băgă de seamă: la ce-i mai folosea arma? Să iasă

din manglari, să ajungă din nou pe pămînt uscat, aceasta era dorința sa.

Văzîndu-l cum fuge, doctorului nu-i mai rămînea nici lui altceva de făcut. Chiar dacă pentru o clipă îl străfulgeră gîndul să ia cu el prada așa de greu cîștigată și să dispară cu ea chiar sub privirile indienilor, la fel de repede își dădu seama de imposibilitatea unui atare plan nebunesc. Torquato de-abia dacă era în stare să înainteze singur și fără nici o povară prin nămol, deci cum ar fi putut el să facă același lucru cu o asemenea povară?! Aruncă o ultimă privire înapoi — canoea mai-mai că ajunsese lîngă a lor — și, apucînd arma, își urmă în grabă sălbatică prietenul. Știa că este o nebunie, căci indienii, aproape goi, i-ar fi putut ajunge foarte ușor din urmă, mai simțea și cuțitul la șold, cu toate acestea, nu-i mai rămînea decît fuga — era singura scăpare. El nu-și lepădă arma, ca Torquato — sentimentul de a avea o armă în mînă îi dădu oarecare încredere: un alt cartuș poate că lua foc; un singur foc în mijlocul acestei cete, și nici unul n-ar mai fi îndrăznit să-i urmărească — și-apoi, uscatul nu era departe — acolo puteau opune rezistență; să fi îndrăznit numai sălbaticii să-i atace acolo!

Iată-l la capătul de sus al bancului — nămolul îi ajungea aproape pînă la genunchi, dar nu luă în seamă acest lucru — mai departe, tot mai departe — mai ales că ieșise din raza vizuală a dușmanilor. Deodată, un țipăt sălbatic, care-l pătrunse pînă în măduva oaselor, răzbătu pînă la el, și doctorul își dădu seama ce însemna: dușmanii ajunseseră la canoe și găsiseră sacul. Să fugă, să fugă cît mai departe de ei. Văzu lîngă el, în nămol, arma lui Torquato — nu trebuia să cadă în mîinile indienilor — o luă și aruncă o privire temătoare peste umăr pentru a vedea dacă mai sînt urmăriți: nu, încă nu. Indienii erau ocupați cu osemintele recucerite. Mai departe, mai departe, uscatul trebuie să fie doar la cîțiva pași; i se păru că zărește, printre vîrfurile de-un verde deschis al manglarilor, frunzișul închis al pădurii!

Torquato lupta din greu înaintea sa; se opri o clipă și ascultă: nu se mai auzea nici un zgomot. Oare țineau sfat de război? Schimbă din nou cartușele; nu voia să-l găsească nepregătit — dar nu se arăta nici un dușman, nu se

auzea nici cel mai mic zgomot. Manglarii zăceau într-o liniște mormîntală, și doar plescăitul ciudat al crabilor se auzea pe ici pe colo, iar deasupra capului deslușI bătaia grea a aripilor unui pelican castaniu care, speriat, se îndrepta zburînd spre mare.

7

Era îngrozitor să te tîrăști așa prin nămol, iar pe deasupra să fii mereu copleșit de spaima de a fi urmărit de indienii cuprinși de furie și de setea lor de răzbunare — dar totul rămase liniștit ca mai înainte; nici un strigăt, nici un țipăt nu tulbură tăcerea — de jur împrejur natura parcă încremenise, iar ce doi fugari, fără a scoate o vorbă, se chinuiră să ajungă acolo unde bănuiau că se află uscatul. De bună seamă, înaintau foarte încet, căci în anumite locuri rădăcinile flexibile ale manglarilor se împletiseră în așa fel unele cu altele, încît alcătuiau adevărate plase. Și ele nu se sprijineau chiar pe nămol, ci întotdeauna cu un picior sau două mai sus, și era cu neputință să calci pe ele, deoarece, din pricina noroiului moale, deveniseră netede și lunecoase, ba mai și cedau sub greutatea corpului. Cînd încercară, alunecară de fiece dată și căzură de cîteva ori, afundîndu-și brațul pînă la cot în mîlul compact. Erau nevoiți să se cațăre încet peste fiecare din ele — și în ce hal arătau — dar ce importanță mai avea? Nici de indieni n-aveau de ce să se mai teamă, căci, dacă aceștia ar fi vrut să-i urmărească, ar fi făcut-o de mult — în primul rînd trebuiau să simtă uscatul sub picioare, restul era o nimica toată.

— Uite colo, nu vezi un vîrf de palmier? strigă doctorul, gîfîind alături de Torquato.

— Și mie mi se pare — răspunse italianul — dar e încă tare departe.

— Acolo iau sfîrșit suferințele noastre; înainte, Torquato! Curînd ajungem acolo...

— Aici, în față, frunzișul se rărește.

— Chiar așa, poate că-i un banc de nisip și putem ieși din nămol.

— Acolo este tot apă! strigă italianul.

— Imposibil! suspină doctorul, speriat. Pentru numele lui Dumnezeu, nu se poate! Că doar n-o fi o insulă de manglari? Doar am văzut linia neîntreruptă a uscatului! Nu, cu siguranță că nu-i un banc de nisip, poate că mai e și nămol... și ce dacă! De trecut tot trecem... Înainte, Torquato, pînă nu se ridică fluxul!

Din nou, cei doi tovarăși de suferință înaintară prin nămol, dar acum nu mai aveau mult, căci nu trecură nici zece minute și ajunseră în preajma unui banc la fel ca acela pe care se cățăraseră cînd săriseră din canoe, iar în fața lor se desfășura un braț de mare, lat de cel puțin o sută de pași, pe al cărui mal opus văzură, într-adevăr, palmieri și alți copaci — numai că niciodată n-ar fi putut ajunge acolo decît cu o canoe sau înot.

Cei doi fugari priviră îndelung, fără să rostească o vorbă despre această nouă nenorocire, căci, datorită ei, calea spre uscat le era tăiată fără milă. S-ar fi zis că fiecare se teme să rupă el cel dintîi tăcerea — prea cumplită fusese dezamăgirea, și amîndoi își dădură deodată seama de ce indienii nu porniseră în urmărirea lor. Desigur, ei cunoșteau locul și așteptau liniștiți ca fugarii să se întoarcă la canoea părăsită. Cînd își dădu limpede seama de acest lucru, doctorul fu cuprins de furie și, înhățînd arma, spuse:

— Torquato, pînă acum m-am bucurat că armele noastre n-au luat foc și că n-avem pe conștiință nici o viață omenească, dar blestemat să fiu dacă răutatea asta nu merită să fie pedepsită. Vino, iată-ți arma, o să am grijă ca data viitoare să funcționeze amîndouă, dar să ia aminte pieile-roșii, că acum, nu mai poate fi vorba de cruțare.

— Păi ce vrei să faci?

— Ce altceva, decît să ne întoarcem la canoea noastră, chiar dacă acolo ar mișuna sălbaticii? La dracu, cu patru țevi de armă ca lumea, le putem arăta lor că și-au greșit socotelile, să nu creadă că nu putem pune din nou armele în stare de funcționare.

Cu aceste cuvinte, se așează pe o rădăcină de manglar, deșurubă pistoanele, pe care le bagă cu grijă în buzunarul de la vestă, îndepărtă praful umed, turnă praf uscat, înșurubă la loc pistoanele, apoi scoase din geanta de piele pe care o purta la cingătoare cîteva capse uscate; era încredințat că arma va funcționa. Făcu același lucru și cu pușca lui Torquato, după ce mai întîi fu nevoit să scoată nămolul de pe una din țevi, și, întinzîndu-i-o, strigă:

— Și-acum, la drum, *amigo*! N-avem timp de pierdut.

— Cum adică, să facem cale întoarsă?

— Vezi bine, însă acum o să ne fie mai ușor, căci vom merge pe urmele noastre, la venire n-am avut de ales!

Într-adevăr, doctorul avea dreptate. Era singurul lucru pe care-l puteau face, și oricît de greu ar fi fost acest marș, n-ar fi durat prea mult. Și-apoi, cunoșteau dificultățile și le venea ușor să evite locurile cele mai greu de trecut, astfel că, nu peste mult timp, văzură luminișul din laguna Tolei. Nici în privința direcției nu fură nevoiți să șovăie. Urmele lăsate de ei se imprimaseră destul de adînc și mergeau în linie dreaptă direct la canoe — ba iată și locul unde zăcuse arma lui Torquato — douăzeci de pași mai încolo și erau la marginea bancului.

— Pregătește-te să tragi — îi șopti doctorul lui Torquato, care-l urma îndeaproape. Cum îl văd pe primul trag, pe urmă înaintăm, iar dumneata tragi al doilea foc.

— Dar e liniște deplină!

— S-or fi ascuns acolo, în spatele bancului.

— Apa a crescut considerabil.

Doctorul nu-i răspunse; cu arma pregătită, coborî în tăcere și cît mai repede cu putință — ploaia se mai domolise, așa încît doctorul auzea plescăitul apei pe bancul de nămol — se afla foarte aproape — și dacă ambarcațiunile indienilor mai erau acolo, ar fi trebuit să le vadă — încă vreo cîțiva pași... nimic nu se clintea... încă vreo cîțiva pași... privirea lui alerga speriată la dreapta și la stînga — nici urmă de canoe nicăieri, sălbaticii dispăruseră, luînd cu ei și barca lor, iar apele creșteau.

— Sfinte Dumnezeule! strigă Torquato cînd ajunse lîngă doctor și văzu că lucrul de care se temea în sinea lui de cîteva minute se confirma ca o realitate înfiorătoare. Sîntem pierduți!

— Drace! șuieră francezul printre dinți. Au fost prea lași pentru a ne ataca, dar vor să ne lase pradă unei morți cumplite. Ia să vedem, poate că tot mai există vreo scăpare, Torquato. Insula trebuie să fie legată sus de uscat, altfel am fi observat acolo o intrare și, în cel mai rău caz, știi să înoți?

— Da — șuspină nenorocitul — dar crezi că m-aș aventura în apa asta în care am văzut înotînd aligatori și rechini uriași? Ha, nu simți mirosul de mosc? Undeva, foarte aproape, se tîrăște o asemenea dihanie și, îndată ce apa va mai crește cu un picior, îi cădem pradă, nu mai avem scăpare.

Deznădăjduit, doctorul stătea pe mal, cufundat pînă la glezne în mîl, și privea în gol: se gîndea și el la rechinul pe care-l văzuseră lîngă canoea lor, iar mirosul pătrunzător de mosc nu putea fi nici el trecut cu vederea. Și apele creșteau — mai lipseau doar șase țoli ca să se reverse peste bancul pe care se aflau ei, și ceea ce trebuia să se întîmple nu mai putea să întîrzie mult.

— N-avem încotro, Torquato — rosti el încet — trebuie să facem ultima încercare: insula nu poate fi prea lungă. Uită-te, chiar de aici se vede că acolo se întinde uscatul. Haide, curaj, prietene, încă nu-i totul pierdut, poate ajungem pe uscat înainte de creșterea apei.

Fără a mai aștepta răspuns, francezul începu marșul istovitor, de astă dată de-a lungul malului, pentru a nu greși cel puțin direcția, iar însoțitorul său îl urmă pas cu pas, disperat; dar apele creșteau necontenit: mai lipsea un țol ca să ajungă la marginea de sus — pe ici pe colo apa și pătrundea în locurile mai joase, și nu puteai recunoaște nimic, altceva decît manglari, manglari nesfîrșiți, îngrozitori!

Și ce foială se stîrni în jurul lor! Pînă atunci, crabi mari, respingători — negri și portocalii — care aleargă pieziș pe pămînt și care rămăseseră în nămol, acum cînd apele creșteau și pești hrăpăreți le-ar fi putut descoperi ascunzătorile, se refugiau în sus pe tulpinile și vlăstarele manglarilor, și peste tot se auzeau plescăituri, pîrîituri, trosnete. În fața sa, doctorul descoperi în nămol urmele unui șarpe destul de burtos, care, în orice caz, se retrăsese acolo în timpul ultimului reflux, căci fluxul spală

orice urmă și lasă bancurile de nămol netede și intacte.

Și iată că apa trecea peste banc, cu toate acestea, cei amenințați nu se opriră din marșul lor. Nămolul se muie, iar cei doi se scufundau tot mai mult, pînă cînd italianul nu mai putu să înainteze, fiind istovit și copleșit de emoție; gemînd, el se rezemă de o rădăcină.

— N-avem încotro — spuse doctorul — nu se zărește nici o ieșire, iar într-un sfert de oră marșul nostru va fi de-a dreptul periculos, căci nu mai poți vedea unde pui piciorul. Vino, Torquato, numai cîțiva pași, uite colo un copac în care ne putem cățăra... hai, curaj, te-ajut... încă nu sîntem pierduți; trebuie să rezistăm numai patru ore, după aceea avem din nou în fața noastră întreg răstimpul refluxului... doar și timpul trece.

— Indienii aveau dreptate — șopti italianul — ne prăpădim în nămol. Aceasta-i pedeapsa pentru că am profanat lăcașul morților... ah, dacă m-ai fi ascultat!

— Curaj, curaj, prietene, numai să nu-ți pierzi speranța! strigă doctorul, cuprins acum și el de remușcări la gîndul că toată această situație îngrozitoare i se datora lui. Lucrurile se mai pot schimba în bine; încă mai avem forțe și te voi salva, de-ar fi să înot eu însumi pînă la Tola.

— Și dacă te prăpădești pe drum, ce se-ntîmplă cu mine?

— Curaj, curaj, dragă prietene, încă n-am ajuns în această situație, căci atunci cînd nevoia e mai mare, și ajutorul se află foarte aproape... totul nu-i decît o aventură, la care mai tîrziu ne vom gîndi cu plăcere.

— Îți mai arde și de glume? zise Torquato, posomorît. Am furat un mort din țintirimul indienilor cayapa, și cine știe în cîte ceasuri vor roade crabii și peștii cadavrele noastre. Doctore, sîntem niște oameni pierduți, și cel mai bun lucru ar fi să ne tragem un glonț în cap mai înainte ca praful de pușcă să se umezească din nou.

— Nici să nu ne gîndim la așa ceva — replică doctorul. Aici ne putem cățăra în copac, hai, apucă-mă, Torquato, te-ajut; dacă poți s-ajungi la una din crengile de sus, sîntem salvați.

Zicînd acestea, cum stătea sub unul din manglari, mai înainte de toate tăie cu cuțitul cîteva rădăcini și atîrna de

cioturile lor cele două pușți. Dar lucrul acesta nu le ușură cățăratul, căci manglarii sînt plante foarte ciudate, care nu se aseamănă cu copacii decît prin vîrful desfășurat al coroanei, în rest neexistînd nici cea mai mică asemănare.

De fapt, manglarul este alcătuit numai din rădăcini, cărora le prieste mai ales pămîntul îmbibat de sare și care dau necontenit lăstari noi. Mlădițele cresc în forma de boltă, dintr-un vlăstar mai gros, încovoindu-se la o oarecare distanță din nou în nămol, unde se înmulțesc iar. Propriu-zis, manglarii nu au nici tulpină — cu excepția unei singure specii, așa-numitul manglar-aligator, care însă crește de obicei departe, la margine și în apă adîncă. Rădăcinile se unesc la mijloc, dar mult deasupra pămîntului, formînd un fel de ciot noduros, în care se mai pot deslușì limpede vlăstarele — pînă acolo însă, ele se înalță mereu în sus și oblic în jos, astfel că piciorul omului nu găsește nici un fel de sprijin. Apoi se unesc, pe o distanță de la șase pînă la zece picioare, alcătuind un corp, care la acest copac ciudat trebuie luat drept tulpină, și de-abia de aici încep să crească din nou ramuri, care formează deseori coroane răsfirate, uriașe, ale căror crengi pot fi însă urmărite foarte bine pînă la primele rădăcini, cele mai de jos. A te cățăra însă pe aceste rădăcini este aproape cu neputință, deoarece, stînd în timpul fluxului sub apă, se lipește de ele tot putregaiul subțire și vîscos adus de ape, încît arată ca și cum ar fi fost unse cu săpun verde, fiind la fel de alunecoase ca acesta — piciorul nu găsește pe ele nici un punct de sprijin.

De altfel, doctorul alesese unul din copaci, în care, chiar dacă le era mai greu să se cațăre, puteau să stea mai comod și, simțindu-se vinovat față de însoțitorul său, pe care el îl adusese în această tristă situație, căuta să facă totul pentru a-i ușura suferința.

— Vino, Torquato — îl îndemnă el — pune piciorul mai întîi pe genunchiul meu, apoi pe șold... te rog, nu te sfii, mai rău nu ne mai putem murdări unul pe altul.

Torquato își aruncă privirea în sus și constată că altfel nu putea ajunge la crengile copacului, iar apa îi spăla picioarele împotmolite în mîl. Puse piciorul pe genunchiul doctorului și-n felul acesta se prinse de creanga cea mai

apropiată sări pe ea și, întinzînd doctorului mîna, îl trase, cu oarecare osteneală, alături de el.

Însă ce puzderie de *jerjenes* era acolo sus! Coroanele copacilor mișunau de aceste mici viețuitoare, care vibrau ca niște adevărați nori de colo-colo, năpustindu-se asupra victimelor ce le căzuseră pradă. Cîtă vreme se mișcaseră pe sol, cei doi fugari de-abia dacă observaseră prezența lor. Acum însă cînd erau nevoiți să stea nemișcați pe crengile incomode, țînțarii, cu micile lor ace otrăvite, începeau de nenumărate ori pielea nefericiților, care nu se puteau apăra.

— Ce bine-ar fi fost dacă ne-am fi aflat în partea cealaltă a insulei — zise în sfîrșit Torquato, după o pauză, privind liniștit în gol. Am fi putut chema o barcă sau vreo canoe care, eventual, ar fi apărut pe rîu. Aici însă stăm între aceste coroane îngrozitoare și nu vedem nimic altceva în afară de propria noastră suferință.

— Am făcut, ce-i drept, o greșeală — încuviință doctorul — dar apele crescuseră prea mult pentru a ne mai cățăra acolo în vreun copac; dacă însă stăm liniștiți, poate auzim vreo barcă.

— Ah, să stăm liniștiți, cu acest milion de spirite invizibile care ne chinuiesc! suspină italianul. Doctore, doctore, nu vreau să te dojenesc, dar ne-ai băgat într-o poveste de mai mare dragul... și uite că iar începe să plouă. Ei, n-are decît să plouă — zise el, resemnat. Mai rău decît așa tot nu poate fi: să stăm în timpul fluxului într-o mocirlă, pe o cracă de manglar și să fim mîncați de vii de țînțari. Cu ce va mai rămîne din noi, se vor ospăta probabil rechinii.

Fluxul atinsese nivelul maxim și apa clipocea jos printre rădăcini, iar uneori cîte un pește sărea în sus, căutîndu-și pe bancul de nămol hrană. Un soi de bîtlan regal se așeză și el în coroana unui copac de pe malul apei, avînd în cioc un crab, pe care apoi îl aruncă jos, scoțînd un țipăt ciudat și răgușit. Îndată după aceea țîșni în jos de pe creangă; cei doi îl putură auzi cum se lasă pe apă, iar cînd se întoarse, după nici o jumătate de minut, ținea în cioc un pește destul de mare, cu care se chinui o bucată de vreme pînă izbuti să-l înghită.

— De-am putea zbura și noi! oftă Torquato cînd bîtla-

nul regal își luă zborul, după ce prinzise, pornind în direcția în care ei știau că se află uscatul. Ce biată făptură neajutorată este omul!

— Dumnezeu știe! suspină doctorul, care încerca în zadar să se așeze mai în voie pe crengile cu nenumărate ramificații. Nici măcar nu se poate sta ca lumea pe o creangă. Dar, curaj, curaj, Torquato, cred că apa scade, și îndată ce bancul iese iar la iveală, ne continuăm marșul. Dacă ăst loc nefericit este legat de uscat, după cum sînt încredințat, în două sau trei ore vom fi în siguranță.

— Să dea Dumnezeu! suspină tînărul. În ceea ce mă privește, nu prea am mare încredere. Singura noastră salvare ar fi doar o barcă ce ar trece din întîmplare pe aici...

— De acum încolo nu mai părăsim malul — îl consolă doctorul — așa că o să putem vedea în permanență apa... uite, scade, scade, a început refluxul; răbdare cel mult o oră, după care coborîm din nenorocitul ăsta de copac.

Între-adevăr, apa scăzu, și după ce cei doi tovarăși de suferință coborîră, o oră mai tîrziu, de pe lemnul tare, din nou în mîl, se îndreptară glonț spre marginea bancului de nămol. Dar chiar dacă de aici puteau să recunoască cîteva fîșii de apă, nu avură totuși o privire asupra întregului braț de mare, căci ramurile atîrnînde ale manglarilor împiedicau cu desăvîrșire acest lucru. Numai cînd refluxul ar fi atins cel mai scăzut nivel, și dacă ei ar fi pornit mai departe, către locul unde-și lăsaseră canoea, doar atunci ar fi putut îmbrățișa nestingheriți cu privirea suprafața apei.

Dar nu se sinchisiră prea mult de acest lucru, deoarece prima și cea mai temeinică speranță a lor era să găsească un teren solid și înalt, căci, într-adevăr, nu trecuseră de dimineață pe lîngă nici un canal vizibil pe partea stîngă. Cînd ajunseră însă la capătul extrem al bancului de nămol, văzură că tufărișul de manglari se întindea, ce-i drept, mult în apă, ajungînd probabil pînă la mal, dar de pătruns pe acolo ar fi fost imposibil. Rădăcinile creșcuseră de-a valma așa de sălbatic, iar apa din care se ridicau părea atît de adîncă, încît a răzbate pe acolo fără topor, înaintînd pas cu pas, nu părea cu putință — mai degrabă ai fi putut înota de o sută de ori mai ușor pe apele brațului îngust de mare. Și-apoi, nici nu știau cît de

departe se afla uscatul, de care-ar fi trebuit să se apropie printr-o străduanie așa de îngrozitoare și de periculoasă; și cum ar fi fost în stare să mai reziste, fie și numai douăzeci și patru de ore, fără merinde!

Ultima hrană pe care o mai avuseseră — o bucățică de carne friptă — o mîncaseră cu puțin înainte de a se lumina de ziuă — micul dejun — de atunci nu mai puseseră nimic în gură. Pînă în clipa aceea nici unul nu simțise foamea, dar acum ea se anunța, și amîndoi își dădeau seama că nu aveau îndeajuns forțe ca să se cațăre ore întregi pe rădăcinile netede, alunecoase, sau să se furișeze pe sub ele, expunîndu-se astfel și primejdiei de a fi atacați în apa adîncă de șerpii veninoși de pe această fîșie de pămînt, sau de rechini și aligatori.

Ce să facă? Singura lor grijă era să se uite după vreo barcă, și totuși trebuiau să se ferească să strige vreo canoe a indienilor cayapa, căci nu aveau cum să știe dacă nu cumva chemau chiar pe dușmani, care s-ar fi bucurat doar de suferința lor și i-ar fi părăsit apoi fără să le dea ajutor! Și ce altceva puteau face? Noroc că doctorul mai avea atîrnat de gît binoclul, cu ajutorul căruia ar fi putut distinge vîslașii vreunei ambarcațiuni, chiar dacă aceasta ar fi plutit prin mijlocul canalului. Trebuiau să aștepte ca refluxul să atingă nivelul cel mai scăzut pentru a ieși din manglari. De nămol nu le mai păsa, se obișnuiseră să înoate prin el.

Străbătură din nou istovitorul drum pe care veniseră. Bineînțeles că nu mai găsiră locul unde-și lăsaseră canoea, căci refluxul netezise și spălase toate urmele. Dar ce importanță mai avea? Își continuară drumul istovitor prin nămol pentru a ajunge în zona de nord-est a acestei limbi de pămînt înșelător — din punctul acela se aflau cel mai aproape de Tola și puteau vedea lesne dacă s-ar fi apropiat vreo barcă sau vreo ambarcațiune salvatoare.

Apele scădeau — nu numai bancul de nămol al mlaștinii de manglari se uscase, ci și departe de fîșia acoperită de vegetație se întindea o suprafață lată, strălucitoare, spre care coborîră în mare grabă. Mai întîi însă, se uitară în toate direcțiile pentru a vedea dacă nu zăresc undeva vreo barcă, iar doctorul privi cercetător cu binoclul jur împrejur. Cînd însă văzură că nu pot recunoaște nimic,

absolut nimic altceva decît apă și manglari, oriunde și-ar fi aruncat ochii, se avîntară mai departe, pînă la marginea extremă, care era uscată, pentru a-și potoli cel puțin cu scoici și stridii foamea, ce se făcea simțită. Stridii se găseau aici din belșug — acest ținut este cunoscut pentru stridii pe întreaga coastă de vest — și curînd găsiră cantități mari în nămol. Armele, care-i stînjeneau, le înfipseră cu paturile în nămolul tare, unde stăteau înțepenite și în siguranță; după aceea culeseră stridii, le ciocniră unele de altele, apoi la deschiseră cu cuțitele.

Între timp nu slăbiră o clipă din ochi suprafața apei, și mereu, cînd vreun punct întunecos le atrăgea atenția, doctorul privea cu binoclul într-acolo — în zadar însă — golful, pînă atunci mișunînd de lume, părea astăzi ca mort: nu se zărea nici o canoe.

Și din nou crescură apele — la început încet, centimetru cu centimetru, dar amîndoi știau că, odată pornite, vor acoperi repede fîșia joasă, iar mersul prin nămol ar fi devenit cu atît mai anevoios și mai istovitor, deoarece apa te reține mult mai puternic, prin vidul ce ia naștere cînd piciorul e tras afară. Deși se retraseră pas cu pas pe bancul mai înalt, simțiră și aici efectul binefăcător al brizei, care în același timp mătura din calea ei toate insectele, împingîndu-le în manglari — totuși mare folos nu avură. Oricît s-ar fi încăpățînat să stea de veghe, apele nu cunoșteau îndurare. Și iată-i împinși din nou sub tufișurile suspendate, siliți să se retragă mai sus, tot mai sus; și în timp ce înserarea cobora mai devreme ca de obicei sub cerul înnorat, începu iar să plouă, cum nu plouă, decît la această latitudine. Ca o rupere de nori cădea apa pe pămînt, și nu le rămase altceva de făcut, decît să caute, înainte de a se întuneca de-a binelea, un alt copac în care să-și petreacă noaptea nesfîrșită.

Foamea, oricum, și-o potoliseră, în schimb acum îi chinuia setea într-un mod cumplit, și nu găsiră alt mijloc, decît să-și întindă hainele, iar apoi să le stoarcă, lăsînd apa de ploaie să le curgă în gură — era singura soluție, și aceasta numai în parte satisfăcătoare, căci vaporii apei de mare pluteau peste tot, și chiar și aceste înghițituri erau sărate.

Se lăsă noaptea — insectele, care-i chinuiseră și în

timpul zilei, bîntuiau acum fără preget, şi cu toate că ei se opriseră cît mai aproape cu putinţă de marginea bancului de nămol, tot nu puteau cuprinde în voie cu privirea suprafaţa apei. De cîteva ori li se păru că aud plescăit de vîsle şi strigară după ajutor: în zadar! Chiar şi atunci cînd îşi încordară din răsputeri gîtlejurile uscate, nu sosi nici un răspuns: erau doar peştii care săreau din apă pentru a-şi vedea apoi de drum.

Deodată îi izbi din nou mirosul de mosc, însă mai puternic şi mai pătrunzător decît pînă atunci, iar jos, între rădăcinile de manglari, foarte aproape, sub copacul în care stăteau, era vînzoleală şi se auzeau plescăituri, iar după sclipirile fosforescente din apa agitată văzură deslușit locul unde se afla bestia.

Doctorul avea arma atîrnată lîngă el şi, verificînd cu atenţie, mai întîi creanga pe care şedea, pentru a nu aluneca făcînd vreo mişcare bruscă, apucă puşca şi, îndreptînd-o aproximativ în direcţia sclipirii fosforescente, apăsă pe trăgaci. De data aceasta arma funcţiona, iar în acea clipă apa nămoloasă păru că s-a aprins, într-atît se lumină deodată, şi se auziră lovituri şi plescăituri, printre rădăcini, apa împroşcînd pînă sus de tot. Văzură şi corpul întunecat al uriaşei amfibii săgetînd prin undele fosforescente, după care se aşternu din nou o linişte mormîntală — doar crabii plescăiau şi lipăiau mai abitir ca înainte, căci pocnetul asurzitor îi speriase, iar bătăile grele de aripi ale păsărilor de noapte şi de apă trecură prin apropierea lor.

Se scurse o bucată de timp — şi din nou veni refluxul — din nou apele clipocinde părăsiră bancul de nămol, iar cei doi nenorociţi simţiră că-i părăsesc puterile. De-abia mai fură în stare să coboare din copac, eliberîndu-şi cel puţin braţele pentru a se apăra de acele mici insecte otrăvitoare, dar nu mai voiră să părăsească locul şi începură să manifeste indiferenţă faţă de orice năpastă i-ar mai fi putut lovi.

Astfel să făcu aproximativ ora cinci dimineaţa — ploaia încetase de mult, iar vîntul sufla înviorător prin frunzişul des al manglarilor. Torquato stătea rezemat de trunchiul unui copac sau, mai bine zis, de rădăcinile răschirate, acoperite cu nămol — ce-l mai interesa murdăria, n-o mai

simţea. Mohorît şi deznădăjduit, se uita fix, printr-un luminiş dintre copaci, la o singură stea sclipitoare. Lîngă el sătea doctorul, care se lupta cu ţînţarii sîcîitori. Deodată, Torquato simţi cum degetele doctorului se înfig cu putere în braţul său.

— Torquato! N-ai auzit nimic? şopti el, cu glas gîtuit de emoţie.

— Ce? întrebă sărmanul nenorocit, care nu se mai gîndea la nimic altceva decît la propria-i suferinţă.

— Iată, din nou! strigă doctorul, şi în clipa următoare descărcă a doua ţeavă a puştii lui, scoţînd după aceea un ţipăt prelung.

O clipă se făcu linişte — nu urmă nici un răspuns, nici măcar o lovitură de vîslă nu se auzi în apă.

Deodată răsună o voce dinspre canal:

— Hei, cine-i acolo?

— Ajutor! Ajutor! strigară amîndoi în acelaşi timp. Doi oameni rătăciţi în manglari!

Vîslele se cufundară din nou în apă — ambarcaţiunea nu putea fi la mai mult de o sută de paşi, atît de limpede se auzea zgomotul pînă la ei, iar cei doi se avîntară în grabă nebună peste rădăcini şi prin nămol către mal, ba chiar în apă, pînă cînd apa le ajunse la subsuori. Dar abia dacă o simţeau; acolo venea o barcă — în care vîsleau patru ecuadorieni, la cîrmă stînd un al cincilea — direct înspre ei, iar în mai puţin de două minute se opri lîngă ei.

— Sfîntă Fecioară! strigă cel ce şedea la cîrmă cînd ajunseră lîngă cei doi rătăciţi. Oameni buni, în cel hal sînteţi şi cum de-aţi venit aici în manglari fără canoe?

— Apă! gemură cei doi şi, nemaifiind în stare să se ajute singuri, fură ridicaţi de vîslaşi în barcă. Apă!

Oricum, nu li se puteau cere nici un fel de explicaţii; istoviţi de moarte, acoperiţi din creştet pînă-n tălpi de nămol, pe jumătate morţi de sete, trebuiau mai întîi să se întremeze; li se dădu apă şi cîte o înghiţitură de *aquardiente*[1], apoi fură culcaţi la prova bărcii pentru a-şi odihni încheieturile sleite.

Între timp, doctorul se gîndise că ar fi mai bine să nu le spună nimic despre aventura cu indienii cayapa. Avu-

[1] Rachiu. (n.t.)

seseră destule necazuri și nu doreau să mai fie luați peste picior și batjocoriți. De altfel, curînd găsi repede o explicație.

Avură noroc cu barca aceea, care, venind de la Concepción și de pe rîul Santiago, avea destinația Esmaraldas, așa că seara acostă la Río Fuerde. Se înțeleseră repede cu oamenii asupra plății — suferința lor luă sfîrșit.

A doua seară, cînd în sfîrșit coborîră din nou în Esmeraldas, avură noroc că nimeni nu-i recunoscu, în așa hal erau de desfigurați de pe urma nenumăratelor înțepături ale țînțarilor din manglari.

Dar cînd se despărțiră pe mal pentru a se îndrepta fiecare la locuința sa, unde, înainte de toate, avea să îmbrace haine curate, italianul, întinzîndu-i doctorului mîna, spuse:

— Slavă Domnului că sîntem aici, *amigo*, dar cu dumneata nu mai fac nici o călătorie de agrement! ...

BENJAMIN, SPAIMA LUPILOR

Era în anul 1841, cînd un tînăr baron german, un domn von Questen, care se săturase acasă de măcelărirea iepurilor, avînd în cap o mulțime de povestiri americane de vînătoare, luă hotărîrea să-și încerce norocul în inima sălbăticiei de acolo, împușcînd urși, lupi și pantere.

Împreună cu „vînătorul" său și prevăzut cu cele mai diferite arme și puști, precum și cu muniție suficientă pentru a putea rezista în cel mai rău caz unui asediu de patru săptămîni, se îmbarcă la Bremen pentru New Orleans și, fără a-și îngădui nici o clipă spre a arunca măcar o privire prin acea metropolă, plecă chiar a doua zi dimineața cu un vapor spre Little Rock, în Arkansas, unde voia să-și înceapă activitatea în mijlocul pădurii dese.

Nici spațiul și nici timpul nu ne îngăduie să relatăm aici toate acele mici întîmplări care, unui om venit din saloanele europene de-a dreptul în mijlocul sălbăticiei, părură, firește, tot atîtea aventuri. Domnului von Questen îi trebuiră chiar mai multe săptămîni pînă cînd să admită posibilitatea de a dormi, la un „hotel", în același pat cu un om complet necunoscut și să mai și vadă a doua zi cum acesta îi folosește, fără să se sinchisească, periuța de dinți. O dată cu capul nu și-ar fi imaginat că va fi nevoit să doarmă în același pat cu propriul său vînător, cu care acum mai trebuia să stea și la aceeași masă. Uimit din cale afară, mai observă că neștiutorii americani îl tratau pe servitorul galonat cu mare stimă și chiar cu considerație, căci îl luaseră drept un general străin, în timp ce pe el nici nu-l băgau în seamă sau îl priveau ca pe egalul

lor. Pe nimeni nu frapa faptul că generalul curăța dimineața cizme și peria haine; căci în vremea aceea, cine dorea să aibă cizmele curățate și hainele periate trebuia să facă singur acest lucru.

Totuși, situația deveni supărătoare cînd oamenii începură să bănuie că nu era general, ci numai un „servant", și deoarece acum îl asaltau neîntrerupt pe baron cu întrebări curioase, devenind chiar tot mai insistenți, pe măsură ce zilele treceau, se hotărî în cele din urmă să plece în adevărata pădure. Oricum, șederea în Little Rock nu voia s-o folosească decît pentru a lua informații precise despre zonele de vînătoare învecinate — acest lucru, după cum credea, reușise pe deplin să-l facă.

În imediată apropiere de Little Rock, sau numai la cîteva mile engleze depărtare, părea să existe din belșug cerbi și curcani sălbatici; dar domnul von Questen nu se mai mulțumea cu un asemenea vînat, datorită faptului că atenția sa era îndreptată spre „jivine de pradă", cărora era hotărît să le vină de hac aici, în Arkansas. Avea ceva de împărțit în special cu urșii și cu panterele și, deși acestea mișunau prin apropiere, fu sfătuit, dacă dorea să fie mai sigur că le va întîlni, să se îndrepte spre Red-river, care curge prin colțul de sud-vest al statului. În acele locuri putea fi sigur că se va întîlni cu animalele dorite.

Deoarece sfatul acesta îi fusese dat de diferiți oameni și, mai ales, de unii care păreau să nu aibă nici un interes în privința locului către care se îndrepta, cumpără pentru el și servitorul său doi cai de călărie, și încă trei de povară, spre a transporta „strictul necesar". Luă cu chirie și doi irlandezi ca să facă față lucrărilor ivite pe drum sau, la nevoie, pentru hăituială și porni spre Eldorado-ul său cinegetic.

După opt săptămîni se întoarse la Little Rock cu o bogată experiență, dar cu tolba goală. Împușcase cîțiva cerbi mici și un număr oarecare de curcani sălbatici, auzise noaptea vreo cîteva pantere și lupi urlînd și găsise deseori urme de urși în pădure, dar către nici una din aceste animale nu reușise să trimită vreun cartuș, ba nici nu apucase să le vadă. În plus, vînătorul său se îmbolnăvise de friguri în asemenea hal, încît în pădure sărmanul

om se dovedi cu desăvîrșire inutil, necesitînd el îngrijiri, în loc să fie de ajutor. Pe deasupra, von Questen mai pierdu și doi cai, căci irlandezii se arătară a fi pădurari foarte neîndemînatici, așa că, pînă la urmă, fu de-a dreptul bucuros să ajungă din nou, cu rămășițele micii sale expediții, la Little Rock.

Acolo, mai înainte de orice, se odihni ca lumea opt zile în șir, după care porni în mici expediții de vînătoare prin vecinătate, toate însă soldate cu același rezultat; în ceea ce privește trofeele de vînătoare, lucrurile stăteau prost. Însă tînărul auzi de alte teritorii unde se putea vîna, mult mai grozave: în mlaștinile de la Cashriver pînă la Whiteriver, și chiar și dincolo de rîul Cash la Bay de View și la L'Anguille, de aceea se hotărî să aștepte însănătoșirea vîntătorului său pentru a se îndrepta într-acolo.

Omul se însănătoși, bineînțeles, încet, dar se însănătoși totuși; trei zile mai tîrziu, von Questen se afla în drum spre Strong's Postoffice, o fermă singuratică în mijlocul mlaștinii și sălbăticiei, dar așezată într-un loc bun, acolo drumul întîlnind șoseaua ce ducea la Memphis, în Tennessee, și *county road*-ul spre Batesville, de pe Whiteriver. Ce-i drept, zona aceea nu era cea mai propice pentru vînătoare, dar era singura din întinsele împrejurimi unde se putea trăi „omenește", și von Questen se hotărî să reziste aici o lună. Dar din nou în zadar!

Își cumpără un cal bun de vînătoare și mai mulți cîini și cercetă pădurea de dimineață pînă seara, dar chiar dacă auzi în fiece noapte pantere și lupi, găsind peste tot urmele lor laolaltă cu cele ale urșilor greoi, în timpul zilei toate aceste jivine păreau că intră în pămînt și nu i se arătară nici măcar o singură dată în bătaia puștii. Și nici animale de pradă mai mici — pisici sălbatice și *catamount* (o specie de rîs) — nu reuși să răpună.

Von Questen ajunsese mai demult la concluzia că nu poate face nimic cu puștile sale cu alice în această pădure virgină americană, căci nu erau bune nici măcar pentru curcani. Pe pămînt, nu te puteai apropia niciodată îndeajuns de aceste păsări sperioase, iar dacă își luau zborul, se înălțau mult prea sus în văzduh pentru a putea fi ajunse de alice. De aceea își vînduse puștile cu alice, în

afară de una, încă la Little Rock, și adusese cu el doar cîteva arme cu țeavă dublă.

De altfel, se întîmplă deseori ca în pădurile cele mai bogate în vînat să vînezi luni, ba chiar ani de zile, fără a te întîlni cu un animal de pradă, iar cu hăituiala nu faci nimic acolo. La început, von Questen se gîndise să folosească irlandezii pentru așa ceva — căci americanii nu se oferă pentru o asemenea treabă — dar aceștia se dovediră a fi atît de nepricepuți pentru orice acțiune practică, încît, în cele din urmă el fu nevoit să renunțe, încercîndu-și norocul numai stînd la pîndă sau cu ajutorul cîinilor. Dar nici hăituiala urșilor nu era aici, în aceste păduri dese, o joacă de copii, iar von Questen nu izbuti niciodată să sosească la timp cînd cîinii reușeau să descopere și să țină pe loc vreun bătrîn pensionar.

Astfel, se apropie iarna, iar vînătorul nostru nenorocos nădăjduia să vină zăpada, dar nu ninse, ci căzură doar cîțiva fulgi care nu-i puteau fi de folos; disperat, voia chiar să renunțe la toată vînătoarea, cînd auzi în mod întîmplător despre o personalitate ciudată, al cărei nume fu de ajuns să-i dea speranțe.

Deoarece vînătorul său avusese un nou acces, mult mai puternic, de friguri, în aceste mlaștini, von Questen porni de cîteva ori de unul singur la vînătoare, și într-o seară se întoarse acasă tîrziu.

— Astăzi ar fi trebuit să fiți aici — îl întîmpină gazda sa. Azi a fost aici bătrînul Ben, spaima lupilor; cu el ați fi putut să stați de vorbă despre toate dihăniile sălbatice, cîte sînt pe lumea asta.

— Bătrînul Ben, spaima lupilor? Cine-i ăsta?

— A, de fapt îl cheamă Benjamin, dar cum livrează guvernului un număr foarte mare de scalpuri de lupi, primind pentru ele recompensa legală de trei dolari pe scalp, oamenii din regiune l-au poreclit Benjamin, spaima lupilor sau, pe scurt, Ben, spaima lupilor.

— Și unde s-a dus?

— A luat-o pe drumul său obișnuit prin mlaștină spre Batesville, dar acum îți croiești tare anevoie drum din pricina apei revărsate; poștașul călare de-abia a reușit să treacă peste Bay de View.

— Și Benjamin a trecut?

— Azi n-a ajuns prea departe — îl asigură omul — dar mîine seară cred că va înnopta la familia Stuart. Cu ei face mereu afaceri.

Von Questen își făcu pe loc planul: cu nici un preț nu trebuia să-l scape pe Benjamin, spaima lupilor. Din fericire, îl găsise, deși la spartul tîrgului, căci chiar în ziua aceea sosiseră scrisori care-l rechemau acasă. Dar poate că tot îi mai rămîneau paisprezece zile și, după cum îl asigurau unii și alții, tocmai acum putea vîna cel mai bine în mlaștinile pe jumătate inundate, dacă nu ți-era teamă de puțină apă, căci vînatul se retrăgea în această perioadă pe fîșiile de teren uscat, mai înalte, care se întindeau de la nord la sud, și aici îl dibuiai de minune.

În seara aceea se pregăti pentru o nouă expediție de vînătoare și luă cu el numai o singură armă, cu țeavă dublă — devenise deosebit de practic în Arkansas — iar a doua zi dimineața încălecă pe cel mai bun cal al său și porni în trap grăbit pe urmele faimosului Benjamin, spaima lupilor, care, așa cum aflase în ajun, trecea destul de des pe acolo cu cîte trei cai încărcați cu piei de cerb, grăsime de urs, blănuri de panteră și, în special, cu scalpuri de lup, pe care le ducea la Little Rock spre a-și încasa premiul. Omul părea să fie o adevărată comoară pentru un vînător, și von Questen își blestema soarta nemiloasă de a nu-l fi întîlnit mai devreme, ba nici de a fi auzit de el măcar în Little Rock. Acum însă avea grijă să nu-și mai piardă timpul în zadar.

Prin acele vaste mlaștini înfiorătoare, care se întind între Whiteriver și Mississippi, și anume pe o distanță de multe sute de mile de la nord la sud, s-a tăiat de-a curmezișul, de la est la vest, o așa-numită șosea, *county*, și în lunile de vară — iulie, august și septembrie — ba deseori pînă în octombrie și noiembrie, este cu desăvîrșire uscată. Cînd începe însă iarna, cu ploile specifice acelei regiuni, căci pe acolo ninge doar foarte rar și puțin, toate acele depresiuni se umplu încet-încet cu apă. Micile rîuri care le traversează ies din albie, și așa-zisa *swamp* sau mlaștină este inundată.

De altfel, prin *swamp* sau mlaștină nu trebuie să se înțeleagă ceea ce înțelegem în Germania sub această denumire. Nu este în nici un caz un pămînt moale, mocirlos,

ci de fapt nimic altceva decît o depresiune, un ținut situat foarte jos, deci foarte expus inundațiilor, și care se usucă la fel de repede cînd apele se retrag. Fîșii uscate, sau mai bine zis situate mai sus, le străbat pretutindeni și oferă, chiar și cînd nivelul apelor este foarte ridicat, adăpost vînatului destul de numeros; în afară de aceasta, *swamp*-ul este acoperit de pădurea virgină cea mai deasă și mai minunată ce se poate închipui pe lume. Cresc acolo mai ales stejari de toate soiurile, de la piticul *overcup* — sau stejarul de mlaștină — pînă la cei mai înalți stejari albi și roșii de sute de picioare înălțime, copaci de sasafras pînă la patru și cinci picioare diametru, *hickory* și, îndeosebi, arborele american de cauciuc, cu trunchiul său zvelt, minunat, dar cu lemnul imposibil de despicat, fibrele acestuia întreținîndu-se temeinic unele într-altele. În afară de sasafrasul pitic și de *spicewood*, tufărișul este alcătuit de cireșul sălbatic, de așa-numitul *dogwood*, care primăvara se împodobește cu flori albe minunate, transformînd pădurea într-o grădină.

Sub tufăriș însă, din pămîntul mănos mai răsare un adevărat ocean de plante cățărătoare, care îl pot duce la disperare pe vînător, făcînd ca pădurea să devină de nepătruns în unele locuri. Înainte de toate, aici se găsește așa-numitul *greenbriar* sau mărăcinele verde, împreună cu sora sa *sarsaparilla*, care crește în asemenea cantități, încît este nevoie ca, la hăituirea urșilor, picioarele cailor să fie protejate cu jambiere de piele pentru a nu li se sfîșia pielea. În sfîrșit, aici crește înspăimîntătorul *sawbriar* sau mărăcinele-ferăstrău, cu crengi groase, de multe ori cît un deget, presărate cu țepi lungi, tari și deși ca peria, care nu de puține ori trîntește călărețul din șa, aruncîndu-l în tufăriș, cu cămașa și pielea sfîșiate, precum și plante cățărătoare otrăvitoare, cu frunzișul asemănător cu al stejarului și cu suc lăptos care-i umflă mîinile și fața cînd din greșeală le rupe. Este deci ușor de închipuit că o hăituială într-o asemenea pădure oferă îndeajuns de multe obstacole pentru a o face aproape mai mult decît interesantă.

Toate aceste stavile sînt însă biruite de șoseaua mai sus amintită, care însă, nu oferă călătorului nostru altceva decît faptul că tufărișul și copacii fuseseră înlăturați din

drum; căci, deoarece nu fusese supraînălțată, a rămas la fel de amenințată de inundații ca și pădurea însăși.

Așadar, a doua zi dimineață, von Questen mergea la trap pe acest drum cît de repede îi stătea în putință calului său vioi, iar de la Strong's Postoffice avusese o porțiune destul de uscată, întrucît depresiunea începea, de fapt, abia acolo unde drumul se încrucișa cu L'Anguille și ținea de la Brushylake și Bay de View pînă la Cashriver, ba chiar dincolo de acesta, pînă la Whiteriver, unde terenul începu din nou să se înalțe.

Dar Benjamin, spaima lupilor, nu părea să se fi grăbit prea tare; căci, la o distanță de circa zece mile engleze de Strong's Postoffice, înnoptase și pornise abia în acea dimineață mai departe spre vest împreună cu cei doi cai ai săi. Deci nu putea avea un avans prea mare, urmînd, după cum spuneau oamenii, să înnopteze neapărat la Stuart, pe L'Anguille. De acolo, pînă la Cashriver, pe o distanță de peste douăzeci de mile engleze prin cea mai afurisită mlaștină, nu se mai găsea nici o casă, nici la marginea drumului, nici departe de drum, în pădure, deoarece în această regiune nu se stabilea nimeni. Von Questen nu mai trebuia să se grăbească, deoarece pe Ben, spaima lupilor, avea să-l ajungă din urmă fără doar și poate.

Luă micul dejun împreună cu fermierul și se interesă de vînătoarea prin partea locului. După spusele lui, mai hălăduiau destui cerbi; curcanii rămîneau mai degrabă pe povîrnișuri decît prin mlaștini; urșii galopau peste tot, urmele lor putînd fi găsite pretutindeni unde terenul era moale; nici panterele nu lipseau, alarmînd noaptea ciinii, iar lupii... vai, precum oile se plimbau prin pădure, haite întregi, și urlau, de-ar fi muiat și un pietroi — dacă acesta s-ar fi găsit prin împrejurimi — dar nu reușise nimeni să le vină de hac: de cum se făcea ziuă, se retrăgeau în ascunzișurile lor, scorburi de copac și desișuri de nepătruns, și zăceau acolo fără să le dea de urmă nici dracu.

De altfel, fermierul nu era vînător și venise abia în urmă cu șase luni din Tennessee, unde nu există vînat, pentru a se îndeletnici, aici în depresiune, în special cu creșterea vitelor, pe care le vindea dincolo de Mississippi. Deci nu știa nici el cum să se apropie de vînatul sperios. Stuart însă, îl asigură el pe german, că era un vînător

vechi şi cu experienţă, care trăia acolo în mlaştini de cel puţin doisprezece sau şaisprezece ani, şi dacă e un om în Arkansas care să-i spună orice doreşte despre vînătoare, nu poate fi altul decît acesta. La Stuart, deci! Ardea de nerăbdare să ajungă la casa descrisă, situată pe L'Anguille.

În pădurile americane te bucuri de cea mai desăvîrşită ospitalitate cînd ajungi la o cabană în locuri depărtate, şi proprietarul locuinţei îşi împarte voios puţinul pe care-l are cu un oaspete atît de rar şi de bine venit. Pe aceste *county-roads* însă, care sînt şi singurul drum de legătură între cîteva state vecine, este bineînţeles altceva, iar *backwoodsmen* se aşază destul de des prin aceste locuri numai pentru a cîştiga ceva din relaţiile pe care le stabilesc cu călătorii, căci cu vecinii nu este posibil decît un negoţ prin troc.

În acest scop aveau libere cîteva paturi, prevăzute cu o saltea subţire, umplută cu bumbac, şi cîteva pături de lînă, deasupra cărora însă trebuia întinsă o cuvertură pestriţă, iar călătorul mînca împreună cu ei ceea ce aveau gazdele: pîine cu mălai, slănină prăjită şi fasole, şi bea cafea sau lapte. Pentru toate acestea, adică pentru cină, micul dejun şi pat, plătea o jumătate de dolar, iar pentru calul său — căci călători pe jos nu existau decît în mod excepţional — la fel de mult. Dacă rămînea însă o săptămînă sau şi mai bine, se înţelegeau să plătească un preţ mai mic.

Stuart era unul dintre cei care făceau o afacere din găzduirea călătorilor, deoarece la hotarul marii mlaştini trebuiau să înnopteze aproape toţi cei care voiau s-o străbată pentru a putea ajunge în seara următoare la prima casă. De asemenea, toţi cei ce veneau din cealaltă parte, de la Cashriver, erau atît de obosiţi şi de uzi după ce traversau mlaştina, încît se bucurau să găsească o găzduire bună, plecînd doar în cazuri foarte rare mai departe spre a căuta altă casă, unde însă plăteau acelaşi preţ.

În afară de aceasta, Stuart era un vechi vînător de urşi, care din fragedă tinereţe colindase pădurile, avînd o haită de cîini nemaipomeniţi şi cai foarte buni. Se ocupa în special cu creşterea vitelor şi, ca toţi oamenii de pe acolo, cu plugăritul, în mică măsură, căci avea nevoie de porumb atît pentru el şi pentru caii săi cît şi pentru călătorii care soseau la casa lui. Îndeletnicirea lui de căpe-

tenie fusese și rămăsese însă vînătoarea, și anume vînătoarea de urși prin hăituire, pentru care avea o patimă.

Era cam pe la ceasurile patru după-amiază cînd von Questen ajunse în acel loc. Dar chiar mai înainte de a ajunge fu nevoit să dea piept cu mlaștina, deoarece, împreună cu calul său, parcurse aproape o milă engleză prin nămol și apă fără a putea părăsi nici măcar cu un pas șoseaua; căci, prin vălmășagul plantelor cățărătoare, acolo, în imediata apropiere a micului rîu, n-ar mai fi putut răzbi. Cum însă se afla de o bună bucată de vreme pe acele meleaguri, nu mai considera faptul ca ceva ieșit din comun și nici măcar nu-l mai speriau asemenea lucruri, drept care își continuă liniștit drumul fără să se abată, pînă cînd ajunse din nou pe un teren mai înalt și, nu mult după aceea, la cabana dublă, în a cărei aripă dreaptă — dacă se poate vorbi de așa ceva — își avea Stuart locuința. Aripa stîngă era destinată călătorilor, iar veranda supraetajată, ce separa cele două case, sau de fapt care le lega, slujea pe timpul verii ca încăpere comună unde puteai petrece cîteva clipe la răcoare.

Aici se întîlni cu Benjamin, spaima lupilor, care sosise cam cu o oră înainte. Calul fu repede deșeuat de micul negru al lui Stuart și dus în ocolul destinat animalelor, iar Stuart însuși își pofti prietenește oaspetele să intre în casă și să se facă comod. Vremea se cam înăsprise pentru a sta prea mult afară.

Și Benjamin, spaima lupilor? Hm, de fapt și-l închipuise altfel. Însă von Questen se obișnuise ca vînătorii adevărați din desișuri să arate altfel decît și-i imaginase el, căci n-au nimic vînătoresc, nici măcar pe departe, așa cum ne așteptăm noi.

La fel cum vînătorul american nu are o îmbrăcăminte anumită sau măcar un limbaj vînătoresc — poate cu excepția cîtorva expresii izolate — la fel de puțin știe de poezia vînătorii. Eu însumi îmi amintesc de ziua cînd l-am văzut pentru prima dată pe unul dintre cei mai vestiți vînători din Arkansas hoinărind prin pădure, în cămașă, cu o pălărie veche de pai pleoștită pe cap și ținîndu-și în cumpănire pe umăr arma lungă, de țeava căreia se bălăngănea atîrnată o bocceluță roșie de bumbac cu merinde.

Nici Benjamin Folkes, cum se numea el, nu arăta, de fapt, conform ideilor lui von Questen, prea vînătorește, căci omul purta un ciudat frac vechi, demodat, din *jeanes* albastru — stofă de lînă țesută în casă — o pereche de pantaloni vărgați de culoare deschisă; mult prea scurți, bocanci de pădure grosolani, fără ciorapi sau șosete, fără vestă și cu o cămașă albă, curată de bumbac, care la gît era strînsă de o eșarfă îngustă de mătase de un roșu aprins. Totodată, era mic, gras și îndesat, cu o față binevoitoare și totuși mucalită, plină de pistrui, cu părul blond deschis și cu sprîncene la fel, aproape invizibile. Vînătorul tocmai își făcea siesta după-masă.

Așezat pe un scaun, Benjamin se legăna pe picioarele dinapoi ale acestuia în timp ce-și odihnea propriile-i picioare scurte pe speteaza scundă a unui alt scaun pus în fața sa. Mîinile groase, și ele acoperite de pistrui, și le ținea încrucișate pe burtă; astfel ședea într-un ungher, pe jumătate treaz, pe jumătate adormit, în timp ce privitorul încerca o ușoară spaimă că în orice clipă scaunul s-ar putea răsturna împreună cu bărbatul mic și îndesat.

De altfel, Benjamin nici nu-l luă în seamă pe străin, îi aruncă doar o scurtă privire cînd neamțul intră în casă și rămase în aceeași poziție pînă aproape la asfințitul soarelui; atunci, părînd că-și încheie siesta, se ridică, își întinse membrele scurte, apoi ieși afară pentru a se uita după animale.

Pînă la cină, fiecare mai trebăluia pe ici pe colo, iar gospodinei trebuia să i se lase liber locul dinaintea vetrei pentru a putea manipula cratițile și a atița focul. După aceea fură chemați la masă, și mica societate — Stuart împreună cu nevastă-sa, Benjamin și von Questen — se adunară în jurul mesei curate. După cină însă se așezară la taclale, cînd, împingînd masa la o parte, își instalară toți scaunele în fața vetrei și-și aprinseră pipele scurte — nu făcea excepție nici doamna Stuart; bineînțeles, subiectul fu vînătoarea. Despre ce altceva, în afară, poate, de creșterea vitelor, ar fi putut vorbi în aceste păduri?!

Mai întîi, von Questen se interesă de pantere, cărora dorea nespus de mult să le vină de hac; dar Stuart clătină din cap:

— Sînt dihănii al naibii de șirete — zise el — și în

cei douăzeci și opt de ani pe care i-am petrecut în Kentucky, iar mai tîrziu în Missouri și Arkansas, nu cred să fi împușcat zece sau douăsprezece cu totul. Dacă nu descoperi întîmplător cu cîinii vreuna și n-o gonești în copac, că nici măcar nu le prea place să se cațăre, ci fug mai repede ca vîntul, n-ai făcut nimic. Nici cu focuri nu le poți răpune, căci pantera nu se uită niciodată la foc o juma' de minut, ci închide numaidecît ochii și o zbughește în tufăriș.

— Se spune că pe aici mișună panterele?

— Tocmai cîte trebuie pentru mînjii noștri — îl încredință Stuart — și în fiecare noapte se aude urletul înspăimîntător al acestor jivine; dar taman aici nu poți face nimic, căci la cel mult trei mile depărtare, în dreptul lacului Brushy, este un *hurrican*, iar cînd cîinii ajung să hăituiască într-adevăr o panteră, poți fi sigur și de faptul că într-o clipă o înghite *hurrican*-ul, după care vînătoarea s-a isprăvit.

— Sînt niște ticăloși — zise și Benjamin — și știu în orice caz că statul plătește pentru o blană de panteră cinci dolari. De-abia dacă am împușcat zece în ultimii cinci ani.

— Va să zică totuși destul de multe? spuse von Questen. Și toate au fost împușcate la vînătoare?

— De bună seamă, toate trebuiesc hăituite cu cîinii și e mare lucru să pui mîna pe o singură blană bună, nesfîșiată.

— De-aș avea măcar un cap de panteră! suspina von Questen.

— Sînt destul de viclene — rîse Stuart — și lupii de asemenea; lupi însă tot mai prinzi din cînd în cînd cîte unul pe vreme ploioasă, ziua, și-l poți răpune mai degrabă cu glonțul. Am împușcat în felul ăsta pe puțin optsprezece sau douăzeci; dar trebuie să fii foarte iute de mînă.

— Și asta tot din întîmplare — vorbi von Questen, cu jumătate de glas — și poate dura mult pînă să reușești. Nu există nici un fel de mijloc de a momi o panteră? Dumneata, Mr. Benjamin, cu experiența dumitale, ar trebui să știi cu siguranță.

— Vara, cînd au pui . . . — rîse scurt Stuart în timp ce Ben clătina din cap — mai cad cîteodată în capcană, mai

ales cînd le faci să creadă că sar asupra unei căprioare, pe care vor s-o răpună. Dar și asta reușește arareori, iar eu am izbutit o singură dată. Lupii ar mai putea fi păcăliți în vreun fel...

— Cum? strigă von Questen, încordat.

— Am vrut să încerc odată — continuă Stuart — dar nu prea mi-a mers și, drept să spun, cînd sînt în pădure, cel mai mult îmi place să vînez singur, și planul mi s-a părut cam îndrăzneț, că dacă-mi ridicam o haită întreagă în cap, nu știu pe unde mai scoteam cămașa.

— Despre *asa foetida* e vorba? întrebă Benjamin.

— Și despre asta — spuse Stuart — dar cealaltă metodă parcă-i mult mai sigură.

— Cunoașteți vreun mijloc ca să ademenești o haită întreagă? strigă von Questen, prins trup și suflet în discuție.

— Vînătorii susțin că e infailibil — îl asigură Stuart — iar Prince s-a jurat că a împușcat odată șapte bucăți într-o jumătate de oră, fiind apoi nevoit să-și descalțe mocasinii și să fugă din fața dihăniilor pentru a-și salva viața, căci nu mai avea gloanțe în buzunare.

— Și cunoașteți metoda?

— E destul de simplă — zise bătrînul vînător. Scoți din măruntaiele unui cîine ceea ce noi numim *pride*.

— *Pride?* Ce-i asta?

— Se găsește în măruntaiele animalelor, iar cîinele, bineînțeles, trebuie împușcat pentru a o obține. După aceea se usucă la sobă și se păstrează pînă în momentul folosirii, cînd se înmoaie, se freacă între două pietre cu grăsime, se adaugă și puțină *asa foetida*, apoi cauți un loc sigur în pădure, unde lupii nu te pot ajunge. După ce ai amenajat acel loc, undeva unde, bineînțeles, există lupi, te duci pînă la cel mai apropiat desiș unde se ascund ei, așa încît să ajungi în cel mai bun loc chiar cînd se înserează sau cu puțin înainte. Aici îți ungi mocasinii cu acest amestec și cauți să ajungi cît mai repede cu putință la ascunziș, căci primul lup care adulmecă urma, se ține după ea în goană nebună și, devenind ca turbat, se năpustește în bătaia puștii de parc-ar fi orb.

— Se mai zice că aleargă ca nebuni dacă arunci *asa foetida* noaptea peste cărbuni — spuse Benjamin. Bătrî-

nul Hooker mi-a povestit că dihăniile l-au alungat în copac într-o noapte cînd încerca să le vîneze la Cashriver, asediindu-l pînă la răsăritul soarelui, ba mai mult, sfîşiindu-i de furie geanta cu gloanţe şi muşcînd chiar paturile puştilor. Înnebunesc cînd adulmecă mirosul ăsta.

Von Questen asculta cu multă luare-aminte cele povestite.

— La ce depărtare se află prima spiţerie? strigă el într-un tîrziu. Sau pînă la prima localitate unde pot găsi *asa foetida?* Măcar să fac o încercare.

— Da, Batesville ar fi cea mai apropiată — fu de părere Mr. Stuart. Poştaşul, care trece poimîine pe aici, ne-ar putea aduce de acolo. Dar asta n-are importanţă: am eu în casă.

— Dumneata? Adevărat? izbucni Questen, sărind de pe scaun. Nu vreţi să mi-o vindeţi mie?

— De ce nu! răspunse rîzînd fermierul. Eu doar pot să-mi procur în fiecare săptămînă alta, dac-aş vrea într-adevăr să fac o încercare. Dar mai am şi celălalt amestec.

— Care? *Pride,* cum i-aţi spus? O, aşa ceva ar fi minunat!

— Tocmai se întîmplă să am — spuse Stuart. Luna trecută a fost la mine Prince, de care v-am povestit mai înainte, şi am vorbit şi noi despre această încercare, fiindcă tocmai atunci pe bătrîna mea Diana a lovit-o aşa de rău un urs, c-a trebuit s-o împuşc. Prince, care se pricepe, a tăiat-o şi a scos acest *pride.* De atunci *pride*-ul stă la afumat, fiind taman destul de proaspăt şi bun de folosit.

— Şi vreţi să mi-l daţi mie?

— Cu cea mai mare plăcere — rîse bătrînul. De-abia aflu dacă-i adevărată povestea sau nu, şi nu mai trebuie să mă ostenesc eu. Cînd vreţi să încercaţi?

— Chiar mîine seară, căci n-aş vrea să pierd nici o clipă.

— Hm... — făcu Stuart — mîine şi poimîine nu pot pleca de acasă. Îl aşteptăm pe *circuitrider,* pe predicatorul nostru itinerant, să ne ţină o predică. În orice caz, el rămîne o zi-două la noi, şi bătrînei mele nu-i prea place să lipsesc atunci o noapte de acasă.

— Nu, așa ceva nu se face, John — interveni bătrîna doamnă — știi și tu foarte bine că...

— Nici nu mă gîndesc, bătrînico — o întrerupse cu bunăvoință bărbatul — dar lui Benjamin poate că-i face plăcere să ia parte. Nici nu trebuie să mergeți departe, căci cuibul cel mai important se află la Brushy lake. Acolo mișună dihăniile astea, și dacă pînă poimîine la prînz nu v-ați întors, ies și eu călare pentru cîteva ceasuri, să văd ce-a mai rămas nedevorat.

— Hm, nu știu... — zise Benjamin.

— Nu-i bine să-ncerce de unul singur — se amestecă femeia — primejdia-i mare. Trebuie să fie cel puțin doi.

— Întotdeauna e bine să fie doi — replică rîzînd Stuart — căci dacă-l ia dracu pe unul, celălalt știe cel puțin unde i-a plecat tovarășul...

— Vai, John...

— Fie — se învoi Benjamin — n-am nimic de pierdut și mi-ar face plăcere să asist odată la așa ceva! Trebuie însă să luăm cu noi un topor ca să ne construim un fel de schelă.

— Bineînțeles — spuse Stuart — vi-l dau și pe Scipio, pe micul meu negru, care vă poate ajuta la muncile mai grele. Spre seară însă mi-l trimiteți înapoi, căci n-aș vrea să-l văd mîncat. Băiatul valorează cel puțin cei șase sute de dolari cît am dat pe el.

— Și credeți, într-adevăr, că povestea e chiar așa de periculoasă, cu toate pregătirile necesare? întrebă Questen.

— Cum stați cu mersul pe jos?

— Minunat!

— Ei, atunci s-ar putea să izbutiți. Din clipa cînd aveți momeala pe tălpi, nu mai pierdeți nici o clipă și faceți un ocol pe la tufărișul din stînga drumului.

— Dar cum am să-l găsesc?

— Hm, atunci tot am să vin și eu mîine călare pînă acolo. Nu sînt decît cel mult șase mile; pînă la unsprezece am timp să mă-ntorc și vă pot căuta un loc potrivit, unde să stați cocoțat la înălțime peste noapte. În cazul ăsta nici nu mai trebuie să mergem pînă la Brushy lake, unde, oricum, este multă apă, ci rămînem pe partea asta

a stufăriṣului, unde, de altfel, mai am niṣte vite, după care trebuie să mă uit.

Înţelegerea era încheiată, iar von Questen, arzînd de nerăbdare, nu se gîndea decît la vînătoarea de a doua zi. Pentru el, seara se scurse nespus de repede, cu nenumărate povestiri vînătoreṣti, domeniu în care Benjamin părea inepuizabil. Von Questen se mira de modestia lui Ben, care nu vorbea niciodată despre vînători şi aventuri proprii, ci numai despre cele ale unor „vecini şi prieteni" ai săi. Stuart, în schimb, era cu totul altfel. Vorbea numai de hăituielile lui şi de primejdiile prin care trecuse el şi, într-adevăr, trecuse prin multe. Nu mai puţin decît de şapte ori fusese lovit şi rănit de urşi.

Sosi şi dimineaţa şi, o dată cu ea, începu forfota în sînul micii societăţi, căci Scipio trebui să se scoale înainte de a se crăpa de ziuă pentru a da nutreţ la cai, iar doamna Stuart pregăti micul dejun şi coapse mai multe pîini cu mălai pentru ca vînătorii de lupi să ia cîteva cu ei spre a nu flămînzi.

Pe la ora opt totul era pregătit, iar von Questen şedea echipat din cap pînă-n picioare pe cal şi îşi aştepta însoţitorii, cînd Benjamin, aflat lîngă cal, strigă spre Stuart, care tocmai ieşea din casă:

— Ai cumva vreo puşcă, Stuart, pe care să mi-o poţi împrumuta pentru seara asta? Nu se ştie niciodată ce se poate întîmpla.

— Cum, nu aveţi armă? întrebă von Questen, mirat la culme că un vînător bătrîn ca el umblă fără armă, într-o astfel de pădure.

— Ei, în blestemata asta de mlaştină şi cu doi cai după tine, ai destul de lucru cu cele două mîini libere — spuse Benjamin, liniştit. Nu mi-ar mai lipsi decît fierul ăsta vechi să-l car după mine de plăcere! N-ai nici una, Stuart?

— Ia puşca mea la noapte — spuse bătrînul vînător. De tras, trage bine dacă ochieşti ca lumea.

Cu aceasta, fu înlăturat şi ultimul obstacol ce mai stătea în calea micii expediţii. Scipio se căţără, cu cîteva topoare legate, pe calul său, o iapă roaibă, bătrînă, uriaşă, şi o jumătate de oră mai tîrziu, cei patru călăreţi mer-

geau la trap pe drumul lat către prima lor țintă: Brushy lake.

Brushy lake nu era de fapt un lac, cum s-ar putea crede după nume, ci numai un *slew* puțin adînc, sau un rîu mlăștinos, care se întindea, ca și celelalte rîuri, de la nord la sud, spre fluviul Arkansas. Dar mai ales în vecinătatea lui prezenta multe depresiuni, și pe ici pe colo, unde pămîntul se înalța doar cu puțin, erau chiar păpurișuri, așa-numitele *cane breaks*, care deveniseră locurile de popas cele mai căutate de lupi. Aici nu-i urmăreau bucuros nici măcar cîinii — în cazul că aceștia s-ar fi încumetat să atace lupi — căci stufuł rupt și uscat zăcea vraiște pretutindeni, iar mărăcinii-ferăstrău năpădiseră tot locul, alcătuind un haos de nebiruit.

Cam cu cel mult o jumătate de milă engleză înainte de Brushy lake, Stuart smuci, în sfîrșit, de hățuri. Aici începea să apară pe drum apa, care în *slew*-ul propriu zis le ajungea cailor pînă la burtă, iar bătrînul vînător cercetă cu atenție locul.

— Ce zici, Benjamin? Nu crezi că ăsta-i cel mai bun loc? întrebă el. Eu zic că-i îndeajuns de deschis ca să lase să pătrundă razele lunii, căci cei doi copaci bătrîni, sasafrasul și stejarul, au fost doborîți de ultima furtună, care, după cum vezi, a pus la pămînt și tufărișurile din jur, rupîndu-le.

— Iar acest stejar-*overcup* slujește de minune ca să te instalezi în el — strigă Benjamin. Trăsnetul i-a retezat vîrful, iar la celălalt s-ar putea trebălui puțin cu toporul ca să libereze calea spre drum. În două ceasuri putem isprăvi cu povestea asta.

— Prea bine, atunci hai să ne-apucăm imediat de treabă — spuse Stuart, sărind din șa și legînd căpăstrul calului de cea mai apropiată cracă. Chiar aici, în dreapta, în tufiș, terenul e nițel mai ridicat și putem aprinde un foc, iar în timp ce Scipio și Benjamin adună cele necesare, îi arăt străinului marginea păpurișului, unde poate să-și înceapă în astă-seară vînătoarea.

Stuart și Benjamin erau oameni practici și nu aveau nevoie să-și spună prea multe cuvinte pentru a se înțelege. Știau foarte bine ce au de făcut, și în vreme ce Ben cel gras și îndesat se apucă, împreună cu Scipio, să

facă pregătirile necesare, Stuart intră călare, alături de von Questen, prin partea dinspre miazăzi a pădurii, și-l rugă pe neamț să fie foarte atent, ca nu cumva să se rătăcească la noapte, cu momeala aceea pe tălpi, căci în acest caz gluma s-ar îngroșa rău de tot.

Drumul însă, fiind marcat cu tot felul de semne foarte vizibile, era cu neputință să greșești. Stuart se întoarse mai întîi o bucată înapoi, acolo unde trecuseră peste ultimul pîrîu. Urmînd cursul apei spre sud, intrară în pădure și merseră în această direcție circa o milă engleză pînă cînd ajunseră la păpurișul care, jur împrejur, era străjuit de un înspăimîntător mărăciniș verde și des.

De aici trebuia să înceapă von Questen, la noapte, să-și ungă tălpile, ținînd apoi marginea păpurișului înspre vest, drumul pe care de fapt se întorceau acum, pînă cînd ajunseră la apele revărsate ale lui Brushy lake, pe care trebuia să-l urmeze din nou către nord, pînă ieșea la drum și deci la ascunzătoarea instalată acolo.

Tot drumul dură cam o oră și jumătate, iar de-a lungul stufărișului atinseră sălașul principal al lupilor, de unde, fără îndoială, jivinele ieșeau seară de seară, căci Stuart susținea că-i auzise de fiecare dată cînd trecuse pe acolo la ceasul înserării. De asemenea, el îi arătă germanului urmele lor lungi, întipărite limpede pretutindeni pe pămîntul moale, iar acestuia îi bătea așa de tare inima în piept, încît aproape că și-o auzea, cînd se gîndea la seara ce avea să vină. Aștepta cu nerăbdare amurgul.

Mergînd în sus de-a lungul lui Brushy lake, pe la ora unsprezece ajunseră din nou la drum și auziră în apropiere loviturile harnice de topor ale celor doi lucrători, care între timp cu siguranță că nu stătuseră cu mîinile în sîn. Scipio construise un fel de scară din doi copaci tineri pe care îi doborîse și îi curățase, legînd cu viță sălbatică ramurile de trunchiuri. În schimb, Benjamin, care părea să fie îndeosebi preocupat de a găsi o ascunzătoare absolut sigură, unde lupii care, eventual, s-ar fi apropiat să nu le poată face nici un rău, se cățărase pe stejarul-*overcup* și amenajase, retezînd cu dibăcie crengile ce-i stăteau în cale cît și prin legarea cîtorva platforme comode, un punct de observație cum altul mai minunat nu ți-ai fi putut dori.

Stuart găsi că întreaga instalație este admirabilă și se cățără și el sus pentru a vedea cum se poate sta cel mai bine, dar trăgînd în același timp. Era grozav, și cu luna plină ce urma să răsară la noapte, precum și cu cerul fără nori, nu-ți puteai dori ceva mai strașnic. Ce mai rămînea de făcut, puteau să rezolve și cei doi vînători, iar după ce Scipio aprinse un foc zdravăn pe locul destinat acestui scop, stăpînul său îi porunci să încalece din nou și să ia cu el atît calul germanului cît și pe cel al lui Ben și să plece la L'Anguille. Dacă la noapte veneau lupii, caii nu aveau ce căuta acolo, și bătrînul vînător le făgădui să trimită înapoi animalele în dimineața următoare, sau le va aduce el însuși pentru a putea trece în revistă locul bătăliei.

Ben, spaima lupilor, și von Questen rămaseră singuri; mai înainte de toate se apucară să-și pregătească merindele aduse pentru prînz, puseră pe foc o oală de cafea, pe care o găsiră printre provizii, prăjiră ceva carne de cerb, pe care îl împușcase Stuart în ajun, stropind toate acestea cu o înghițitură bună de whisky din gamela de campanie a lui Questen. Astfel se făcu aproximativ ora douăsprezece, și amîndoi se apucară vîrtos de treabă.

Ben se cățără iar în copac pentru a mai reteza și restul de crengi, în timp ce tînărul german, jos, îndepărta lemnul căzut, o sarcină de loc ușoară, căci crengile îndărătnice atîrnau pretutindeni — ba mai mult: unele erau legate de liane, așa că era nevoit mai întîi să le separe cu securea și cu cuțitul și-apoi să tragă din răsputeri de ele. Dar isprăvi destul de repede, și Ben se apucă să pregătească amestecul, pentru care von Questen avea la el cele necesare într-o pungă de piele. Operația dură mai puțin decît își închipuiseră ei, iar germanul își turnă pomada lichidă, foarte puternic mirositoare, într-o cutiuță tot de pomadă, căreia în acest scop îi golise conținutul. Pe aceasta o putea lua ușor în geanta cu gloanțe.

La ora două erau gata; germanului însă nu-i era îngăduit să-și înceapă turul, întrucît lupii nu ieșeau așa de devreme din bîrlogul lor, iar pînă să se întunece de-a binelea, amestecul și-ar fi putut pierde mirosul. În orice caz era mai bine să-l încerce cît mai proaspăt cu putință, și de aceea se hotărî să mai aștepte încă un ceas sau un

ceas și jumătate pentru a-și începe experiența destul de primejdioasă. Adevărul este însă că nu se temea de loc, ci mai degrabă se bucura de marșul prin pădure, unde știa că la fiece pas putea să ademenească lupii pe urmele sale.

Ben, spaima lupilor, cercetase între timp arma lăsată de Stuart și numărase gloanțele din geantă. Muniție era din belșug, și întrucît n-aveau ce face pînă seara, îi propuse germanului să se ducă pentru o oră la pîndă: poate întîlneau vreun cerb prin apropiere, avînd apoi o momeală și mai bună de pus la foc. Von Questen se simțea însă prea obosit; căratul și spartul lemnelor, două munci cu care nu era obișnuit, îl istoviseră cu desăvîrșire și, avînd înaintea sa marșul de noapte, preferă să se odihnească la foc spre a-și reface forțele. Ben, spaima lupilor, putea să se ducă și singur pentru o oră la pîndă; împreună, tot n-ar fi avut voie să meargă.

Bărbatul cel scund se învoi, își puse pușca lungă și grea pe umăr și intră prin partea dreaptă a șoselei în pădure pentru a lăsa intactă porțiunea de pădure unde urma să aibă loc în noaptea aceea ciudata vînătoare.

Între timp, dorind să se pregătească pentru marșul apropiat, von Questen mai înghiți o bucată bună din friptura rece de vînat, dădu pe gît o porție straşnică dintr-o sticluță personală conținînd coniac veritabil, își aprinse o țigară de foi din provizia adusă, apoi se întinse în voie, cu capul rezemat de șa, pe o pătură de lînă așternută lîngă foc, urmînd să-și facă siesta încă vreo oră, după care să-și înceapă marșul.

Era una din acele minunate zile de iarnă, cunoscute în nordul Statelor Unite sub denumirea de „vara indienilor" și care țin deseori pînă în decembrie, întinzîndu-și cerul limpede și albastru pînă jos în Arkansas, deasupra pădurilor învești mîntate în splendidele nuanțe pestrițe ale toamnei. Aerul era totuși rece, așa că un foc sub cerul liber era binevenit. Aici însă, mai ales la adăpost de vînt, era foarte bine, și von Questen se întindea de plăcere, privind coroanele uriașilor copaci din pădure, în care se jucau și tremurau razele soarelui, aruncîndu-și licăririle minunate peste frunzișul multicolor și pînă sus peste vița sălbatică.

Între timp căuta să-şi imagineze vînătoarea din noaptea aceea şi ce va face el dacă lupii îi vor lua urma mai înainte de a ajunge la punctul de observaţie protector. Dar era aproape de necrezut că l-ar ataca, căci, deşi auzise acasă poveşti îngrozitoare despre ferocitatea animalelor de pradă din pădurile americane, nici unul din acele basme nu se adeverise pînă atunci.

Uneori, noaptea, panterele se apropiau de focurile vînătorilor, dînd tîrcoale locului, dar germanul nu cunoaştea nici un caz şi nu i se povestise de către nici un vînător demn de crezare că dihăniile ar fi îndrăznit să atace un om, fie el chiar adormit. Numai cînd sînt grav rănite sau nu mai au scăpare, sînt periculoase. Şi urşii? Cît se străduise el să întîlnească un urs! Şi oare nu fugeau nebuneşte chiar şi în faţa cîtorva cîini pentru a ieşi din zona periculoasă? Lupii sînt laşi, şi singurul prilej de a dovedi oarecare curaj este să se afle în haită. Dar nici aşa nu-i păreau prea de temut, căci lupul pe care-l văzuse — la Redriver scosese odată unul din desiş, dar nu reuşise să tragă destul de repede — fusese mic şi prizărit. De aceea nu puteai face o chestiune de onoare din împuşcarea unui singur lup; alta era însă situaţia dacă-i determinai să te atace în haită, iar vremea trecea acum foarte greu cînd se gîndea că asta voia el să încerce în această seară.

Între timp soarele cobora din ce în ce mai mult. Dar unde oare întîrzie atîta Ben? Trebuia să se gîndească să-şi înceapă marşul, căci altfel nu s-ar mai fi putut întoarce înainte de a se întuneca — avea de mers o oră şi jumătate încheiată, şi încă noaptea, într-un desiş ca ăsta şi poate cu o asemenea companie pe urmele lui? Dar la ce bun să aştepte întoarcerea tovarăşului său? Putea să plece, iar Ben ar fi pregătit aici în tabără toate cele necesare.

Şi se hotărî! Se ridică de jos, îşi puse în bandulieră geanta cu gloanţe şi puşca, cutiuţa cu amestecul o avea la el şi, strigînd mai întîi înspre pădure pentru a vedea dacă Ben nu-i răspunde de undeva, porni la drum constatînd că pădurea rămîne cufundată în tăcere.

Vai, ce tîrziu era! Probabil că aţipise un pic, căci soa-

rele nu mai avea decît vreo oră pînă să apună. Deci nu mai putea pierde nici o clipă; o luă repede pe șosea pînă la micul pîrîu, apoi urmă cursul acestuia pînă ajunse la stufăriș. Acolo se așeză pe trunchiul unui copac bătrîn prăbușit, scoase pomada, își unse tălpile și deodată sări în sus ca ars, apucînd arma, căci în stufăriș mișcase brusc ceva. Încordat la culme, trase cu urechea vreo cinci minute, dar zgomotul nu se mai repetă. Poate se rupsese pe undeva vreo creangă uscată? Dar nici să aștepte nu mai putea, căci soarele cobora din ce în ce, părînd să atingă vîrfurile copacilor; totuși, cuprins de o senzație ciudată, căreia nu-i venea să-i spună frică, porni de-a lungul marginii mărăcinișului.

Dar cît de schimbată i se păru aici pădurea, care de dimineață era cu totul altfel! În față îi apăreau desișuri, pe care nu le cunoaștea și nici nu le putea străbate, fiind nevoit să le ocolească. Din această cauză nu era în stare să-și mențină direcția spre vest. Ba cotea la dreapta, ba la stînga, ba avea chiar soarele în spate; deci așa nu poate merge! N-ar mai ajunge niciodată la Brushy lake. Pentru Dumnezeu, acum n-avea voie să se rătăcească!

Înainta, înainta mereu — și tot mai des se făcea hățișul, tot mai sălbatică pădurea, iar acum... soarele se așeză în patul lui de frunziș, încă nu ajunsese pe fișia de apă care i-ar fi servit drumețului de reper pentru a regăsi drumul. Nu mai putea să continue astfel; dacă mergea spre nord, trebuia să găsească drumul și, în felul acesta, să mențină direcția cu busola; dar dacă se întuneca, atunci nici busola nu-i mai servea la nimic, iar stelele n-avea cum să le vadă prin frunzișul des. Mai tîrziu însă avea să răsară luna și, dîndu-și seama de acest lucru, se îndreptă cu hotărîre spre nord.

Soarele apunea și ce repede! Niciodată în viața lui nu văzuse soarele dispărînd așa de repede, nici nu crezuse că poate fi cu putință așa ceva, căci pădurea, pur și simplu, îl înghiți, iar noaptea urmă imediat asfințitului, așa cum se întîmplă în general pe întregul continent american. Iar desișul devenea din ce în ce mai sălbatic, pădurea tot mai deasă, iar acum, țeapăn de spaimă și de groază, von Questen se opri locului: în fața sa văzu un

stufăriș care, asta o știa cu siguranță, nu avea ce căuta acolo dacă acela era drumul cel bun.

Așadar, se rătăcise — era întuneric benză, și cînd se opri nehotărît, fără să știe încotro s-o apuce, și tocmai se pregătea să strige după ajutor în speranța că Ben s-ar afla prin apropiere, sau măcar l-ar putea auzi, îi îngheță sîngele în vine, căci în dreapta, în desișul de lîngă el, auzi foșnind și trosnind ceva, și deslușì destul de limpede saltul lung făcut de un lup care probabil îl urmărea.

Veneau? Oare momeala își făcuse efectul așa de repede? Simțea că inima aproape încetează să-i mai bată și, fără să vrea, înhață cuțitul pentru a vedea dacă nu se înțepenise în teacă și înalță arma, cu gînd de a trimite un glonț în întîmpinarea primei jivine ce s-ar fi arătat. Nu se temea că s-ar putea să nu nimerească.

O clipă se făcu liniște, dar ceva mai departe, în desiș, se auziră deodată zgomote mai puternice, pocnea și trosnea, ecoul împrăștiindu-se prin pădure.

În clipa aceea răsună urletul slab și tînguios al unui lup bătrîn: de două ori, de trei ori, cu pauze. Primi răspuns de colo și de dincolo, de unde auzise zgomot ultima oară — acum aproape de tot, unde trosniseră primele crengi. O clipă se făcu din nou liniște, dar zgomotele se apropiau, pocnea și pîrîia pretutindeni, iar haita venea pe urmele lui.

Von Questen stătea nehotărît. Dacă se cățăra în cel mai apropiat copac, se mai putea salva, dar prin desișul de spini nu era în stare să se miște destul de repede. Își aruncă pușca pe umăr și o rupse la fugă cît îl țineau picioarele — încotro, nu știa; voia să ajungă la un copac salvator, care să-l scoată din raza de acțiune a haitei setoase de sînge. Copacii din fața sa erau însă uriași și cu trunchiul neted, cu neputință să se cațăre pe vreunul dintre ei, iar jivinile furioase veneau tot mai aproape, și mai aproape.

Auzea galopul lor lung, salturile peste mărăcinii din drum, mîrîitul lor îndîrjit. Ar fi vrut să-și arunce bocancii și să alerge desculț, dar era prea tîrziu; nu mai avea timp pentru așa ceva, chiar dac-ar fi putut nădăjdui să străbată desculț acest ocean de spini și cioturi de lemn salvator, în afară de acei *dogwoods* scunzi și firavi, care

nu se înălțau mai mult de zece picioare de la pămînt. Dar n-avea altă scăpare, dihăniile se apropiau din ce în ce. Cînd, speriat, aruncă o privire înapoi, văzu, cu tot întunericul nopții, cum se clătinau și se despicau tufișurile prin care treceau jivinele. Numai cîteva secunde și aveau să-l ajungă!

Spre norocul lui, acolo creștea un *dogwood* a cărui creangă, cea mai de jos, ar fi putut s-o apuce din fugă; disperarea îi dădu puteri; din cîteva salturi ajunse la trunchiul copacului, își aruncă pușca pe spate și-și făcu vînt spre cracă. Era și timpul, căci foarte aproape, în spatele lui, își auzi urmăritorii. Încordîndu-și puterile, se grăbi să se suie; dar, Dumnezeule, spinii în care i se încurcaseră picioarele îl țineau pe loc. Degetele-i atingeau craca, dar el nu putea s-o apuce. Căzu înapoi jos și, în aceeași clipă, auzi haita zburînd și urlînd furioasă, peste cele mai apropiate tufișuri de spini.

Era cu neputință să mai fugă, dar von Questen voia să-și vîndă cît mai scump pielea. Îi mai rămînea timp suficient pentru a-și smulge pușca de pe umăr și să armeze ambele țevi. Primul lup se afla la o depărtare de nici doi pași, iar țeava aducătoare de moarte era îndreptată spre el; iată — poc — cocoșul căzu peste o capsă, poc — peste cealaltă — pe nici una din țevi nu porni glonțul. Lupul îi sări în piept — mîna tremurîndă căută cuțitul; Doamne-Dumnezeule, nu mai era în teacă, îl pierduse pe cînd alerga. Cu o lovitură de pumn, zvîrli primul lup în lături, cu altă lovitură pe al doilea, care-l urmase îndeaproape pe primul. Vru să apuce din nou pușca pentru a se apăra cel puțin cu patul, dar în clipa aceea întreaga haită se năpusti asupra lui și von Questen, scoțînd un țipăt de groază, se simți trîntit la pămînt.

— Hei! răsună o voce calmă și mirată, foarte aproape de el, și von Questen, sărind în picioare, își apăsă mîna pe frunte, căci dinaintea lui stătea Ben, spaima lupilor, cu pușca lungă în mînă, care, uimit din cale afară, spuse clătinînd din cap: De ce țipați așa? Ce s-a întîmplat?

Mr. Benjamin! strigă von Questen, încercînd să se stăpînească și privind jur împrejur. Soarele se mai afla încă sus pe cer, iar el însuși mai stătea culcat pe pătura

sa, lîngă focul ce se stinsese, în vreme ce americanul cel scund îl privea, cu gura lățită într-un zîmbet nedumerit. Mr. Benjamin... eu... credeam... pesemne am visat că...

— Că v-au atacat lupii, nu? rîse sincer bărbatul cel scund de statură. De bună seamă că asta este. Dar e timpul să porniți la drum, căci de-abia dacă mai avem soare un ceas și jumătate, și cam de-atîta aveți nevoie pentru dus și întors.

Tînărul german sări în sus. Niciodată în viața lui nu-l chinuise un vis atît de zbuciumat, dar, într-adevăr, asta se întîmplase, și nu altceva; pentru a-și ascunde stînjeneala, își făcu de lucru cu geanta cu gloanțe, care atîrna la spatele său în copac.

Benjamin era însă un om mult prea practic pentru a-și bate capul cu un vis. Mai înainte de toate se apucă să sufle în jar pînă cînd focul se aprinse, mai puse cîteva bucăți de lemn deasupra, apoi își tăie pentru cină o bucată de vînat.

— Ați întîlnit ceva pe drum? întrebă germanul.

— Hm, da — răspunse Ben, spaima lupilor, aplecîndu-se din nou deasupra focului și suflîndu-și cenușa în ochi — doi cerbi, al naibii să fiu, și chiar foarte aproape.

— Și n-ați împușcat nici unul?

— Dracu știe ce-i cu pușca asta veche — zise vînătorul, ștergîndu-se la ochi — pe unul nu l-am nimerit, iar pe celălalat l-am atins, dar a fugit, cred că se mai întoarce.

Von Questen se miră că unui vînător așa de bătrîn îi putuseră scăpa doi cerbi deodată, dar nu mai avea timp să continue discuția, căci, amintindu-și visul său, nu încercă o senzație prea plăcută la gîndul că întunericul l-ar putea surprinde în pădure. De altfel, nemaiavînd de făcut alte pregătiri, își luă puşca pe umăr și spuse întorcîndu-se încă o dată spre Ben:

— Auziți, Mr. Benjamin, poate-și vîră dracul coada și mă rătăcesc în pădure...

— Cu neputință, doar soarele mai e sus pe cer.

— Zic și eu așa... atunci am să trag un foc de armă și vă rog să-mi răspundeți.

— Cu cea mai mare plăcere; între timp am să urc în copac șeile, sacul cu provizii și păturile: ce e în mînă nu-i minciună. Aveți însă grijă să vă întoarceți la vreme.

Von Questen încuviință din cap și plecă repede la drum; dar visul nu-i ieșea din cap, fusese mult prea viu, iar inima îi bătea cu putere cînd intră în pădure, mergînd grăbit tot înainte. Strînse însă din dinți și murmură: „Prostii! Doar n-ai să te temi de un vis". Fu însă foarte atent urmînd cursul apei pentru a nu greși direcția — în această mică zonă, de altfel, ar fi fost greu să se rătăcească — și ajunse mai repede decît își închipuise la stufăriș. Avu totuși o senzație ciudată cînd aici, la fel ca în vis, se așeză pe trunchiul unui copac doborît, din cele ce se găseau în număr mare în pădure, și își unse tălpile cu pomada puternic mirositoare. Dar nu-i era teamă; numai că își încărcă din nou arma, cu toate că era sigur de cartușe, și își legă cuțitul sub haină, astfel încît să nu i se poată agăța în tufișurile spinoase. După aceea porni plin de îndrăzneală înainte, îndreptîndu-se spre marginea stufărișului, și pătrunse chiar de vreo cîteva ori în interior, acolo unde vedeai limpede cum lupii umblă de colo-colo. Se mai unse de cîteva ori în timpul mersului, căci pomada se consuma prea repede, și ajunse în sfîrșit, după vreo oră bună, la apele lui Brushy Lake, de unde nu mai era cu putință să se rătăcească.

Aici trase cu urechea la zgomotele din desiș, dar pădurea era cufundată în tăcere. Nu se mișca o frunză, și cum soarele se apropia de orizont, von Questen se îndreptă spre tabără, așa încît ajunse o dată cu asfințitul la șosea și la copacul lor protector.

— N-ați văzut nimic? îl întrebă Ben, spaima lupilor, care între timp pusese din nou de cafea.

— Absolut nimic.

— Eh, au să vină ei — zise Ben — cînd o să răsară luna; acum să cinăm, căci cine știe dac-o să putem coborî în noaptea asta din copac.

Cei doi bărbați își luară cina lor frugală, von Questen, bineînțeles, cu pușca pe genunchi și sărind în sus la cel mai mic zgomot. După aceea, Ben luă cîțiva cărbuni aprinși într-o coajă de copac, pe care și-o pregătise, și o așeză sub copac.

— De ce faceți asta? întrebă germanul.

— Mai întîi — răspunse americanul cel practic — fumul ce se înalță mai alungă țînțarii ăștia blestemați, căci parcă a dat dracu-n ei în seara asta, de-ai zice că-i în toiul verii, iar apoi o să încercăm să punem pe cărbuni... cred că mai aveți din chestia aceea, cum îi spune, *fassig edita?*

— *Asa foetida,* da, încă destulă; așa e: dacă vor ține urma, ne vin chiar în bătaia puștii.

Toate acestea fură făcute repede, iar cînd von Questen încercă să vadă cum va sta sus, găsi că Ben izbutise să realizeze o adevărată capodoperă. Pe păturile de șa se stătea la fel de comod ca în fotoliu, și încă înainte de lăsarea nopții, cei doi vînători se instalară acolo, în așteptarea celor ce urmau să vină.

Și noaptea începu: *whip-poor-will*-ul dădu drumul cîntecului său de seară monoton. Din tufiș îi răspunse tînguitor o bufniță: huuu, huuu, huuu — după aceea se așternu din nou liniștea pentru mai multe ceasuri. Noaptea se făcu răcoroasă, iar cei doi vînători se înfășurară bine în păturile lor pentru a se apăra de roua rece ce cădea intens.

— Nu se grăbesc — spuse Benjamin — trebuie să fie ora zece.

— Ce-a fost asta? strigă von Questen, sărind din culcușul său.

— Asta a fost un lup — zise Ben, spaima lupilor, ciulind urechea.

Dinspre miazăzi răsună urletul prelung și trist al unui lup bătrîn. Ca și cum acesta ar fi fost un semnal, întreaga haită începu să urle, cei bătrîni pe un ton gros, cei tineri pe ton subțire; urlau și scheunau, luîndu-se la întrecere.

— Hai să aruncăm pomada peste cărbuni! strigă Ben, frecîndu-și mîinile de satisfacție. Fumul se îndreaptă într-acolo și o să le treacă pe la nas.

Von Questen nu așteptă să i se spună de două ori, coborî la iuțeală pe scară, scormoni cărbunii și împrăștie deasupra lor *asa foetida,* dinainte fărîmițată, care răspîndea un miros puternic. Dar nu zăbovi mult jos, căci lupii se apropiau, iar unul putea fi auzit chiar foarte aproape. Din nou se făcu liniște. O dată li se păru amîndurora că

olo, în desiș, s-ar fi rupt o creangă, și, cu arma gata să agă, von Questen ascultă încordat zgomotele ce veneau nspre drum — dar nu se arătă nimic. Luna se înălța n ce în ce mai sus; von Questen se uită la ceas: era ora ouăsprezece punct. În clipa aceea începu din nou concer- l lupilor, și chiar în regiunea pe care o străbătuse el. robabil că-i adulmecaseră urma.

— De fiecare dată, exact la miezul nopții, dihăniile tea se pun pe urlat — spuse Ben, spaima lupilor — dar upă miezul nopții le auzi doar foarte rar. Vînătorii bă- îni spun că atunci încep să se retragă în bîrlogul lor.

— Cred că au adulmecat urma — șopti von Questen. i se pare că tot aud ceva dintr-acolo.

Ben, spaima lupilor, nu-i răspunse. Mai ascultă o dată, oi clătină din cap și se înfășură din nou în pătură. eodată simți că-l apucă cineva de braț; cînd ridică gră- it capul, auzi limpede cum un animal oarecare înainta ncet în cel mai apropiat tufiș. Lui von Questen mai că-i șiseră ochii din cap tot uitîndu-se, dar nici un animal u se ivi pe drumul luminat de razele lunii. Din nou se sternu liniștea, și din nou urlă deodată un lup, la mai uțin de trei sute de pași de ei, și departe, foarte de- arte, în pădure, îi răspunse altul; pe urmă nu se mai uzi nimic.

Se făcu ora două, trei, patru, cinci; la răsărit mijeau orile; *whip-poor-will*-ul începu din nou să strige: se lu- nina de ziuă și, în sfîrșit, soarele răsări din oceanul de runze; în orice caz, vînătoarea de lupi luase sfîrșit, căci ua nici un lup nu se arăta pe drum.

— Bună dimineața, camarade! spuse Ben, spaima lu- ilor, care dormise ca un prunc ultimele patru ore în cul- ușul său și care se trezise și privea fața prost dispusă a ecinului său. Am fi putut dormi mai comod.

— Pentru numele lui Dumnezeu, acum vă rog să-mi puneți, cum și în ce fel alți împușcat sau prins lupii aceia ulți? întrebă von Questen, deziluzionat de vînătoarea ra- ată.

— Eu? făcu Ben, spaima lupilor, mirat, în timp ce se idică și se întoarse într-o poziție cam ciudată spre von

Questen. Eu în viața mea n-am împușcat sau prins vreun lup.

— Cum, nici un lup? strigă germanul, necrezîndu-și urechilor. Doar ați fost poreclit Ben, spaima lupilor, și vindeți multe scalpuri de lup la Little Rock!

— Ei, băieții îmi spun Ben, spaima lupilor... prostii — mormăi îndesatul —... eu n-am nici o vină; dac-ar fi trebuit să vînd scalpurile lupilor împușcați de mine, n-aș fi luat nici un cent pe ele. Le cumpăr de la vînători.

— Va să zică nu sînteți vînător?

— Eu? rîse Ben, spaima lupilor. Pentru așa ceva sînt prea deștept și prea gras. Ieri am ținut în mînă o pușcă pentru a doua oară în viața mea. Cred însă că aș putea nimeri dacă n-aș închide mereu ochii înainte de a apăsa pe trăgaci. Asta mă supără îngrozitor.

Von Questen nu mai scoase o vorbă; aruncă șeile și păturile jos din copac, iar după aceea coborî și el încet. Aprinseră apoi un foc strașnic și făcură cafea pentru a-și lua cel puțin micul dejun înainte de a porni la drum. Înainte însă de a isprăvi de mîncat, sosi Stuart pe roibul său. Era nerăbdător să afle cum decursese pînda de noapte.

— Hei, băieți, ce-i asta? strigă el, încă din depărtare, înălțîndu-se în șa. Unde vă sînt lupii? Credeam că-n dimineața asta o să avem cîteva ceasuri de lucru cu jupuitul dihăniilor, de-aia am venit așa devreme.

Von Questen îi povesti cam cu jumătate de glas, cum decursese noaptea trecută și cum nu uitaseră nimic pentru a face totul după tipic, dar în zadar.

— S-a întîmplat întocmai așa cum mi-am închipuit — rîse bătrînul vînător — chiar așa, și de aceea nici nu m-am lăsat ademenit de la început. Dați-mi o haită de cîini strașnici, un cal sprinten și o armă bună și-o să vedeți vînătoare, în rest, nu dau doi bani pe nimic. Dar nu mai fi așa de supărat, străine, data viitoare o să ai mai mult noroc; poate tot apuc să te iau cu mine cînd o cădea un urs bătrîn din copac. Acuma, hai să mergem acasă, că preotul a venit aseară, iar Scipio va sosi în curînd cu caii.

Scipio sosi, într-adevăr, curînd și se înapoiară la lo-

cuința lui Stuart. Von Questen însă își pierdu orice sentiment de admirație pentru Ben, spaima lupilor, și se bucură din toată inima cînd, a doua zi dimineața, își continuă drumul spre Batesville.

De altfel, Stuart se ținu de cuvînt, și opt zile mai tîrziu îl luă pe tînărul german la o vînătoare de urși, la care izbuti într-adevăr să gonească un urs în copac și să-l împuște... Dar pentru a zugrăvi această vînătoare nu ne-a mai rămas destul spațiu, căci această mică schiță n-a urmărit decît să-l prezinte cititorilor pe Ben, spaima lupilor.

Cu toată izbînda obținută, von Questen nu mai zăbovi în Arkansas, căci își dăduse seama că, pentru a face o vînătoare ca lumea, în aceste păduri erau necesare mult mai multe lucruri, nu numai o pușcă și muniții. Patru săptămîni mai tîrziu se întoarse cu vînătorul său, încă bolnav de friguri, la New Orleans, și de acolo plecă în Germania, avînd totuși mulțumirea, pe care nu o au mulți europeni: de a aduce acasă o blană de urs, pe care o găurise propriul său glonț.

Era în luna septembrie a anului 184', cînd un bric englez, venind de la Sidney cu destinația Singapore și navigînd contra unui vînt ușor dinspre miazănoapte, se apropie de coasta australiană pentru a intra în strîmtoarea Torres, aflată în nordul continentului, scurtînd astfel drumul în jurul Noii Olande.

În acest anotimp era cel mai lesne de trecut prin strîmtoare, totuși căpitanul trebuia să fie foarte atent, căci aceste așa-numite bariere de recife nu sînt decît un șir neîntrerupt de stînci de corali, ce se înalță deasupra mării, avînd doar puține pasaje cu ape adînci. O navă surprinsă cu bordul sub vînt de o furtună din est, lîngă aceste stînci, are foarte puține speranțe de scăpare.

Numeroase nave au și eșuat pe aceste recife, unde nici balize, nici faruri nu-l avertizează pe navigator că se află în fața unui pericol, dar cîștigul de timp este așa de mare pentru un velier dacă trece prin strîmtoare, încît, anual, mulți căpitani se încumetă să facă încercarea.

Numai cînd ajung în interiorul recifelor pot considera că, într-adevăr, au depășit primejdia. Căci dacă s-ar stîrni vreo furtună, aceste stînci, care în larg amenință vasul, acum îl ocrotesc împotriva mării agitate, iar coralii oferă aproape peste tot o adîncime bună pentru a ancora, de cinci pînă la zece brațe.

În plus, strîmtoarea Torres se află la hotarul regiunii bîntuite de furtuni, căci între 10 grade latitudine nordică și sudică, vîntul nu atinge decît arareori intensitatea unei furtuni. De aceea zona aceasta se și numește zona

vînturilor calme, care stăpînesc aici, în pofida vînturilor puternice.

Drept care, „Betsy Ann“ din Liverpool naviga, după cum am mai spus, spre nord, cu toate pînzele sus, pentru a înainta cît mai repede, iar spre prînz, cînd vîntul amenința să adoarmă de-a binelea, căpitanul se plimba de colo-colo pe puntea de comandă cu mîinile la spate, fluierînd încetișor.

Marinarii fluieră întotdeauna cînd nu au vînt, crezînd că astfel îl vor aduce și îl vor face să sufle.

Către ora douăsprezece însă, briza ușoară căzu cu desăvîrșire, iar cînd căpitanul și timonierul cercetară cerul aproape lipsit de nori, marea se așternea în jurul lor ca o oglindă scînteind în soare.

Lipsa de vînt — nu există nimic mai îngrozitor, mai monoton pe lume pentru o corabie cu pînze decît lipsa de vînt. Da, pentru un vas cu aburi este vremea cea mai propice, căci motoarele lucrează cu mult mai multă eficacitate, întrucît nici un val nu se opune înaintării vasului. În schimb, velierul a cărui soartă depinde de pînze și de vînt vibrează greoi, balansîndu-se și rotindu-se pe suprafața apei cu sclipiri metalice.

„Strîngătorul“ se bate cu „zburătorul“, spun marinarii cînd parîmele slăbite se lovesc de pînze, iar acestea, la rîndul lor, se ciocnesc greoi de catarge. Vasul se înclină ba într-o parte, ba într-alta, și dacă din cînd în cînd mai cade vreo ploaie ușoară sau vreo rouă abundentă în timpul nopții, pînzele se freacă așa de tare, încît vezi scamele ca niște fulgi albi zburînd prin văzduh. Trei zile fără vînt uzează pînzele mai rău decît paisprezece zile de vînt puternic, neîntrerupt, și de cîrpit, tot nu pot fi cîrpite, căci în orice clipă se poate înălța o briză ușoară, care ar fi lăsată să treacă nefolosită și vasul ar rămîne tot pe loc.

Fluieratul nu folosi la nimic; vîntul nu se iscă, ba dimpotrivă, aerul rămase atît de neclintit, încît omul de la timonă, care trebuia să stea totuși de veghe, adormi și el, trezindu-se doar în clipa cînd cîrma, deplasată într-o parte sau alta de vreun val, mișca timona, iar cavilele acesteia îl loveau.

Și se făcu noapte — dar cît de minunat scînteia ma-

rea, care nu reflecta numai miile de stele, ci își desfășura și propria sclipire în milioane de lumini fosforescente. Și cît de tainic se unduia în adîncurile întunecoase, cît de fulgerător țîșneau raze de foc răzlețe de colo pînă colo, cînd vreun pește mai mare tăia valurile, lăsînd în apa învolburată o dîră de jar! Și ce lumină minunată, verzuie, aruncau meduzele moi, respingătoare, care ies pe jumătate din apă, ca niște bășici ce respiră, pentru a se scufunda apoi încet-încet.

Mai departe, acolo unde mișcarea din adîncuri nu putea fi deslușită cu ochiul liber, marea rămînea întunecată; deodată însă începea să clocotească, să fiarbă, cînd o balenă sau un cașalot țîșnea, poate, din adînc și, prăvălindu-se din nou în străfunduri, biciuia apa, care țîșnea în sus și jur împrejur, ca snopii de lumină ai unui foc de artificii.

Aproape toți oamenii de pe bord se rezemară de parapet și priviră minunatul spectacol; căci chiar dacă văzuseră adeseori lucirile mării, numai foarte rar se întîmpla și numai în condiții deosebit de favorabile, ca acestea, să se ofere ochiului într-o asemenea splendoare.

În cele din urmă însă obosiră și ei — cei ce nu erau de cart se înghesuiră în cabinele lor, și însuși matelotul de veghe se sprijini somnoros pe punte. De altfel, la ce bun să rămînă treji? Doar n-aveau de ce să se teamă.

Astfel trecu noaptea, iar înspre răsărit, cerul se coloră în cenușiu-deschis — nici zece minute mai tîrziu, prin straturile de ceață se ivi o dungă trandafirie și, mai înainte de a se lumina de-a binelea, marginea de sus a discului solar străpunse orizontul dogorînd și-și revărsă lumina dînd viață lumii.

Cu toate acestea nu se simțea încă nici o adiere, și de-abia acum puteau vedea cît de nemișcați zăcuseră în acel loc pe mare. În ajun seara, după lăsarea întunericului, cambuzierul mai deschisese o ladă cu vin, aruncînd întîi paiele și pe urmă lada peste bord și, la o distanță mai mică de două sute de pași de corabie, atît paiele cît și lada mai pluteau pe undele ca de ulei ale mării, în timp ce cîțiva pescărușii se roteau planînd somnoroși, pentru ca apoi să se lase pînă aproape de apă spre a

cerceta fiecare pai, în speranța că doar-doar vor găsi ceva de ciugulit.

Chiar și pescărușii simțeau monotonia apăsătoare a unei astfel de vremi, și pe cît de aprig se împotrivesc celei mai sălbatice furtuni, bătînd năvalnic din aripi și rotindu-se deasupra valurilor ce-i împroașcă cu mii de stropi, pe atît de leneși și nepăsători se arată cînd nu suflă vîntul, deseori dormind pe apă cîte o jumătate de zi.

Și ce stranie înfățișare avea marea jur împrejurul corăbiei — colo plutea lada, cu paiele alături, de parcă ar fi fost deschisă de cambuzier chiar în acel loc, pe suprafața apei; dincoace pluteau frunze de varză și conopidă, aruncate de bucătar; colo fulgi, cîlți sau hîrtii, mai încolo chiar și o pălărie veche de pai, care-și încheiase slujba, fiind lăsată în voia soartei pe valuri.

— Un rechin! strigă omul de la timonă, care, pare-se, chiar atunci se trezise întîmplător, iar după ce-și plimbă privirea jur împrejur, descoperi aripioara ascuțită, neagră a acestui viclean monstru marin ce urcase la suprafață pentru a cerceta minunățiile împrăștiate pentru el. Neîncrezător, înotă în jurul lăzii și apucă paiele, după aceea lunecă înspre pălărie și se lăsă somnoros pe o parte spre a putea s-o apuce, imediat însă îi dădu drumul și înghiți frunzele de varză, și de conopidă cît și celelalte resturi menajere pe care le găsi. Un rechin poate înghiți orice.

Această întîmplare însufleți echipajul, căci era singura distracție ce li se oferea. Al doilea timonier coborî repede în cabină pentru a aduce un harpon. Între timp, cambuzierul făcu rost de o bucată de slănină și prinse harponul de o frînghie destul de groasă, care, în apa limpede a mării, stîrni pe margini un adevărat curcubeu; harponul pluti curînd în urma corăbiei, menținut la suprafață de slănina ușoară.

Putură recunoaște locul unde se află rechinul, după aripioara triunghiulară de pe spinare. Monstrul luneca ba încolo, ba încoace, dar fără grabă — căci doar nu putea să fugă ceea ce se găsea acolo pe apă. Plutea și se mișca atît de leneș, ca el însuși.

La un moment dat, se îndreptă spre corabie, care tocmai se afla cu prova spre el, iar oamenii de pe bord

văzură limpede cum doi peşti-piloţi, două fiinţe micuţe, vărgate şi drăgălaşe, zburdau în faţa lui, cercetînd cu atenţie în dreapta şi-n stînga tot ce plutea pe apă. De cîteva ori se încrucişară chiar pe lîngă botul său, dar rechinul nu făcu nici o încercare de a-i înghiţi, cu toată lăcomia şi pofta nesăţioasă pe care le manifestă de obicei. Oare îşi dădea seama că sînt prea iuţi pentru el?... (Dar el însuşi, cînd vrea, este atît de rapid în mişcări, încît ajunge din urmă chiar delfinul.) Sau poate îi slujesc într-adevăr ca să-i semnaleze prada? Cine ştie? Aceasta este încă una din tainele nedezlegate ale adîncurilor, pe care omul le vede mult prea puţin spre a le găsi o explicaţie precisă.

În sfîrşit, peştii-piloţi există; ei însoţesc rechinul oriunde s-ar îndrepta acesta, de multe ori cîte şase sau şapte în acelaşi timp, şi s-a putut observa că înoată înapoi spre el cînd găsesc vreo pradă prea mare pentru ei. Însă ce folos au ei, cînd rechinul înghite acea pradă, iată o taină care nu va fi probabil dezlegată nicicînd.

Rechinul pluti cîteva clipe la prova de colo-colo, şi de sus, de pe teugă, oamenii desluşiră limpede în unda cristalină cum monstrul verzui, cu ochii mici sclipind viclean, înoată în tihnă în elementul său, cotind leneş ba la dreapta, ba la stînga.

Între timp, micii peşti-piloţi dispăruseră, dar se iveau ba ici, ba colo. De bună seamă, unul dintre ei găsise bucata atîrnată lîngă cîrmă, căci curînd apăru din nou alături de hrăpărețul său tovarăş, iar acesta se îndreptă încet de-a lungul bordului corăbiei către pupa, unde nu-i putea scăpa slănina cu luciri alb-argintii. Dar nici aici nu se arătă grăbit. Oare nu-i plăcea saula legată de slănină? O mirosi, se întoarse şi plecă; dar bucăţica era o delicatesă şi nu putea să renunţe la ea chiar aşa de uşor. Se întoarse şi, deoarece acum venea din cealaltă parte, unde nu-i stătea în cale frînghia, se culcă pe o parte, căscă leneş botul lat şi... slănina dispăru.

— *Haul on board*[1]*!* strigă căpitanul, care de asemenea urmărise cu deosebit interes mişcările leneşe ale peştelui, în timp ce timonierul ţinea în mînă frînghia, bine

[1] Trage la bord (în limba engleză în text) (n. t.).

fixată la celălalt capăt, iar marinarii din preajmă avînd grijă să nu intre cu picioarele în ochiurile ei, căci la o încercare bruscă a rechinului de a evada, nu de puține ori s-au produs nenorociri.

Funia se întinse și peștele simți cîrligul. În elementul său, monstrul are însă o asemenea putere cînd nu este privat de libertatea de mișcare, încît smulse frînghia din mîinile celor nouă bărbați care o țineau, de parc-ar fi fost acționată de forța aburului. Aceștia de-abia reușiră să dea destul de repede drumul la funie, care se întinse atît de tare, încît pocni, rezistă însă, iar cîrligul se fixă. Orice altă viețuitoare, chiar și alt pește, și-ar fi pierdut simțirea în urma formidabilei smucituri — în afară de rechin. Monstrul simțea că nu se poate elibera și s-ar fi zis că lovitura nu-i produsese nici cea mai mică neplăcere; el țîșni, atît cît îi îngăduia frînghia, sărind încoace și încolo și biciuind cu coada apa ce făcea spume.

Dar nu mai putu scăpa; chiuind de bucurie, marinarii îl mai lăsară să se zbată pînă îl părăsiră puterile, după aceea întinseră încet și treptat funia, continuînd însă cu atenție să ocolească echea, pînă cînd fixară la una din pataraține o macara prin care trecură capătul liber al funiei, apoi strigînd tare „*Oh, jolly men, hoy*![1]", scoaseră la iuțeală peștele din elementul său, făcîndu-l astfel să se zbată în aer. Monstrul își pierduse puterea, greutatea fu ușor biruită, și cîteva minute mai tîrziu zăcea, cu o pană de lemn înfiptă în gîtlej, pe punte, unde bucătarul îi reteză repede coada cu un topor pregătit din timp.

Marinarii tocmai erau ocupați să desprindă rechinului ucis șira spinării, din care ei confecționează bastoane, și să-i taie maxilarele prevăzute cu mai multe șiruri de dinți sau chiar să jupoaie bucăți de piele — cea mai bună piele — cînd strigătul căpitanului îi făcu să renunțe la această îndeletnicire.

Către miazăzi, unde pînă atunci plutise o ceață mohorîtă, se deslușea acum o fîșie de nori mohoriți ce se înălțau din ce în ce mai sus. Dintr-acolo sufla o briză, și anume chiar de unde aveau mai mare nevoie de ea, de aceea era necesar să se facă anumite pregătiri.

---

[1] Oh, ce băiat frumos, hei! (în limba engleză în text). (n.t.)

Vergile, ce-i drept, erau bratate, iar nava destul de bine pusă pe direcție, așa că briza putea fi prinsă. Dar nimeni nu știa cît de puternic va izbi ea, de aceea pînzele superioare trebuiau strînse. De altfel, norul ce se înălța era destul de întunecat, iar acum se vedeau chiar niște sclipiri ca de fulgere.

Comenzile se succedau cu repeziciune, fiind la fel de repede executate. Zburătorii fură strînși; scotele velelor mari, care atîrnau moi, rămaseră deocamdată așa, la îndemînă; vergile-gabier fură coborîte și velele-gabier strînse, rîndunica mare era de mult strînsă, iar pe punte, peste rechinul mort și în jurul lui, zăceau risipite într-o dezordine fără seamăn parîmele de manevră.

Norul se apropia — albastru-vinețiu, aproape negru — apa se coloră acolo unde vîntul o atinse, încrețind-o în valuri mărunte; din ce în ce se apropia norul, tot mai repede, pînzele se umflară, sub prova apa se înspumă, iar corabia ascultă din nou pentru prima oară de cîrmă.

Prima rafală fu destul de violentă, iar bricul zvelt, sub presiunea vîntului, se aplecă pe o parte. Fulgerele și tunetele urmară curînd, iar ploaia căzu în șuvoaie. De-abia însă cînd adevărata furtună trecu, briza deveni și ea mai constantă și mai hotărîtă și suflă dinspre sud, fără a-și reduce intensitatea, iar cerul își arătă din nou chipul azuriu.

Către seară, „Betsy Ann", cu bonetele ridicate în ambele borduri, își continua drumul în fața vîntului, cu unsprezece noduri.

2

Plutind iute, îndrăzneața navă își continua drumul, și în urma ei se rostogoleau și dănțuiau valurile albastre-sinilii, încununate de spumă argintie. Puntea fusese de mult curățată și spălată, iar rechinul mort aruncat înapoi în ocean, unde, de acum înainte, nu avea să mai bage spaima în lumea subacvatică. Trupul se scufundă greoi

pentru a servi drept hrană altora din neamul său, după cum alte mii îi căzuseră odinioară lui victime.

Briza continua să bată. De obicei, un vînt ce se iscă o dată cu furtuna dispare împreună cu ea, mai ales în apropierea ecuatorului; acum însă, vîntul persistă, şi cînd a doua zi, la prînz, căpitanul îşi făcu din nou observaţiile sub un cer cu desăvîrşire senin, constată că reciful Osprey, deşi nu se vedea, fusese lăsat în urmă, nava putînd astfel ajunge tocmai bine chiar în ziua următoare — dacă vîntul se menţinea — la pasajul ce se deschidea în bariera de corali.

Noaptea trecu fără nimic deosebit, corabia îşi vedea de drum, cam spre nord-nord-vest, iar briza, în loc să scadă, către dimineaţă se înteţi şi mai vîrtos. „Betsy Ann" navigase de la patru pînă la opt dimineaţa cu douăsprezece noduri şi jumătate. Aceasta, însă, şi datorită faptului că vîntul îşi schimbase direcţia, suflînd acum exact dinspre est. Drept care, pînzele se dovediseră mai utile, şi chiar dacă rîndunicile deveniseră de prisos, cu atît mai mult fură solicitate velele-gabier.

La ora zece, căpitanul ordonă schimbarea direcţiei cu un cart spre vest, şi un marinar trebui să se urce sus la crucetă pentru a privi în direcţia vîntului, încercînd să descopere acele *breakers* (valuri ce se sparg de stîncă) sau vreun reper care să indice uscatul, sau chiar vreo stîncă înălţîndu-se din mare.

„Betsy Ann" însă se găsea prea departe de ţărm, iar la ora douăsprezece, după ce calculă poziţia navei, căpitanul ordonă să se ridice toate pînzele deodată, îndreptînd bricul purtat de vînt de-a dreptul spre bariera de recife. Ţinînd seama de latitudine, trebuiau să se găsească exact în dreptul punctului numit *Raines passage*, de aceea nu avea voie să se abată prea mult spre nord.

Vîntul însă slăbi simţitor, şi era cu atît mai bine, cu cît se apropiau mai mult de trecătoare, căci unei corăbii nu i se poate întîmpla o nenorocire mai mare decît aceea de a nu avea vînt în imediata vecinătate a stîncilor. În acest anotimp, curenţii se îndreaptă necontenit către stînci, şi nu puţine corăbii au fost tîrîte şi zdrobite din această cauză.

Înarmat cu ocheanul său, însuşi căpitanul se urcă sus

la crucetă, deoarece îl neliniștea faptul că încă nu se vedeau stîncile, de care nu se putea apropia prea mult pînă la lăsarea serii, dacă acestea nu apăreau.

— Priviți, acolo un pește împroașcă apă — spuse marinarul, cînd se cățără sus și căpitanul. Uite-l, încă o dată, și încă o dată.

— Cap sec! mormăi bătrînul lup de mare, aruncînd doar o privire într-acolo. Nu ești în stare să deosebești nici măcar un *breaker* de un jet de apă! Acelea-s stîncile. Le-ai văzut de mult?

— Cam de vreo zece minute, *sir* — zise marinarul, cam stînjenit. Am crezut că-i o balenă, și mă mîram că stă tot timpul în același loc.

Căpitanul nu-i răspunse. Încolăcindu-și brațul în jurul unei parîme, el își îndreptase ocheanul, privind cu atenție în direcția barierei, unde se și vedea cu ochiul liber cum se sparg valurile de stînci.

— *Down with your helm a little*[1] — strigă el marinarului de la timonă.

— *Down with the helm, sir*[2] — sună răspunsul monoton al acestuia în timp ce executa comanda.

— *Steady!*[3] răsună noua comandă.

— *Steady it is*[4] — veni răspunsul.

— Ține așa — ordonă din nou căpitanul și coborî repede pe punte pentru a studia, în primul rînd, în cabină, împreună cu timonierul, harta. Marinarul de cart primi ordin foarte strict să anunțe neîntîrziat orice lucru nou pe care l-ar observa.

Între timp, marinarul din crucetă descoperise un punct întunecat, care devenea din ce în ce mai vizibil, cu cît corabia se apropia mai mult plutind chiar înspre el. Într-adevăr era același punct pe care-l văzuse și căpitanul cu ocheanul, crezînd că este un mic turn de lemn, înălțat de niște marinari englezi la nord de *Raines passage*, ca punct de reper semnalînd uscatul, și care se afla trecut și pe harta sa.

---

[1] Ia din cîrmă (în limba engleză în text). (n.t.)

[2] Iau din cîrmă, *șir.* (idem)

[3] Drept așa! (idem)

[4] Drept așa! (idem)

De altfel, marinarul avea ochi foarte buni, și chiar dacă putuse să confunde valurile ce se spărgeau de stînci cu jetul unei balene, acum nu se înșela în privința punctului întunecat ce se deslușea din ce în ce mai clar pe fundalul luminos.

— Epavă la orizont! strigă el de sus din crucetă, și timonierul secund, care stătea lîngă marinarul de la cîrmă, se duse la luminatorul de pe punte, pe unde intră lumina și aerul în cabină, lăsat deschis din cauza căldurii, și transmise căpitanului vestea.

— Epavă la orizont, *sir!*

— Unde?

— Unde o vezi, Bob? strigă timonierul-secund către marinarul de veghe.

— Drept înainte... jumătate de cart de la vela mare.

— Drept înainte, *sir*, jumătate de cart de la vela mare!

— Mii de trăsnete! strigă căpitanul, luîndu-și ocheanul și, din doi pași, ajunse pe punte, iar de acolo, sus în gabie.

Marinarul avea dreptate. Ceea ce, de la o distanță încă foarte mare, i se păruse a fi un mic turn, era de fapt epava unei nave înțepenită acolo — iar valurile acelea ce se spărgeau de stînci, pe care marinarul le confundase cu jetul unei balene, izbeau în babord și proveneau de la o stîncă izolată sau de la o insulă, și de-abia în locul unde zăcea epava, ale cărei catarge însă se mai țineau drepte, începea bariera de recife, unde, puțin mai spre sud, descoperi cu ocheanul și turnul.

Modificară din nou direcția cu circa un cart mai spre sud, pentru a lăsa epava la tribord. Vîntul slăbea din ce în ce, în schimb marea se liniștise cu desăvîrșire, iar căpitanul nădăjduia din toată inima s-ajungă la trecătoare în cele mai bune condiții, cu una sau două ore înainte de căderea întunericului. În interiorul recifelor putea apoi să lase în deplină siguranță ancora, și nu mai trebuia să se teamă de nimic în timpul nopții, nici chiar de absența vîntului.

El nu trecuse niciodată prin strîmtoarea Torres, în schimb, timonierul-șef o străbătuse de două ori, bineînțeles pe cînd era timonier secund și n-avea încă prea

multe cunoştinţe în ale navigaţiei. Dar cel puţin cunoştea cu exactitate interiorul strîmtorii, iar intrarea, acum cînd fusese zărit reperul, nu mai putea fi nicicum ratată.

Încet, dar cu o viteză constantă, „Betsy Ann" îşi continua drumul, mînată de briza slabă dinspre est, iar echipajul îşi îndreptă întreaga atenţie — mai ales că n-avea ce face, în afară de faptul că trebuia să fie pregătit pentru a executa prompt orice manevră necesară în apropierea stîncilor — aproape exclusiv asupra epavei descoperite, care acum devenea din ce în ce mai vizibilă.

Timonierul-şef părea să se intereseze în mod deosebit de ea şi se urcase în gabie, cu ocheanul în mînă, pentru a avea o privelişte mai cuprinzătoare.

— Sub ce pavilion crezi că a navigat, Mr. Brown? îl întrebă căpitanul, care, de asemenea, cerceta de pe punte, cu mare atenţie, corabia părăsită.

— N-aş putea spune cu precizie, *sir* — răspunse timonierul, sau Tim, cum i se mai spunea pe scurt la bord — stă cu prova spre noi şi nu pot citi numele. Dar pare să fie o navă olandeză.

— Şi eu aş zice — încuviinţă căpitanul. Nu se vede nici un om la bord?

— Nici un suflet, *sir*. Oamenii însă trebuie să fi ajuns pe uscat, căci pe stînci au construit o *shanty*[1].

— Pînzele sînt încă sus.

— Toate-s la locul lor. Păcat de velatura asta frumoasă, care trebuie să putrezească în vînt şi-n ploaie.

Conversaţia fu întreruptă pentru o clipă, iar atenţia marinarilor se îndreptă asupra şirului de stînci ce se profilau din ce în ce mai clar.

Pentru un marinar, bariera de recife este într-adevăr un punct deosebit de interesant, şi denumirea i se potriveşte îndeajuns de bine, căci stîncile de corali abrupte ce se înalţă din adîncuri alcătuiesc o veritabilă barieră, care, cu excepţia cîtorva intrări înguste, închid ermetic trecerea dintre Australia şi marea insulă Papua sau Noua Guinee, situată la nordul ei. Acestea formează adevărate ziduri pe distanţe de multe mile. În imediata lor apropiere, o sondă de o sută de braţe n-ar da de fund, pe

[1] Colibă (în limba engleză în text). (n.t.)

cînd trecînd peste creasta lor — deoarece coralii nu cresc decît pînă la suprafața apei — valurile care se izbesc de ele împroaşcă spumă albă, rostogolindu-se neîncetat, cu zgomot ca de tunet.

Intrarea însăşi este, de fapt, doar o fîşie îngustă de apă întunecată şi liniştită, care însă, cu toate că e flancată în dreapta şi-n stînga de valuri înalte, oferă o cale cu desăvîrşire adîncă şi sigură — un canal care se strecoară, lărgindu-se din nou în interior. Acolo în interior poți găsi apoi cu uşurință un loc bun de ancorare, ba uneori adîncimea atinge cinci braţe şi ceva, adică circa treizeci de picioare. Numai o singură intrare situată la nord, care este însă mai greu de aflat, are un şenal navigabil mai adînc.

Căpitanii cu experienţă sînt înzestraţi însă cu un deosebit simţ în găsirea unor asemenea locuri, care simţ mai-mai că s-ar putea numi instinct. Avînd doar o briză îndejuns de bună pentru a putea menţine controlul asupra corăbiei, şi îndrăzneală, ei străbat adesea cele mai dificile trecători.

Căpitanul Wilkie de pe „Betsy Ann", deşi toată această zonă periculoasă îi era cu desăvîrşire necunoscută, lăsă micul său bric agil să navigheze calm drept spre şirul de stînci — care, pentru orice privitor, alcătuia doar o centură neîntreruptă de spumă — şi, cu harta alături şi cu ocheanul în mîna dreaptă, stătea la provababord şi scruta munţii înspumaţi din faţa sa.

— Văd intrarea, căpitane! strigă de sus timonierul.

— Unde, Mr. Brown?

— Chiar în faţa noastră. Navigăm exact spre ea.

Un zîmbet flutură pe faţa înăsprită de intemperii a căpitanului; omul era mulţumit că nimerise cu atîta precizie intrarea, căci ştia prea bine ce impresie bună făcea asupra oamenilor cînd aceştia puteau avea deplină încredere în modul de a conduce al şefului lor. Se urcă lîngă timonier pentru a călăuzi mai bine de acolo nava şi, după un sfert de oră, gura canalului se vedea atît de limpede în faţa lor, încît aproape că nu mai aveau altceva de făcut decît să menţină direcţia.

Tim îşi îndreptă din nou atenţia asupra epavei, de care, de asemenea, se apropiaseră între timp, şi care,

prin ochean se vedea foarte bine. Era un barc, cu toate pînzele pe vergi, dar strînse cu nădejde, în rest, nu se zărea picior de om la bord. Epava zăcea temeinic fixată și în deplină siguranță între stînci, unde o ridicase, de bună seamă, un val și de unde nici o putere din lume n-avea s-o mai slobozească vreodată. De altfel, echipajul trebuie să fi avut destul timp să se salveze, deoarece pe una din insulele foarte apropiate se puteau vedea mai multe colibe ridicate la repezeală, care dovedeau cu prisosință că naufragiații petrecuseră acolo cel puțin o noapte. În spate, la pupa, mai atîrna o mică iolă, toate celelalte bărci însă lipseau, deci e foarte probabil că oamenii se strecuraseră cu ele printre recife, căci în apa aceea liniștită puteau ajunge lesne pînă la Noua Guinee sau chiar la insulele cele mai apropiate ale arhipelagului malaez. În afară de aceasta, mai era posibil să-i fi întîlnit vreun vas chiar în apele Oceanului Indian.

Catastrofa vasului putea să se fi produs, la fel de bine, în urmă cu cîteva zile sau în urmă cu săptămîni sau luni — de la distanța aceea era cu neputință o apreciere exactă, și dacă nu avea să se stîrnească, în mod excepțional la această latitudine, o furtună puternică, era foarte posibil ca nava astfel înțepenită să rămînă încleștată între stînci ani de zile.

— Știți, domnule căpitan — rupse, în sfîrșit, timonierul tăcerea — că este mare păcat să trecem așa de nepăsători pe lîngă epava de colo? Nu încape îndoială că se mai găsesc o sumedenie de lucruri la bord, care ar putea fi puse la adăpost în avantajul nostru.

— Pe epavă, Mr. Brown? întrebă căpitanul, fără a arunca măcar o privire într-acolo, căci el continua să cerceteze cu ardoare suprafața din interiorul trecătorii, ce devenea vizibilă prin ochean. Tot ce se poate, însă nu putem să întîrziem din cauza asta.

— Dar dacă am trimite doar o barcă?

— Am să mulțumesc celui-de-sus dacă ajung cu bărcile mele în interiorul recifelor, Mr. Brown. Locul de aici nu-mi place de fel, arată destul de urît, și dacă s-o potoli vîntul... acum de-abia dacă poți umple cu el o căciulă... n-o să ne ardă să coborîm nici o barcă la apă pentru a vizita o epavă.

— Eh, vîntul se menține — spuse timonierul, aruncînd o privire către est — ba chiar că spre seară vom avea din nou o briză straşnică, fiindcă aş zice că fîşiile de nori dintr-acolo tocmai asta prevestesc.

— Posibil, dar nimeni nu poate şti dinainte.

— Mă dor şi bătăturile; de altfel, asta înseamnă în totdeauna vînt.

— *Fall off a little*[1] — îl întrerupse căpitanul, dînd ordin celor de jos.

— *Off it is, sir*[2] — veni răspunsul.

— *Steady!*

— *Steady it is.*

Bricul îşi înclinase puțintel prova şi acum puteau privi nestingheriți în canal.

— Vreau să vă spun ceva, domnule căpitan — îşi reluă timonierul rugămintea. Acum vom intra în canal, tot nu mai putem face nimic în seara asta, ci va trebui să ancorăm numaidecît.

— N-am de loc această intenție, *sir* — răspunse superiorul său — am de gînd să mai navighez o bucată bună spre interior.

— Dar nu-i cu putință, *sir*!

— Nu-i cu putință?

— Nu, *sir*. Soarele a coborît prea mult şi, îndată ce intrăm, busola nu ne mai poate ajuta; trebuie să ne orientăm numai după ceea ce vedem, şi pentru că drumul nostru este îndreptat exact spre vest, razele soarelui, care se apropie de orizont, cad în aşa fel pe apă, încît nu mai poți recunoaşte nici stîncile, nici apa prea puțin adîncă. Toate vasele care trec prin strîmtoarea Torres spre India trebuie să lase ancora cel mai tîrziu la ora patru după-amiază, după cum acelea care vin dintr-acolo nu pot naviga dimineața pînă la ora zece.

— Păi în felul acesta, vom zăbovi cam multişor.

— Din păcate nu putem schimba nimic, dacă nu vreți să vă primejduiți vasul. Începînd de la ora patru după-amiază, oglinda apei străluceşte, încît nu mai poți distinge nici o pată verde. Ce-ar fi, domnule căpitan,

---

[1] Vino uşor la stînga (în limba engleză în text). (n.t.)

[2] Vin uşor la stînga. (*idem*)

dacă imediat după ce ancorăm, m-ați lăsa pe mine cu cîțiva oameni să mergem pînă la epavă? Se află la mai puțin de două mile engleze depărtare și într-un ceas sîntem acolo. Să mă bată Dumnezeu, dar este tare păcat să lăsăm să putrezească bunurile acolo, cînd putem să le-aducem foarte ușor, iar oamenii sînt ispitiți s-o facă dacă au perspectiva de a fi răsplătiți.

— Vom vedea, Mr. Brown, vom vedea — răspunse căpitanul, care n-avea alt gînd decît pentru corabia sa. Mai înainte de toate trebuie să ajungem în interior, iar cînd vasul va fi ancorat în siguranță și ne mai rămîne timp, și nu mai avem altceva de făcut, atunci n-am nimic împotrivă... *Steady*, acolo jos, *steady!*

— *Steady it is, sir.*

Chiar și timonierul uită în clipa aceea de epavă, căci se îndreptau spre intrare, care se arătă a fi aici mult mai largă decît părea de la distanță. Canalul era lat de cel puțin două sute de pași, deci destul de lat chiar și pentru a naviga, în cel mai rău caz, de-a curmezișul, căci te poți apropia foarte mult fără risc de recifele abrupte de corali. Mulțumită vîntului favorabil, era, desigur, cu atît mai ușor să se mențină la mijlocul șenalului navigabil, și totuși, marinarul încearcă o senzație neplăcută cînd descoperă în dreapta, în stînga și în fața sa brizanți și stînci amenințătoare, știind, pe deasupra, că se află pe un drum de navigație pentru care nu numai că nu există hărți complete, dar nici nu vor exista vreodată, deoarece coralii modifică aproape în fiecare an fundul mării, crescînd ba ici, ba colo și formînd stînci noi.

Afară, în largul oceanului, cu suficient spațiu navigabil și vînt, n-are decît să se iște cîteodată și o furtună, ce-i pasă marinarului, obișnuit cu asemenea lucruri! Cu o corabie bună se știe în siguranță chiar și pe vremea cea mai rea, iar furtuna tot trebuie să înceteze în cele din urmă, așa cum au încetat și altele. Numai apropierea uscatului — la care pămînteanul se gîndește adesea că-i oferă mai multă siguranță — poate să-i accelereze bătăile inimii, căci, oricît de curajoasă s-ar menține o corabie în larg, ea este pierdută în clipa cînd chila ei atinge fundul, fiindcă, dacă nu se sfarmă în urma izbiturii,

înspăimîntătoarele valuri cărora acum li se opune rezistență distrug sub greutatea lor tot ce le stă în cale.

De aceea, chiar numai apropierea pămîntului îi este neplăcută, mai ales atunci cînd, cu vîntul în spate, vede în fața sa locurile unde valurile își sparg coamele albului. Cu atenția încordată, fiecare marinar stă atunci la postul său, căci știe prea bine că cea mai mică întîrziere, fie și un ordin lent executat, ar putea avea ca urmare distrugerea vasului și, în consecință, propria sa pieire.

Căpitanul Wilkie știa însă foarte bine ce are de făcut, și chiar dacă la început nu fusese sigur că această intrare, în aparență atît de lată și de frumoasă, este și cea bună, și dacă nu cumva, așa cum se întîmplă adeseori printre corali, este un simplu golf înșelător, de unde n-ar mai fi avut scăpare, acum putea urmări prin ochean canalul larg ce se deschidea departe printre stînci, ba chiar pînă la o ușoară cotitură, și navigă cu îndrăzneală drept prin mijloc.

Nici măcar nu ordonase să se strîngă o parte din pînze, căci briza era, oricum, destul de slabă, iar lui nu-i prea venea încă să creadă ceea ce îi spusese timonierul său cu privire la lumina strălucitoare a amurgului. Probabil că omul era obsedat de gîndul de a se duce la epavă, de aceea căuta doar să cîștige timp. Căpitanul era însă ferm hotărît să nu piardă nici o clipă pentru a părăsi cît mai grabnic acest drum presărat cu stînci, și cîtă vreme putea naviga, naviga; așa hotărîse el, fără a ține seama de epavă.

3

„Betsy Ann" ajunse la canalul adevărat, iar vîntul ușor îi rămînea favorabil; dar și curentul dintre recife îi veni în ajutor, astfel că, repede și fără zgomot, corabia zveltă luneca pe apa cu luciri de oglindă. De amîndouă

părțile clocoteau brizanții, dar nici măcar spuma nu puteau s-o împroaște pînă la ei, iar după vreo zece minute, bricul sosi la acea cotitură văzută încă de afară, unde nu puteau pătrunde nici hula, nici clocotul mării.

Aici însă, căpitanul constată că timonierul-șef avusese dreptate, încredințîndu-l că spre seară vasul va trebui să ancoreze. Soarele, aflat destul de jos la orizont, arunca într-adevăr lumini atît de orbitoare peste ape, încît era cu neputință să mai deslușești primejdiile ce pîndeau din adîncuri. Nu zăreai nimic, în afară de strălucirea scînteietoare a mării, așa încît căpitanul Wilkie se văzu nevoit să dea ordin grabnic de ancorare.

Sonda indică acolo numai unsprezece brațe adîncime, și el nu voia să se expună în mod ușuratic pericolului de a eșua corabia pe nisip sau pe o stîncă, mai ales acum cînd trecuse de cea mai dificilă porțiune, și pentru ce? Pentru a mai parcurge cîteva mile, căci, o dată cu venirea nopții, tot trebuia să se oprească.

Ordinul fu dat. Ancora fusese pregătită din clipa cînd zăriseră stîncile, toți oamenii erau la posturile lor, și îndată ce căpitanul găsi un locșor unde știa că pot petrece noaptea în liniște și siguranță, ancora coborî în adînc, făcînd să zornăie lanțul ce fusese bine fixat la cabestan, și o jumătate de minut mai tîrziu, în timp ce pînzele erau slăbite și coborîte vasul se clătină într-o parte și-n alta și se opri în apa liniștită.

Timp de un sfert de oră, oamenii mai avură de lucru, strîngînd mai întîi toate pînzele, căci nu puteau omite această măsură de prevedere, după care nu le mai rămînea altceva de făcut, decît să pună în ordine parîmele ce fuseseră manevrate și să curețe corabia.

Erau ceasurile patru și un sfert, și însuși timonierul-șef lucra cu multă tragere de inimă, din răsputeri, pentru a pune totul la punct cît mai repede cu putință, între timp dînd oamenilor de înțeles că ar fi rost de un cîștig încă în aceeași seară, dacă-se grăbesc, și lucrul acesta avu efect.

Nu există nimic în lume care să trezească mai mult interesul unui marinar decît perspectiva de a vizita o navă părăsită, unde el, chiar dacă presupune că oamenii

de pe acel vas au luat cu ei ce era mai bun și mai valoros, tot se așteaptă să mai găsească niscai lucruri de preț uitate și, în orice caz, vin și alte delicatese; cu siguranță că nu-l poți cîștiga mai ușor pentru o muncă decît oferindu-i această perspectivă. Oamenii erau gata și ar fi vrut să meargă cu toții, cînd Tim se duse din nou la căpitan și-i spuse:

— Ce ziceți, *sir*? N-ați vrea să mă trimiteți pînă la epavă?

— Nu-mi face mare plăcere, Mr. Brown — răspunse căpitanul Wilkie, aruncînd o privire spre nava ce se mai vedea încă. Nu dispunem de un echipaj prea numeros, și naiba știe ce se poate întîmpla între timp.

— De vreme ce n-avem motiv să ne temem în noaptea asta nici de negrii australieni, domnule căpitan... — insistă Tim. Coasta încă nu se vede...

— Acolo în față este pămînt.

— Da, cîteva insule mici și sterpe, pe care cresc tufișuri, dar fără o picătură de apă; nici un băștinaș nu se așază acolo, și am putea rămîne un an de zile aici, fără ca ei măcar să bănuiască prezența noastră. Dacă s-ar afla prin apropiere, fără doar și poate c-ar fi găsit epava și ar fi jefuit-o de mult, căci ăstora le-ar fi de folos orice.

— Bine, Mr. Brown — zîmbi căpitanul, căruia nu-i scăpă ardoarea subalternului său de a cerceta nava părăsită. Din partea mea, ia-ți cîțiva oameni și iola și du-te pînă acolo.

— Iola, domnule căpitan? Dar în ea nu încape nimic.

— Dacă merită osteneala, aprindeți o lumină, puteți să luați o lanternă, și trimitem apoi barcazul. Dar nu prea cred să mai găsiți vreun lucru de preț în afară de pînze, ai să vezi...

— Și dacă am lua lanțurile, domnule căpitan?

— Nu, ne-ar întîrzia prea mult. Doar n-o să rămîn aici o zi întreagă pentru a încărca un lanț vechi de ancoră din pricina căruia va trebui să facem cîteva drumuri dus și-ntors, căci nu cred că veți găsi acolo peste tot apă adîncă.

— Păi doar am intrat pe-acolo!

— Vreți să ieșiți *afară*? Este mult prea periculos.

— Pe marea asta? rîse timonierul. Prin interior nu putem ajunge. De sus am cercetat amănunțit cu ocheanul toată zona. Pretutindeni ne stau în cale nenumărate stînci, din care pricină am pierde ceasuri fie ca să trecem peste ele, fie să ne strecurăm printre ele.

— Atunci faceți cum vreți — zise căpitanul, întorcîndu-se cu spatele. Dacă vreți să-mi urmați sfatul, încercați însă mai întîi cu iola. În afară de asta, nu mă pot lipsi de prea mulți oameni de pe bord. Zicînd acestea, coborî în cabina sa, lăsîndu-i timonierului mînă liberă.

— Hm! mormăi în surdină timonierul, după ce superiorul său îl lăsă singur. „Dacă vreți să-mi urmați sfatul“... vechea poveste. Dacă iau iola, nu pot să car nimic cu ea și m-aleg cu o săpuneală, dacă iau barcazul și nu găsesc nimic de preț, tot cu o săpuneală m-aleg. Atunci iau mai bine barcazul și patru oameni. Ceilalți șapte care mai rămîn cu timonierul secund la bord ajung ca să-și petreacă noaptea dormind, căci altceva tot n-au ce face. Deci, la treabă! Cine știe ce-o mai fi în lădoiul ăla vechi, și numai pînzele, care mai stau prinse de vergi, merită osteneala... dar cu doi oameni nu fac mare scofală și-mi pierd toată noaptea de pomană.

Și fără să mai piardă o clipă, marinarul se apucă să coboare barcazul la apă, ceea ce, cu ajutorul întregului echipaj, se înfăptui în cîteva minute. Între timp, cambuzierul îi umplu un butoiaș cu apă, căci un marinar nu părăsește un vas fără a se aproviziona cît de cît, deoarece nu se știe niciodată ce se poate întîmpla; de asemenea, la bordul barcazului fu adus un coș cu pesmeți, precum și ceea ce mai rămăsese din friptura rece, pentru ca cei ce părăseau nava să poată lua cina pe drum; timonierul își mai vîrî în buzunar o busolă și, împreună cu patru oameni destoinici pe care și-i alesese, ambarcațiunea greoaie se dezlipi de copastia bricului, vîslind anevoie împotriva curentului din canal, deoarece pînzele nu puteau fi folosite contra vîntului.

Îndată după plecarea lor, căpitanul veni pe punte și, clătinînd din cap, se uită după barcaz, dar nu rosti o vorbă, aruncă doar o privire spre est și spre fîșia de ceață ce se ridica acolo, apoi privi în sus spre arboradă și

coborî din nou în cabină, lăsînd timonierului secund comanda.

Între timp se făcuse mult mai tîrziu decît crezuse timonierul, căci o barcă atît de mare nu poate fi aprovizionată cu toate cele necesare așa de repede, iar cambuzierul tîndălise destul pînă să găsească un butoiaș și să-l umple cu apă. Soarele urma să mai rămînă pe cer doar o oră și jumătate, chiar mai puțin, căci în vecinătatea ecuatorului soarele răsare și asfințește cu foarte mici diferențe în diferitele anotimpuri: la ora șase dimineața și la ora șase seara, iar luna nu avea să răsară în acea noapte. Dar lucrul acesta era lipsit de importanță. În cel mai rău caz, și dac-ar fi meritat osteneala, ar fi rămas peste noapte la bordul epavei sau, și mai bine, pe mica insulă alăturată, unde dormiseră și naufragiații; de acolo puteau pleca dimineața devreme, cînd se lumina de ziuă, și ar fi ajuns la corabie într-o oră.

Cei patru marinari vîsleau din răsputeri împotriva curentului, de loc de neluat în seamă, și cine știe dacă s-ar fi oferit la fel de bucuroși în alte condiții pentru a îndeplini o muncă într-adevăr grea. Dar era în joc propriul lor interes și se opinteau în vîsle cu toată forța mușchilor pentru a ieși mai întîi din canal; afară, știau că nu va fi nici pe departe, așa de greu.

În sfîrșit, ajunseră la gura strîmtorii și, curînd după aceea, se legănau pe valurile ce se rostogoleau molcom, unde, după ce mai vîsliră o bucată de timp pentru a se îndepărta de brizanți, putură desfășura pînzele. Vîntul era foarte slab, dar totuși îi ajuta cît de cît.

Epava zăcea în fața lor și ei se apropiau destul de repede de ea, în timp ce timonierul căuta să deslușească prin ochean numele vasului. Părea să nu se fi înșelat în prima sa apreciere. Era, într-adevăr, o navă olandeză, sau cel puțin purta un nume olandez: „Meisje van Utrecht“[1], și părea — cel puțin după ceea ce se vedea de la distanța aceea — o corabie nou-nouță.

— Băieți, băieți! strigă timonierul, punînd alături de el ocheanul și apucîndu-se să mai întindă niței pînza bărcii pentru a prinde mai bine vîntul. Este un vas olan-

[1] „Fata din Utrecht“ (în limba olandeză în text). (n.t.)

dez. Dumnezeu ştie cum s-o fi cocoţat acolo sus, căci olandezii navighează de obicei spre India, ocolind Capul Bunei Speranţe; dacă însă ne surîde norocul, vom avea parte de o captură frumuşică; vedeţi s-ajungem acolo încă pe lumină, ca să putem scotoci nava.

De alt îndemn nu mai fu nevoie, iar curelele se întinseră sub loviturile puternice de vîslă ale marinarilor, care, din cînd în cînd, întorceau capul, spre a vedea cît de repede se apropie de prada rîvnită.

— Tim — spuse unul dintre marinari (nostromul care se afla la prima vîslă) — dracu să mă ia, dar am impresia că din cambuză iese fum!

Timonierul, care se uitase şi el tot în aceeaşi direcţie, apucă repede ocheanul şi privi, dar numai o clipă.

— *Bless my soul*[1] — mormăi el în barbă — şi mie mi s-a părut adineauri... pentru Dumnezeu, e fum!

— Nu-i aşa, Tim?

— Pe cinstea mea! Însă mai înainte n-am zărit picior de om, şi dacă ar mai fi cineva la bord, ar fi trebuit să vadă barca noastră şi să ne facă semne.

— Te pomeneşti că marinarii au dat foc vasului înainte de a-l părăsi, domnule — remarcă un marinar — şi probabil că n-a luat foc ca lumea, aşa că doar fumegă.

Timonierul clătină din cap. După cum observase nostromul, fumul se înălţa exact din locul unde se găsea cambuza, iar dacă într-adevăr dăduseră foc, ar fi făcut acest lucru în orice caz în cabină comandantului. Deocamdată însă nu puteau spune nimic — cu fiece lovitură de vîslă se apropiau de vas; următoarele minute aveau să rezolve misterul.

Curioşi, marinarii întorceau capul tot mai des în timp ce vîsleau pentru a vedea dacă nu zăresc pe deasupra copastiei vreun cap de om, dar nu se arătă nimic şi trebuia să urce ei înşişi pe bord spre a se convinge.

Cînd ajunseră acolo, constatară că nu era de loc uşor să se apropie de vas, după cum li se păruse de la distanţă, căci acesta se înţepenise chiar între stînci; de bună seamă, fusese ridicat de un val uriaş şi aşezat în golul dintre două stînci de corali, între care stătea încleştat

[1] Mii de draci (în limba engleză în text). (n.t.)

acum. Acolo, valurile se spărgeau de stînci, încît orice încercare de a intra pe navă ar fi fost zadarnică, dacă n-ar fi descoperit în apropiere un mic canal îngust unde apa părea să fie adîncă.

Chiar şi aici era riscant, căci valurile împroşcau barca din amîndouă părţile. Marinarii însă nu şovăiră o clipă, vrînd să se strecoare prin această trecere. Nimeni nu scotea un cuvînt. Timonierul cîrmea, iar oamenii, care ştiau singuri ce au de făcut, se opintiră din răsputeri în vîsle, şi în cîteva minute marginea barcazului se lipi de bordajul vasului naufragiat, care stătea destul de adînc scufundat în apă, pentru a putea ajunge cu mîna la portsart. De aceea marinarilor le era uşor să se cţţere pe bord. Mai înainte de toate îşi legară barcazul cu o parîmă, şi abia după aceea se căţărară ca pisicile pe armătura de fier a vasului. S-ar fi zis că fiecare vrea să pună primul piciorul pe nava abandonată, care totuşi părea nelocuită.

4

Cu toate acestea, căţărîndu-se pe puntea vasului străin, încercau cu toţii o senzaţie neplăcută. Ştiau că păşesc pe o navă ce nu le aparţine şi, în plus, într-un loc care poate că fusese de curînd scena unor suferinţe şi deznădejdi cumplite, sau cine ştie dacă moartea şi distrugerea nu făceau ravagii chiar şi-n clipa aceea, căci nu o dată se întîmplase ca la bordul unei corăbii să izbucnească ciuma sau holera, iar nava să fie apoi azvîrlită undeva pe vreo plajă, la bordul ei nemairămînînd nici un om sănătos în stare s-o conducă. Primii care se urcaseră pe aceste nave se molipsiseră de cumplita boală şi muriseră în chinuri groaznice. Dacă şi aici se petrecea ceva asemănător? Şi aproape fără să vrea, fiecare marinar, îndată ce-şi înălţă capul peste copastie, privi neliniştit şi temător în dreapta şi-n stînga pentru a vedea dacă nu zac pe acolo cadavre.

Dar nu se vedea nimic, ba, în mod foarte ciudat, pun-

tea nu părea de loc să fi fost părăsită în grabă nebună de către echipaj, care să fi lăsat vraişte ceea ce nu putuse salva. Puntea n-ar fi arătat mai curată nici sub comanda celui mai sever căpitan, care ar fi ancorat într-un port oarecare, în siguranţă. Toate pînzele şi parîmele stăteau legate în ordine pe vergi sau strînse pe punte, aşa cum se cădea să fie — ba mai mult, puntea părea să fi fost măturată şi spălată chiar în acea zi. Pînă şi arama cabestanului, timonei şi iublourilor părea proaspăt curăţată — şi, într-adevăr, nu se înşelaseră: din coşul cambuzei se înălţa o spirală subţire de fum albăstrui. Negreşit, un om se afla pe bord, dar era ciudat că nu observase sosirea lor şi că nu se arăta pe punte — să fie oare bolnav?

— Dumnezeu ştie! îi spuse nostromului timonierul, cu jumătate de glas, stînd încă tot călare pe copastie, fără a se încumeta să sară pe vas. N-ar fi stricat să luăm cu noi cîteva arme; povestea asta mi se pare destul de ciudată; s-ar zice că cineva stă la pîndă, aşteptînd să se năpustească deodată asupra noastră.

— Ar fi foarte rău pentru acel cineva — observă sec nostromul — căci acolo la catarg sînt destule cavile pentru a-i muia zdravăn scăfîrlia. Aş vrea doar să ştiu dacă apa pentru ceai va fi curînd gata.

Timonierul aruncă o privire spre cavilele pomenite, care erau aşezate într-o ordine exemplară, şi lucrul acesta îi dădu şi lui un sentiment de siguranţă, căci o atare bucată de lemn în mîna unui om voinic este o armă foarte eficace.

— Ei, atunci n-avem încotro, nostromule! strigă el. Timpul trece şi soarele are o poftă nebună să se pitească. Trebuie să vedem cum stau lucrurile — şi zicînd acestea, sări pe punte şi se îndreptă spre catarg, luă de acolo o cavilă şi bătu cu ea în punte, după ce mai întîi văzu că oamenii lui îl urmaseră la fel de repede.

Nu încape îndoială că *oricine* s-ar fi aflat pe bord, ar fi auzit zgomotul — dar nu veni nici un răspuns, Totul rămase cufundat într-o linişte mormîntală şi oamenii se uitară unii la alţii, clătinînd din cap.

— Să se uite careva în cambuză — zise timonierul — să vadă dacă focul a fost aprins de curînd.

Un marinar dădu fuga la prova şi se întoarse imediat,

spunîndu-le că un ibric se află pe foc, unde fuseseră puşi cărbuni cu mai puţin de zece minute în urmă, deoarece o parte nici nu se aprinseseră ca lumea.

— Atunci să mă ia dracu! exclamă timonierul, clătinînd din cap, după ce încercase zadarnic între timp să arunce o privire prin luminatorul închis al cabinei. Însă e tare ciudat... Aici, băieţi! Ia apucaţi colea, să ridicăm capacul tambuchiului ca să vedem mai întîi ce se află jos.

Cîţiva oameni îi veniră în ajutor, supunîndu-se ordinului, dar nu reuşiră. Capacul tambuchiului era, aşa cum se întîmplă cîteodată, zăvorît pe dinăuntru.

— Ei, atunci veniţi încoace — îi chemă timonierul, hotărît — aşa nu facem nimic; un singur lucru vă pot spune: că nu plec de pe navă pînă nu văd cine umblă pe aici. Luaţi fiecare cîte o cavilă şi veniţi cu mine.

Spunînd acestea, se urcă cu hotărîre pe scăriţa ce ducea pe puntea principală şi trînti de perete uşa cabinei, care rămase deschisă, permiţîndu-i să intre în încăpere.

Curioşi, marinarii se îmbulziră în urma timonierului, dar în prag se opriră locului, căci pe canapeaua mică, fixată de perete, văzură un om întins şi, după cum se părea, dormind adînc.

În orice caz era marinar, şi nu numai uniforma, adică bluza scurtă cu nasturi strălucitori, pe care marinarii obişnuiesc s-o poarte duminica sau cînd sînt pe uscat, dar întreaga lui înfăţişare trăda acest lucru; nu făcea însă o impresie deosebită. Avea părul negru, creţ şi barba la fel, cam de vreo trei săptămîni nerasă, iar în jurul gurii i se săpau nişte cute urîte, de ură şi răutate; sprîncenele, chiar şi în somn, erau încruntate, brăzdîndu-i fruntea cu şanţuri adînci şi neplăcute.

Se instalase însă destul de comod acolo, şi pricina somnului său nu rămase o taină, căci dinaintea lui, pe masă, stătea o cogeamite sticlă dreptunghiulară cu rachiu, golită pe jumătate, o cutie mare de zahăr, o carafă cu apă şi o cutie cu ţigări de foi de-abia deschisă, din care cel ce adormise mai ţinea între degete una pe jumătate fumată.

O privire aruncată în cabină îl încredinţă pe timonier că, pesemne, avea de-a face cu singura fiinţă de pe vas. Pentru mai multă siguranţă, deschise şi cîteva din cabi-

nele alăturate, dar toate erau goale, așa că nu-i rămase altceva de făcut decît să-l trezească pe pașnicul marinar adormit pentru a afla de la el amănunte despre vas și despre încărcătură.

Dar nu fu atît de lesne precum își închipuise. Se apropie de marinar și, punîndu-i mîna pe umăr, îi zise:

— Hei, amice!

Marinarul nu se clinti.

— Hei, amice! strigă mai tare timonierul și-l zgîlțîi vrînd să-l trezească la realitate, dar singurul răspuns primit de la marinarul pe jumătate beat fu un sughiț prelung. Nu puteau pierde însă prea mult timp, căci razele soarelui cădeau foarte oblic pe luminatorul de punte; timonierul spuse rîzînd, aruncînd o privire asupra minunățiilor aflate pe masă: Să nu-ți vină să crezi, flăcăul trăiește aici ca un prinț! Dar nu te mai putem lăsa să dormi, suflete! Hei, camarade, hei, n-auzi! Și îi strigă în urechi de parcă s-ar fi adresat unui vas aflat în larg.

— *Four bells? Bell!*[1] mormăi marinarul, bălăbănindu-și somnoros capul. Deodată însă, simțind că este atins, sări în sus, văzu lumina soarelui căzînd prin iublou și pe străinii care umpleau cabina; cu ochii holbați, aținti spre ei o privire atît de fixă și de cumplită, de parc-ar fi văzut niscai fantome.

— Ce faci, bătrîne? îl întrebă timonierul, după ce-l lăsă o clipă să se dezmeticească. Te-ai odihnit?

— *Bless my soul* ... — se bîlbîi marinarul — *where, the devil do you hail from*[2]?

— De unde am apărut? rîse timonierul. Păi tocmai asta voiam să te întreb eu pe tine mai întîi, suflete, căci se pare că te-ai instalat aici așa de confortabil, de parcă te-ai afla în locuința ta de iarnă de pe uscat, și nicidecum pe un lădoi care, în orice clipă, s-ar putea scufunda cu tine.

— Și chiar de s-ar scufunda, ce vă pasă vouă, dacă eu îs mulțumit așa! mîrîi individul, a cărui minte părea încă împăienjenită de rachiul pe care îl băuse.

— Ușurel, ușurel! chicoti timonierul. Nu-ți face nici

---

[1] Este ora? Pe dracu! (în limba engleză în text). (n.t.)

[2] Mii de draci... de unde naiba strigi?. (idem)

o grijă; n-ar fi poate mare pagubă în ceea ce te privește, dar noi n-am venit aici de dragul tău, vrem să știm doar ce încărcătură are vasul. Ș-acum, ridică-te și răspunde, că n-avem timp de pierdut. De unde vine vasul?

Nu prea s-ar fi zis că ciudatul sihastru de pe bord ar avea chef să răspundă la întrebările ce i se puneau, dar cei cinci marinari vînjoși îi dădeau de înțeles că nici ei nu prea au chef să glumească, iar el își venise îndeajuns în fire ca să înțeleagă că oamenii aceștia sînt de pe un vas care traversează strîmtoarea Torres. De aceea, după ce șovăi cîteva clipe, răspunse scurt:

— De la San Francisco.

— Așa?! Și încotro?

— Păi doar vedeți unde-am ajuns — mormăi individul. Ar trebui să sufle o briză îndrăcită ca să ne scoată de aici, tot așa cum ne-a așezat.

— Dar ce destinație avea vasul?

— New York — răspunse încruntat marinarul.

— New York?! Și-atunci, ce naiba ați căutat aici în strîmtoarea Torres? Dar, de fapt, ce-mi pasă mie de asta! Ce transportați?

— Balast.

— Balast?! Și vaporul stă scufundat aproape pînă la saborduri.

— Dacă am avea noi în burtă ce-a înghițit vasul în ultimele trei zile — sună răspunsul răutăcios — am fi și mai adînc scufundați.

— Are spărturi?

— Așa cred, și sînt destule motive să fie așa...

— Dar tu ce cauți aici la bord, sufletelule? întrebă timonierul. De ce nu te duci pe uscat, să cauți să pui la adăpost cît mai multe lucruri de pe vas?

— Ce vă pasă vouă unde am eu chef să stau? mormăi individul, căruia interogatoriul i se părea prea lung.

— Oho, fii calm, băiete! îl sfătui cu răceală marinarul. Poate c-o să ne spui de ce-ai rămas singur aici, în timp ce echipajul s-a salvat cu bărcile?

— Pentru că nu pot înota pînă în India — răspunse scurt cel întrebat. Acum, că ați aflat tot ce vă interesa, să mă lăsați în pace.

— Și vrei să rămîi aici la bord? îl întrebă mirat timonierul.

— Vezi bine că vreau — sună răspunsul. Am aici tot ce-mi trebuie, iar dac-o să mă plictisesc, n-am decît să mă așez în iolă și să plec.

— Unde sînt actele vasului?

— Întrebați-l pe căpitan.

— Vreau să-ți spun ceva, băiete — zise timonierul, dîndu-și seama că nu poate scoate nimic de la individul încăpățînat, în timp ce lumina trandafirie de pe geamurile tambuchiului arăta că soarele asfințește. Dacă nu vrei să înțelegi de vorbă bună, este spre paguba ta. Nostromul s-aducă din barcaz lanterna și s-o aprindă înainte de a se întuneca; luați apoi toate lămpile și felinarele pe care le găsiți... tu, Bob, ia sonda și măsoară adîncimea apei în jurul vasului, poți să te-ngrijești puțin și de pompe, ca să vedem cîtă apă este în cală, iar tu, Jack, te duci cu Ned jos ca să vedeți încărcătura. John rămîne cu mine, ca să cercetăm cabinele. Ascultă, camarade, ai multe din soiul ăsta pe bord? îl întrebă el apoi pe sihastru, luîndu-și din cutie o țigară de foi, pe care o aprinse cu bricheta ce se afla pe masă.

— Și cu ce drept vă urcați aici pe bord și-o faceți pe grozavii? se răsti individul.

— Ești cumva proprietarul navei? i-o întoarse batjocoritor timonierul.

— De bună seamă că sînt — insistă acesta. Vasul mi-a fost predat mie, și tot ce se găsește în el îmi aparține.

— Mii de trăsnete! rîse matelotul. Și încă ce proprietar al naibii de neospitalier! Auzi, să nu-i ofere unui musafir un pahar de grog! Nu ți-e rușine, amice?! Hai băieți, luați și beți mai întîi, apoi repede la treabă!

Marinarii nu așteptară să fie poftiți încă o dată, căci de mult aruncau priviri pofticioase spre rachiu. După aceea ieșiră grăbiți din cabină pentru a executa ordinele primite.

Locuitorul de pînă atunci al cabinei fu cuprins de o neliniște ciudată și crescîndă, și atît de bătătoare la ochi, încît nu-i scăpă nici timonierului, a cărui privire cerceta mai mult cabina decît pe ocupantul ei.

Individul părea să se trezească de-abia acum din be-

ție, sau să înțeleagă, în sfîrșit, ce căutau, de fapt, străinii. Aceasta nu era o vizită pripită a unui vas în trecere, ci o percheziție în toată regula, poate chiar jefuirea vasului său, și el nu voia să se supună așa, cu una cu două.

— Ce vă pasă vouă — zise el, încruntînd sprîncenele — cît de adînc este scufundat vasul și ce fel de încărcătură are? Nu v-am spus că avem balast?

— Nu-ți bate capul cu asta, băiete — rîse timonierul, care nu credea o iotă din ce-i îndruga flăcăul — spune-mi mai bine unde sînt scriptele vasului, sau le-a luat căpitanul cu el?

— Blestemat fie căpitanul! scrîșni din dinți străinul, în timp ce, ridicîndu-se, bătu cu pumnul în masă. Sînteți pirați că atacați un vas străin, băgîndu-vă nasul peste tot, de parcă voi ați fi stăpînii?

— Nicidecum — replică timonierul — sîntem marinari cinstiți, dar vreau să-ți spun ceva, camarade; toată povestea mi se pare suspectă. Echipajul s-a salvat cu bărcile, iar pe tine te-a lăsat aici ca proprietar al vasului. De ce nu spui adevărul și te porți ca și cum nici n-ai aștepta să fii luat de un alt vas și dus din nou printre oameni?

— Cine vă spune că vreau să mă-ntorc din nou printre oameni? se stropși marinarul, aruncînd o privire plină de ură și venin timonierului.

— Doamne, asta-i prea de tot! zise rîzînd timonierul. Hai John, vino, să nu ne pierdem prea mult timp cu individul ăsta. Se întunecă și poate mai găsim scriptele vasului cît mai este lumină.

— Timonierule — spuse nostromul, băgînd capul pe ușă — aici pe bord s-au întîmplat lucruri urîte. Pe punte sînt o mulțime de pete de sînge, au fost ele frecate puțin, dar tot nu s-au șters.

— Aha, flăcăule, mi-am închipuit eu! Cum stăm cu apa, nostromule?

— În cală este apă, dar vasul stă așezat pe corali și nu se poate scufunda.

— Bine, atunci ajutați-mă să cercetez cabinele — și spunînd aceste cuvinte, dădu să se îndrepte spre ușa pe care o știa că trebuie să fie cea a cabinei căpitanului, căci cunoștea bine acest fel de corăbii. În acea clipă însă, lo-

cuitorul de pînă atunci al vasului sări în sus, cu un veritabil urlet de furie, şi, aruncîndu-se în faţa uşii, scoase fulgerător de la brîu sau din altă parte un pistol obişnuit, pe care-l îndreptă spre timonier. Numai o clipă. Căci nostromul, în secunda cînd individul dubios făcu prima mişcare bruscă, luă cavila rezemată de uşă şi, cu toate că nu o putea mînui cum trebuie în încăperea aceea scundă, o apucă vîrtos cu amîndouă mîinile şi o aruncă fulgerător, ca pe un harpon, şi cu atîta forţă înspre individ, încît acesta se împletici. În cădere, reuşi să mai apese pe trăgaci, dar glonţul intră în bîrnele tavanului. În aceeaşi clipă, John îi şi puse genunchiul în piept şi-i smulse arma din mînă.

Avu loc o luptă scurtă. Cu toate că individul dădea dovadă de o forţă aproape uriaşă, încercînd, ca turbat, să-şi înhaţe chiar şi cu dinţii atacatorii, totuşi nu putu ţine piept celor trei bărbaţi puternici, iar cînd ceilalţi doi marinari de pe „Betsy Ann", auzind împuşcătura, se repeziră spre cabină, agresorul se găsea vlăguit şi doborît în mîinile adversarilor.

Marinarii au întotdeauna buzunarele ticsite de sfori şi, cîteva minute mai tîrziu, îl legară fedeleş pe individul misterios — a cărui comportare nu şi-o putea explica nici unul dintre ei — făcîndu-l, cel puţin pentru moment, inofensiv. De altfel, n-aveau de gînd să-i facă nici un rău, dar nici nu voiau să le stea în cale.

5

În cabină, dezordinea era destul de evidentă, căci în toiul luptei, de pe masa prinsă în şuruburi în podea căzuseră, desigur, sticle şi pahare, iar scaunele zăceau vraişte. Între timp aproape că se înserase şi doar o slabă licărire a amurgului se strecura prin tambuchiu, acum cînd soarele asfinţise. Felinarele vasului, găsite la bord, fură aprinse, iar timonierul, lăsînd pe unul din oamenii săi

de pază lîngă individul legat, plecă să cerceteze el însuşi cabina căpitanului pentru a afla din scripte, dacă nu amănunte despre starea actuală a vasului, cel puţin date mai exacte asupra lui.

Uşa era încuiată şi ei n-aveau vreme să caute cheia, pe care individul legat fedeleş tot nu le-ar fi dat-o de bună voie. Drept care, cavila le fu şi aici de ajutor şi, după cîteva izbituri, broasca solidă de bronz cedă.

Timonierul luase lanterna şi, ţinînd-o în mîna stîngă, intră în cabină.

— Pe toţi dracii! strigă el în aceeaşi clipă, speriat; căci starea în care se afla cabina trăda o fărădelege săvîrşită acolo.

Marinarii se apropiară repede, încredinţîndu-se pe deplin că acolo se petrecuse ceva necurat. Patul în care dormise căpitanul era mînjit cu pete mari de sînge, iar pătura, avînd aceleaşi pete roşii, zăcea aruncată pe jos. Un fel de masă de scris, care se afla în mica încăpere, fusese spartă, conţinutul sertarelor fiind împrăştiat: se vedea limpede că, după crimă, cei ce intraseră jefuiseră cabina.

Într-o băltoacă de sînge de pe duşumea zăcea jurnalul de bord al căpitanului — dovadă că acesta nu putuse părăsi vasul, fiind în viaţă, căci altfel, nu încape îndoială, ar fi luat cu sine acest registru.

În cabina timonierului, pe care o deschiseră mai tîrziu, găsiră şi jurnalul de bord al acestuia; aşadar, şi el căzuse în luptă, sau, poate, în timp ce se afla de cart pe punte, fusese ucis mişeleşte de către răzvrătiţi şi aruncat peste bord.

Desigur, nu aveau vreme să cerceteze mai pe îndelete jurnalul, dar aruncînd o scurtă privire, timonierul descoperi că „Meisje van Utrecht" nu plecase din San Francisco, ci din Sidney, avînd destinaţia Manila. Declaraţia prizonierului era deci falsă; dar ce anume îl determinase să rămînă singur pe vas, lăsîndu-şi camarazii să plece, rămînea o taină încă nedesluşită. Poate că nu era vinovat de aceste crime şi ceilalţi îl părăsiseră pentru că nu voise să li se alăture? Dar, în acest caz, n-ar fi trebuit oare să salute cu bucurie un vas salvator care-l elibera din imensul pustiu, aducîndu-l din nou printre oameni? Şi

nu era oare de datoria lui să denunțe imediat crima comisă, pentru ca ucigașii să-și primească pedeapsa?

Timonierul intră din nou în cabina individului pentru a-l întreba încă o dată despre cele întîmplate, dar încercarea se dovedi zadarnică, întrucît, cu privirea ațintită în gol, prizonierul zăcea pe duşumea, refuzînd să răspundă, de parcă nici n-ar fi auzit întrebările ce i se puneau.

Lui Tim nu-i rămase altceva de făcut decît să-l lase pe morocănosul matelot în plata Domnului și în grija paznicului, căutînd să descopere, la lumina felinarelor, alte fărădelegi săvîrşite pe nefericita corabie. Bineînțeles, timonierul ar fi preferat să rămînă peste noapte acolo pentru a-și continua cercetările la lumina zilei, într-atît de pustiu și de ciudat i se părea locul, dar știa prea bine că Wilkie, căpitanul, n-ar fi admis nici o scuză dacă el și vasul ar fi fost siliți — numai în cazul cînd i-ar fi silit capriciile naturii — să rămînă în acea strîmtoare periculoasă. Dovezile absolut necesare pentru crima comisă putea să le adune foarte bine și la lumina zilei, și el nu întîrzie să-și facă datoria.

Constată că într-o singură privință prizonierul spusese adevărul: vasul era într-adevăr încărcat cu balast și probabil își vînduse încărcătura în Sidney, luînd bani numerar sau cecuri; avea însă un adevărat surplus de alimente, vinuri și băuturi spirtoase, destinate comerțului. Găsiră lăzi întregi cu alimente în cutii de tablă, vin în cantități uriașe, drept care timonierul ordonă imediat ca doi dintre marinarii săi să scoată o parte din ele pe punte pentru a le încărca a doua zi în barcaz. Într-una din cabine mai găsiră cantități mari de pînză nouă de velă, în bucăți întregi, care, de asemenea, fură declarate captură.

Imediat sub cabină se afla depozitul principal de alimente, iar în cabină o cămară mică, unde se păstrau mărfurile adunate pentru a fi consumate acolo: în cămară se intra chiar din cabină.

Timonierul coborî și el în spațiul dintre cele două punți, ridică felinarul și cercetă peretele despărțitor destul de solid pentru a vedea dacă nu pot scoate o scîndură, reușind astfel să treacă mai ușor în depozitul de alimente.

— Să ne lăsăm păgubași, timonierule! zise nostromul,

stînd alături de el. Aici sînt bătute cuie de trei țoli și-o să ne chinuim un ceas încheiat pînă izbutim. De sus, vedem mult mai bine în interior ca să ne dăm seama dacă merită osteneală. Pe aici pe afară găsim destule de-ale gurii, și eu zic că dacă ne-am apuca să dezlegăm pînzele și să luăm cu noi lanțul nou, am avea destulă încărcătură și un profit mai mare.

— Pst! făcu deodată Bob, aplecînd felinarul deasupra unui butoi spre a vedea dacă nu descoperă cumva pe acolo vreo ușă. Înăuntru geme cineva.

— E individul din cabină — spuse timonierul. Probabil că frînghiile i-au intrat puțintel în carne; așa-i trebuie golanului încăpățînat!

— Nu, timonierule — îl contrazise marinarul — se aude aici înăuntru... să mă ia dracu, e cineva înăuntru — și se trase iute îndărăt pe butoi, ca și cum ar fi fost urmărit de fantoma unuia dintre cei uciși sau de o altă imagine de groază apărută în fața sa.

Timonierul ridică brațul, cerînd să se facă liniște, și ascultă — dar nu se auzi nimic; deodată, un geamăt stins, dar totuși limpede, răzbi pînă la ei de acolo dinăuntru.

— Pe Dumnezeu, ai dreptate, Bob! strigă timonierul. Acolo este o ființă vie... orice-ar fi, cîine sau om, trebuie s-o scoatem afară. Dați-mi un topor, am văzut colo unul...

Unealta cerută fu repede găsită, iar nostromul, din cîteva lovituri, desprinse o scîndură. Acum puteau introduce unealta după cealaltă scîndură și, cîteva minute mai tîrziu, sparseră îndeajuns de mult din perete, încît le venea ușor să intre în încăperea îngustă.

Erau bărbați puternici, inimoși, care, acolo, pe corabia străină, își începeau acțiunea de salvare; cu toate acestea, inima prinse să le bată așa de tare în piept, că aproape și-o auzeau în clipa cînd, luminînd cu felinarele, intrară în încăperea întunecoasă, neliniștitoare, care avea să le dezvăluie o grozăvie necunoscută. Nici unul însă nu scotea o vorbă; trecură fără zgomot peste lăzile ce le stăteau în cale, iar locul era așa de strîmt, din cauza punții joase, încît fură nevoiți să se tîrască în genunchi; că nu se înșelaseră, le-o dovedea acel geamăt, nu mai puternic, dar acum mai limpede.

Timonierul se tîrîse primul într-acolo şi, ridicînd felinarul, deslusi în raza lui mată, nesigură, un om zăcînd pe duşumea, după cum se părea, legat. Dar, Dumnezeule, cum arăta nenorocitul! Cu hainele rupte şi pline de sînge, cu mîinile legate la spate, într-un loc unde nici măcar nu se putea întinde, zăcea ca şi cum ar fi fost aruncat printre lăzi. Numai o fărîmă de viaţă mai pîlpîia în trupul lui şi poate sentimentul mizeriei şi al propriei suferinţe — altceva nimic.

Era cu neputinţă ca bietul om să fie conştient, altfel ar fi strigat către salvatorii săi, implorînd ajutor, dar el nici nu se clinti cînd cei patru bărbaţi, muţi de groază, se adunară în jurul lui; abia cînd timonierul se aplecă asupra nefericitului pentru a-i ridica puţin capul, buzele sale se dezlipiră şi, aproape imperceptibil, şopti:

— Apă!

Timonierul aruncă o privire în jur. Alături de el se găsea o ladă deschisă cu sticle.

— Ce este aici înăuntru? întrebă el.

Bob scoase o sticlă; o ridică la lumină şi citi: „sherry". Fără a mai aştepta vreun ordin, sparse gîtul sticlei de cea mai apropiată ladă, îşi smulse pălăria din cap, turnă băutura în ea şi o duse la buzele însetatului. Între timp, timonierul îşi scoase cuţitul, tăie frînghiile ce imobilizau încheieturile nenorocitului, din care curgea sînge şi puroi, apoi îl ridică de mijloc şi-i mai turnă pe gît un strop din băutura întăritoare.

Dar acolo stăruia un aer aşa de apăsător şi de închis, încît cei ce veniseră de afară cu puţină vreme în urmă de-abia puteau respira. Poate îi copleşise şi priveliştea aceea înfiorătoare, dar doreau să iasă la aer curat — să plece din această încăpere strîmtă, îngrozitoare.

Aproape de locul unde zăcea nenorocitul, o scăriţă ducea la un chepeng de pe punte şi, după cum văzură imediat, la duşumeaua cabinei. Acesta se deschise, în timp ce John, care stătea de pază lîngă prizonier, strigă:

— Ce Dumnezeu aţi găsit acolo? Ce este?

— Aruncă jos un cearşaf dintr-o cabină, John — îi răspunse timonierul. Aici zace un om pe jumătate mort şi trebuie să-l aducem sus.

— Un om?

— Repede, repede, cine știe dacă o să mai trăiască îndeajuns ca să ne poată da informații.

John dispăru din deschizătură și, după cîteva secunde, zbură jos un cearșaf, pe care marinarii culcară rănitul, cu multă grijă și atenție, pentru a-l ridica mai ușor prin deschizătură în cabină.

Nu era o treabă ușoară, dar izbutiră cu ajutorul scării; îl ridicaseră mai întîi pînă la brîu, astfel încît John să poată apuca de cearșaf; astfel îl scoaseră pe rănit, care între timp leșinase, dar cel puțin era în cabină.

Însă nu trebuia să rămînă nici aici, căci aerul era la fel de apăsător și de închis; de aceea nu-l mai culcară pe podea pe sărmanul nenorocit, ci-l scoaseră pe ușă la aer curat și-l instalară jos pe punte. Între timp, John alergă în cabina căpitanului, înhăță salteaua pătată de sînge, găsind sub ea un portofel pe care-l vîrî în buzunar, și o cără sus, unde-l culcară pe bietul om pe ea; în vremea asta, unul din oameni scotea o căldare cu apă din mare pentru a spăla tîmplele și fruntea rănitului, iar timonierul încerca să-i toarne alte cîteva picături de sherry în gură.

În forfota aceea pricinuită de noua descoperire, nimeni nu se mai gîndi la prizonier; doar zăcea legat fedeleș, neavînd cum să le scape; acesta însă fusese un martor atent la tot ce se întîmplase, și pe cît de apatic și de indiferent se arătase, acum părea stăpînit de nebunie.

Încă de la primul zgomot, pricinuit de marinari cînd aceștia sparseră peretele de lemn, el tresări, și chiar dacă nu se trădă față de paznicul său, scrîșni totuși cu furie din dinți, încercînd zadarnic să-și libereze brațele din legătura care le strîngea.

John nu-i dădea nici o atenție — auzind că jos se petrece ceva deosebit, trase cu urechea pînă auzi vocea alor săi sub chepengul pe care mai apoi îl deschise. Acum se străduia, împreună cu ceilalți de pe punte, să-l readucă la viață pe omul leșinat; și cît de necesară ar fi fost tocmai în clipa aceea prezența lui în cabină!

Acolo zăcea prizonierul, trăgînd de legăturile sale, dar nu cu deznădejde și furie oarbă, epuizîndu-și forțele ca pînă atunci, ci cu atenție și îndemînare. Simțise că una din funii slăbise puțin, și răsucindu-și brațul stîng într-o

parte și-n alta, forța tot mai mult frînghia, silind-o să treacă peste degetul mare ... mai mult, tot mai mult. Își făcuse numai răni, dar nu simțea durerea; sudoarea îi broboneа fruntea din cauza efortului; și-acum ... acum își eliberă mîna stîngă. Într-o clipă, funia slăbită cedă și la mîna dreaptă; luînd de pe masă bricheta, prizonierul sări spre chepengul din podeaua cabinei, pe unde marinarii de pe „Betsy Ann" îl scoseseră pe nefericitul captiv.

6

Marinarii avură satisfacția de a readuce la viață sărmana făptură torturată, și la aceasta contribui în egală măsură aerul proaspăt, tămăduitor al nopții și băutura întăritoare. Ei îi mai puseră pe frunte cîrpe ude, și era de-a dreptul mișcător să vezi cum niște marinari aspri se ostenesc cu o grijă aproape maternă să-i facă mai comod culcușul sau să contribuie cu ceva la alinarea suferințelor sale.

Enigmatică rămînea deocamdată legătura dintre toate aceste fapte: cum ajunsese individul beat în cabină, cum ajunsese captivul legat în cală — chiar dacă în inima timonierului exista o vagă bănuială. În orice caz, el se hotărî ca în aceste condiții să nu mai aștepte dimineața, ci să se întoarcă imediat la bord cu ceea ce scoseseră pe punte, luînd totodată și prizonierul, și rănitul, care ar găsi pe vasul lor o îngrijire mai bună decît aici. Dacă îl aduceau pe sărmanul nenorocit în situația de a le da măcar o vagă lămurire, atunci poate căpitanul Wilkie s-ar fi hotărît să mai întîrzie o zi pentru a trimite din nou barcazul la epavă — în orice caz, merita osteneala. Dar unde-i prizonierul?

— Pe toți dracii! strigă deodată timonierul, gîndindu-se la toate aceste lucruri. Ce faci aici pe punte, John? Jos în cabină ...

Nu-și isprăviră bine vorba, că o izbitură cumplită zgîl-

ţii vasul, însoţită de o coloană de foc ce ţîşni în văzduh, aruncînd cît colo bucăţi de lemn, astfel încît unele căzură tocmai la marginea stîncilor de care se loveau brizanţii.

Marinarii tresăriră speriaţi, înlemnind o clipă — parcă aşteptau o nouă lovitură, care să rupă vasul în două. Dar numai un fum negru, înfricoşător — fumul prafului de puşcă — se rostogolea dinspre partea îndreptată spre mare a corăbiei, înălţîndu-se de asemenea şi prin uşa încă deschisă a cabinei de pe puntea principală.

Chiar şi rănitul părea să se fi trezit din letargie în urma zgomotului pricinuit de explozie. Pentru prima dată, el deschise ochii şi se uită speriat de jur împrejur.

— Arde cabina! strigă nostromul.

S-ar fi zis că rănitul vrea să vorbească, dar nici un sunet nu ieşi de pe buzele-i întredeschise — ridică puţin braţul, apoi leşină din nou, epuizat.

Dar altceva atrase atenţia marinarilor, căci din cală răzbătea pînă la ei un ţipăt de groază, ce le pătrundea pînă în măduva oaselor.

— Este ticălosul care a dat foc prafului de puşcă! strigă timonierul, şi dintr-un salt ajunse pe puntea superioară, unde, cu primul obiect ce-i căzu în mînă, sparse geamul tambuchiului pentru a lăsa cel puţin să iasă fumul din cabină — în orice caz, procedase bine căci acum fumul putea să iasă prin spărtura produsă de explozie, prin tambuchiu şi pe uşă, însă nu era numai fumul de la praful de puşcă, căci paiele împrăştiate din lăzile cu vin se aprinseseră probabil şi ele, iar fumul gros şi negru îl urmă pe cel alb, provenit de la praful de puşcă.

Tot mai ascuţit devenea ţipătul celui ce-şi săpase singur groapa, iar timonierul, văzînd că nu poate pătrunde, de sus, în bezna unde nu desluşea nimic, fiind nevoit el însuşi să se ferească să nu cadă în acea beznă, se gîndi la scîndurile pe care le desprinseseră mai înainte în cală şi chemă doi marinari să-l urmeze într-acolo.

Aici, fumul nu era prea gros, deoarece curentul îl trăgea mai mult în sus şi, călăuziţi de ţipetele sălbatice ale omului ce nu mai putea ieşi, pătrunseră cu lanternele în interior. Dar nu ajunseră departe, căci explozia aruncase vraişte lăzile şi cîteva din bîrnele de susţinere ale punţii se prăbuşiseră ... deodată izbucni o flacără orbitoare, încă

un țipăt sălbatic — după aceea se așternu o liniște mormîntală și nu se mai auzi decît trosnetul paielor și al lemnelor cuprinse de văpaie.

Marinarii de-abia avură timp să se întoarcă înainte de a fi sufocați de arșiță și de fum; nu mai puteau să zăbovească la bord.

Între timp, nostromul aruncă o privire spre barcaz, vrînd să vadă dacă nu cumva fusese distrus de bucățile de lemn căzute peste el sau avariat în așa fel, încît să nu se mai încumete să plece cu el pe mare. Spre norocul lor însă, barcazul se găsea în partea navei îndreptată spre uscat, la babord, în timp ce explozia se produsese la tribord, spărgîndu-l numai pe acesta și aruncînd bucăți de lemn în aer.

Cum ajunseră pe punte, se apucară cu toții să-l coboare pe rănit în barcă, iar apoi să încarce cît mai multe din bunurile, pe care, spre norocul lor, le scoseseră pe punte. Doi oameni aduseră în acest scop barcazul ceva mai spre prova, unde nu erau încă amenințați de foc, iar încărcarea se efectuă repede și fără întîrziere.

Într-adevăr, focul nu înainta prea iute, deoarece era înăbușit de fumul cantității mari de paie din cală; de asemenea, la fel de puțin aveau să se teamă de faptul că vasul, bine înțepenit între stîncile de corali, ar fi putut să se scufunde cu ei. Vasul trebuia lăsat în plata Domnului, căci nu mai putea fi salvat. De aceea, în dreptul barcazului fu doborîtă într-o clipă copastia — așa-numita *monkey railing* — și unul din stîlpii copastiei, aducîndu-se în acest fel puntea descoperită a vasului aproape la același nivel cu barcazul, astfel că lăzile și celelalte obiecte nu mai avură nevoie decît să fie împinse, iar marinarii, atît cît le stătu în putință, mai desprinseră din vele, împreună cu parîmele aflate mai la îndemînă, punîndu-le repede în siguranță.

Dar focul, acest element periculos — care între timp învăluise întreaga corabie, nu le mai dădu prea mult răgaz. Văpaia, care pînă atunci le furnizase lumina necesară cîtă vreme ei lucrau, cuprinsese greementul gudronat, trecînd de la arborele artimon la arborele principal, iar cînd gudronul se topi, flăcările se înălțară pe sarturi și pataraține cu viteza fulgerului, apoi lunecară

pe bompres în jos. Primele pataraţine atinse de foc căzură pe punte, împroşcînd scîntei pînă departe; în cele din urmă, văpaia cuprinse şi babordul, din cală pînă pe punte.

Era timpul ca marinarii de pe „Betsy Ann" să părăsească degrabă nava în flăcări, dacă nu voiau să se expună pericolului ca însăşi puntea pe care se aflau, carbonizată pe dedesubt, să se prăbuşească împreună cu ei. Toate trei catargele erau, de asemenea, cuprinse de flăcări, iar dacă unul din ele s-ar fi prăvălit peste barcaz, marinarilor le-ar fi fost tăiată retragerea.

De aceea timonierul dădu semnalul de plecare, sărind în barcaz şi apucînd cîrma — mai lipsea doar Bob, dar venea şi el în grabă, aducînd o lădiţă cu ţigări de foi pe care o pusese deoparte, dar care luase foc la un colţ.

Împinseră vîslele în bordajul navei şi barcazul lunecă repede pe lîngă epava în flăcări, intrînd în canalul îngust ce-i scotea dintre recifele de corali, afară, în largul mării. Dar de-abia se depărtaseră cam cu o sută de paşi de epavă, cînd flăcările cuprinseră şi prova, cumplita vîlvoare nimicind totul în calea ei. Într-adevăr, plecaseră la vreme. Corabia arzînd lumina marea ca ziua de jur împrejur, şi, îndeosebi, spuma brizanţilor se coloră într-un roşu ciudat, incandescent. Marea rămînea însă calmă şi marinarii puteau spera să regăsească, chiar pe bezna cea mai adîncă, canalul unde poposise „Betsy Ann", plutind mereu de-a lungul coamelor albe, înspumate ale brizanţilor, pînă cînd aveau să ajungă la capătul lor, deci la gura canalului.

Dar şi la bordul lui „Betsy Ann" oamenii erau îngrijoraţi de soarta tovarăşilor lor, văzînd epava în flăcări, iar căpitanul Wilkie ordonase să se aprindă la ambele catarge felinare mari colorate, cel puţin pentru a le indica locul unde se aflau.

Deosebit de măreţ era spectacolul oferit de vasul cu toate catargele în flăcări, împroşcînd scîntei strălucitoare către cerul înstelat şi, vîslind, marinarii nu-şi mai puteau desprinde privirile de la această privelişte. Cînd unul dintre catarge începu să se încline, antrenînd sub greutatea lui şi pe celelalte două, aproape complet arse, însuşi timonierul uită de cîrmă, iar marinarii, cu mîinile sprijinite pe

vîsle, își ațintiră cu toții ochii spre apa din care țîșneau scîntei — dar nu multă vreme: acolo, în față, se afla canalul, iar dincolo de el puteau recunoaște luminile de semnalizare de pe bordul bricului lor și, profitînd de briza care acum le era favorabilă, intrară repede în canal.

7

Trecuse de ora unsprezece noaptea cînd ajunseră la bric, unde fură primiți cu urale puternice de către camarazii lor. Fuseseră cu toții îngrijorați de soarta lor, căci bubuitura exploziei se auzise pînă acolo, iar căpitanul Wilkie ar fi plecat de îndată, dac-ar fi avut curajul să lase vasul fără comandă.

Rănitului îi fu pregătită la iuțeală o cabină liberă, iar căpitanul, pricepîndu-se întrucîtva la medicină și chirurgie, îi examină rănile, pe care însă nu le găsi mortale, atribuind starea de epuizare a bietului om mai degrabă tratamentului inuman la care fusese supus, foamei și setei îndurate. Făcură tot ce era necesar pentru a-l salva, liniștea rămînînd acum singurul remediu cu efect binefăcător asupra lui.

Timonierul trebui să povestească ce găsiseră la bord, iar căpitanul, ascultînd cele istorisite, clătina într-una din cap. Singurul însă care ar fi fost în stare să dea informații precise mai zăcea leșinat în cabina sa și, cel puțin în ziua aceea, nu putea fi chinuit cu întrebări.

În dimineața următoare, omul își veni în fire. Stînd treaz în patul său, el strînse încet mîna căpitanului Wilkie, cînd acesta veni la el să vadă cum îi merge. De vorbit însă, tot nu putea, iar căpitanul Wilkie avea în acea zi prea multe de făcut pentru a se mai gîndi și la altceva decît la vasul său.

Nava străină arsese în timpul nopții pînă la oglinda apei, și nici măcar fumul care le-ar fi putut indica locul unde se găsise nu se mai înălța în văzduh.

Ancora fu ridicată, velele întinse, iar „Betsy Ann“ se urni încet din loc, pornind din nou la drum printre ciudatele coturi formate de stîncile şi insulele presărate în strîmtoarea Torres. Briza se însufleţise simţitor şi, deşi fuseseră ridicate numai cele două vele-gabier, tocmai pentru a nu se mări viteza de deplasare a vasului, evitîndu-se astfel ciocnirea cu vreo stîncă ascunsă sub apă, parcurseră totuşi o bună bucată de drum, aşa încît la ora patru după-amiază, cînd fură din nou nevoiţi să arunce ancora, zăriră capul York, promontoriul cel mai nordic al Australiei.

Bolnavul, care părea să aibă o constituţie foarte robustă, căci altfel n-ar fi supravieţuit nici o zi torturilor la care fusese supus, îşi reveni cît de cît, putînd să se hrănească mai ca lumea. Rănile sale păreau destul de uşoare, cea mai gravă era la cap — fusese lovit cu un instrument ascuţit, din care pricină îşi pierduse cunoştinţa, dar care nu-i punea viaţa în primejdie. Era însă prea slăbit pentru a povesti cele petrecute, iar căpitanul Wilkie era îndeajuns de delicat pentru a nu se grăbi să-i răscolească amintiri neplăcute, în starea, încă îngrijorătoare, în care se afla datorită chinurilor îndurate.

În aceeaşi seară, „Betsy Ann“ ancoră în imediata apropiere a unei mici insule unde creşteau tufişuri. Vedeau foarte deslušit în stînga lor coasta australiană, acoperită de o vegetaţie deasă, dar locuită numai de sălbatici.

A doua zi dimineaţă, după ce parcurseră circa o milă marină, descoperiră în faţa lor pe apă un punct negru, semănînd cu o stîncă. Fură coborîte velele-gabier, astfel încît vasul se deplasa acum foarte încet, apropiindu-se lent de locul temut — dar nu era o stîncă ce le tăia calea sau îi ameninţa, ci doar resturile unei bărci sfărîmate care plutea răsturnată, cu chila spartă.

Căpitanul Wilkie coborî iola, deoarece ar fi vrut să ştie măcar numele bărcii, întrucît, de obicei, acestea poartă numele vasului de pe care provin. Timonierul coborî în iolă şi, în clipa cînd ajunse la mica epavă, strigă spre bric, care între timp trecuse de ea:

— „Meisje van Utrecht“, domnule căpitan!

De bună seamă, era barca la bordul căreia se salvase echipajul vasului naufragiat şi care, Dumnezeu ştie

prin ce nenorocire, își găsise sfîrșitul acolo în strîmtoare. Poate că negrii, cu canoele lor, atacaseră barca, căci în acest anotimp ei se abat bucuroși în strîmtoarea Torres, unde se îndeletnicesc cu pescuitul foarte bogat; poate că se lovise de una din stîncile viclene, care, în multe locuri, se înalță din adîncul apelor ca niște conuri izolate. Dar oricare ar fi fost cauza, oamenii, în orice caz, pieriseră, deoarece pe această coastă nu exista salvare pentru ei.

Cu rămășițele bărcii sfărîmate n-aveau ce face și căpitanul, după ce contrabrață, își așteptă iola cu oamenii săi, care se urcară din nou la bord, și „Betsy Ann" își continuă călătoria întreruptă.

Se scurseră trei zile. Bricul lăsase în urmă primejdiile ce pîndeau în strîmtoarea Torres și naviga zglobiu pe apele liniștite ale Oceanului Indian, cînd bolnavul își veni, în sfîrșit, în fire, putînd da explicații cu privire la el și la corabia sa.

Așa după cum bănuise de mult timonierul, era căpitanul vasului nenorocos, iar la bord se petrecuse una din acele scene îngrozitoare, cînd de atîtea ori oamenii s-au prefăcut în hiene, pătînd oceanul cu sînge.

„Meisje van Utrecht" plecase pe mare din Sidney, cu un echipaj alcătuit în majoritate din oameni angajați acolo; fără știrea căpitanului urcaseră pe bord trei evadați, desigur cu sprijinul unuia dintre noii veniți, și rămaseră ascunși pînă ce vasul se îndepărtă îndeajuns de mult de coastă. Părea că urziseră un plan de a pune mîna pe vas, acesta urmînd să fie îndreptat spre una din minunatele insule din sud, unde aveau de gînd să rămînă. Au fost atrași și cîțiva oameni din echipaj, iar într-o noapte, cînd timonierul era de cart pe punte, răsculații l-au ucis, probabil mișelește, l-au aruncat peste bord, apoi l-au atacat pe căpitan în cabina lui, în vreme ce marinarii care nu putuseră fi atrași de partea lor au fost, de asemenea, doborîți.

Căpitanul însă nu trebuia să moară chiar așa de repede și de ușor. Unul din tîlhari — propriul său nostrom — pe care îl prinsese în portul Sidney furînd și pusese să fie biciuit, se răzbună înfiorător, zvîrlindu-l pe nenorocit în depozitul de alimente de sub cabină, unde urma să moară

lent. În aceeași noapte se iscă o furtună care aruncă vasul pe stînci, iar răsculații îl părăsiră, plecînd cu barca, pentru a se salva probabil în Noua Guinee sau în arhipelagul malaez. Dar se părea că soarta îi pedepsise, judecînd după barca găsită în strîmtoarea Torres. Numai nostromul nu plecase de pe vas: fie că nu se înțelegea cu ceilalți, fie că voia să se desfete asistînd la suferințele victimei sale — cine știe! Alimente, delicatese, toate băuturile posibile se găseau în cantități suficiente la bord; se prea poate ca și acest lucru să-l fi reținut, deoarece ar fi putut pleca și singur cu iola căpitanului, cînd s-ar fi săturat. În fiece zi însă coborîse la nefericitul său prizonier, care îl ruga în zadar să-i dea o înghițitură de apă, ba, mai mult, văzînd că nostromul refuză cu sarcasm, îl implorase să-i grăbească sfîrșitul, scăpîndu-l astfel de acele chinuri cumplite.

Judecînd după scriptele salvate de timonier, sărmanul om zăcea, aproape mort de foame, în închisoarea sa sufocantă, cam de patru zile, cînd soarta îi trimise spre salvare vasul străin. Ticălosul însă își primise pedeapsa pe care o merita, găsindu-și o moarte cumplită chiar la locul unde săvîrșise crima.

Căpitanul de pe „Meisje van Utrecht", ale cărui acte mai importante fuseseră salvate, de altfel, de către nostrom în portofelul găsit, făcu mai tîrziu o plîngere privitor la pirateria comisă la Singapore, și un mic vas de război englez, ancorat acolo, cercetă strîmtoarea pentru a pune mîna, eventual, pe unii dintre pirați și a-i pedepsi așa cum se cuvenea; dar nu mai găsi nici o urmă a acestora — peștii oceanului sau negrii australieni, cu bărcile lor de lemn, făcuseră dreptate.
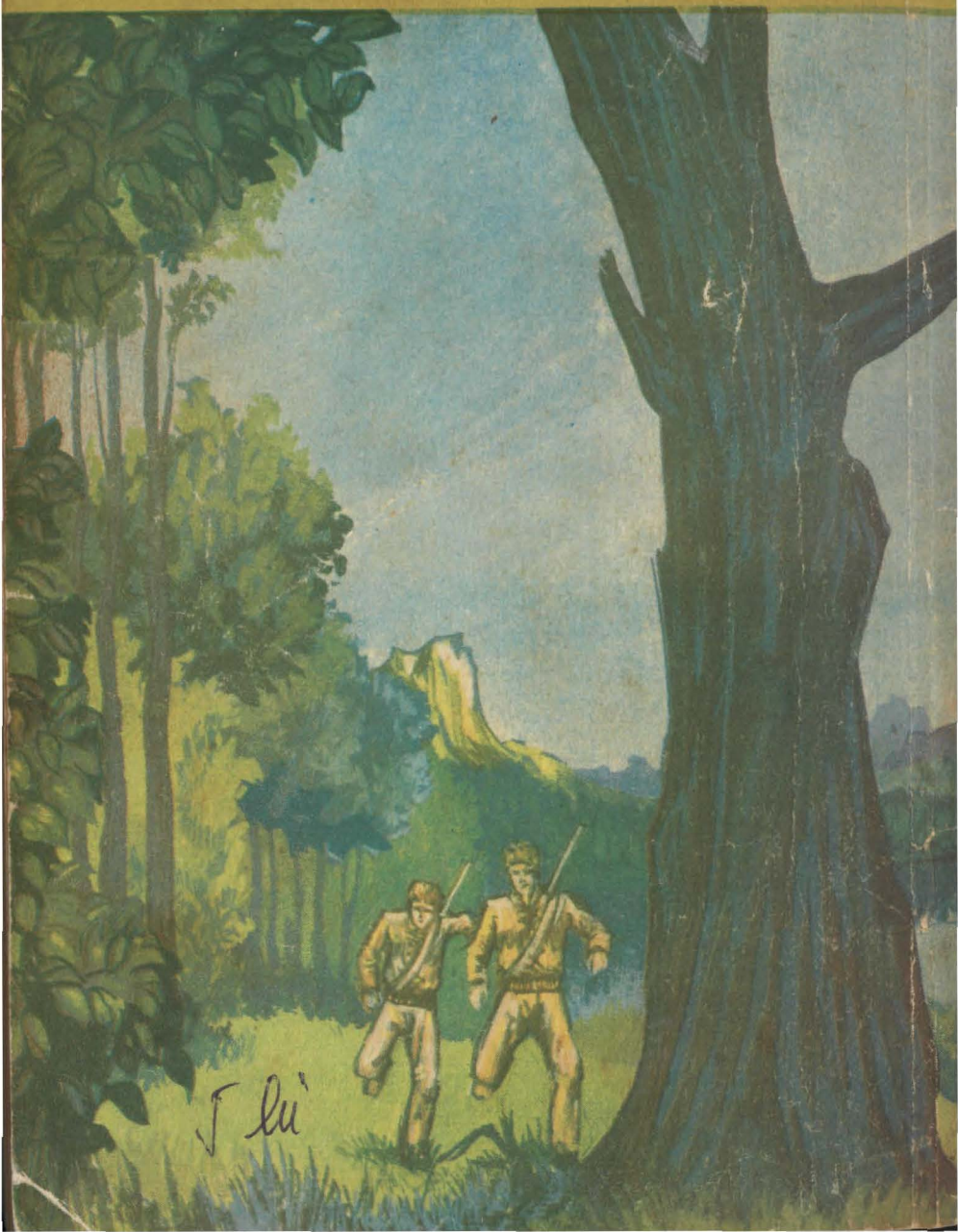
Lei 6,75